Lietuvos Nacionalinė Mažvydo Biblioteka

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 39 (1390) 1976 RUGSĖJIS - SEPTEMBER 23 • LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS — LITHUANIAN WEEKLY • 2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA • Tel. (416) 275 - 4672

Gyvybinė kryžkelė

Ryšium su tautinių šokių šventė, kurioje dalyvavo per 2000 gražaus lietuviško jaunimo, pakilo entuziazmo banga: turime daug jaunimo, kuris užtikrins lietuvybės ateitį! Taip, pagrindo tokiam entuziazmui yra, bet neperdaug. Visų pirma tai tik rinktinė jaunimo dalis, kuri viena išeivijos ir tautos mastu negali užtikrinti lietuvybei tęstinumo. Ji gali daug prisidėti, bet negali visko lemti. Žvelgiant į ateitį, reikia matyti ne tik šokėjus, bet ir visą jaunimą. Jame, be abejonės, yra daug tautinio sąmoningumo, lietuviško ryžto, bet nestinga ir abejingumo. Tai ryšku ypač tame jaunime, kuris nedalyvauja lietuviškoje veikloje ir į tautinį pradą mažai tekreipia dėmesio. Pratęsiant projekciją į ateitį, jau dabar galima numatyti, kad abejingasis jaunimas bus tik lietuviškos kilmės amerikiečiais, kanadiečiais ar kitokiais, o sąmoningasis jaunimas užims aktyviųjų veikėjų pozicijas. Išimtys, žinoma, visur galimos, tačiau bendrosios tėkmės jos nekeičia. Taigi, dabartinių šokėjų kartos jaunimas lietuvybės tęstinumo projekcijoje teikia gana gerų vilčių. Didžioji kryžkelė prasidės su būsimomis vedybomis — jaunų šeimų sudarymu. Jaunose šeimose bus padarytas lemiantis sprendimas lietuviškumo ar nelietuviškumo linkme. Galime išeivijoje padaryti labai daug, sukurti didelių vertybių, bet jei neturėsime kam jų perduoti bei tęsti, veltui bus visos pastangos.

* * *

Šiaip ar taip svarstysime, būsimos vedybos ir dabartinės lems visos lietuvių išeivijos likimą. Tai likiminė kryžkelė, kurioje išryškės ateities linkmė. Dėlto nenuostabu, jog visi sąmoningi lietuviai trokšte trokšta, kad jų vaikai tuoktųsi su lietuviais ar lietuvėmis. Jie aiškiai mato, kad lietuviška santuoka yra stipriausia tęstinumo garantija. Žinoma, ir čia gali būti daug išimčių, tačiau bendroje perspektyvoje tai stipriausia atrama. Deja, nevisų tėvų norai pildosi: kartais net ir tautiškai sąmoningų tėvų vaikai nueina priešingais keliais. Visdėlto, kaip patirtis rodo, giliai lietuviškų šeimų vaikai sudaro lietuviškas santuokas ir tuo būdu pasirenka lietuvišką ateitį. Jais gėrisi plačioji visuomenė ir į juos sudeda savo viltis. Pastaruoju metu ir spaudos puslapiuose buvo matyti šaunių jaunų porų. Tai džiuginanti prošvaistė, juoba, kad lietuvių parapijų žiniose vis gausėja mišrios santuokos. Dėlto kiekviena nauja lietuviška pora yra sutinkama su džiaugsmu, nes ji yra lietuviškos gyvybės tęsėja. Kiekviena jų betgi neatsiranda savaime, atsitiktinai. Jos ateina daugiausia iš sąmoningai lietuviškų šeimų, kurių atžalynas jaučia reikalą ieškoti savos tautybės partnerio. Nors santuoka yra pirmoje eilėje širdies dalykas, nesilenkiąs išorinei komandai, bet kai susiformuoja lietuviška širdis, natūraliai, savaimingai ieško taip pat lietuviškos širdies. Žinoma, tai nėra absoliuti taisyklė, tačiau gana ryški rodyklė.

* * *

Dėlto vienas didžiųjų mūsų šeimų rūpesčių yra sulaukti lietuviškų savo vaikų vedybų. Mažose kolonijose tokia galimybė nėra didelė, nes pasirinkimas būna labai ribotas. Dauguma vaikų draugų būna kanadiečiai, kurie ir nulemia pasirinkimą. Bet antra vertus, nėra reikalo gyventi izoliacijoje ir mažoms kolonijoms. Ryšiai su didžiaisiais lietuvių centrais mūsų laikais yra tokie lengvi, kad pažintys gali būti mezgamos be didelių sunkumų visoje Š. Amerikoje. Judresnieji rado kelius net į Lietuvą. Žodžiu sakant, norintiems surasti lietuvį ar lietuvę santuokai yra gana plačių galimybių. Liūdniau yra su tais tautiečiais ar tautietėmis, kurie nesiima iniciatyvos, nejieško ir pasiduoda kitataučių aplinkai. Žinome, kad daug kas vedė kitataučius, daug lietuvaičių ištekėjo už nelietuvių, bet daug kas ir nusivylė, pamatė savo klaidą, bet jau neatitaisomą. Iš nelietuviškų santuokų negalima laukti lietuviškos gyvybės pratęsimo, nors yra labai gražių išimčių. Jos yra paguoda lietuviškajai visuomenei ir savo lietuviškumu kartais pralenkia grynai lietuviškas santuokas. Tai tikrai nuostabūs žmonės, kurie lietuvybei labai daug padaro. Deja, tokių yra labai nedaug. Dėlto jų pavyzdys juo labiau šviečia mūsų visuomenėje. Visdėlto išeivijos ir visos tautos mastu tie reti šviesūs pavyzdžiai tėra mažytis perliukas didelėje tautos mozaikoje. Pastarajai sudaryti reikia milijoninės gausos grynai lietuviškų perlų bei gintarų. O jie formuojasi tik lietuviškose šeimose.

Veteranės šokėjos iš Ročesterio ir Toronto ruošiasi šokiams tautinių šokių šventėje Čikagoje rugsėjo 5 d. Tarptautiniame Amfiteatre

Nuort. Omero Burzdžiaus

Liberalai ignoruoja priespaudą Lietuvoje

Tokia antrašte kun. prof. A. M. Greeley paskelbė straipsnį JAV spaudoje ("Chicago Tribune" 1976. IX. 9 ir kitur). Jame autorius primena prof. R. J. Krickaus rašinį "Persecution in Lithuania", išspausdintą laikraštyje "Commonweal" (1976. VII. 16), ir džiaugiasi pirmąja prošvaiste, esą ir liberalai jau prabilo apie persekiojimą Lietuvoje. Taip pat jis pastebi, kad tame pačiame "Commonweal" numeryje išspausdintas straipsnis ir apie ruso Sergejaus Kovaliovo teismą Vilniuje.

Taiklūs žodžiai

Kun. A. M. Greely rašo: "Dviejuose neseniai išspausdintuose straipsniuose laikraštis atskleidė ne tik tos mažos tautos (lietuvių, Red.) priespaudą, bet ir dviveidiškumą tų amerikiečių "liberalų", k u r i e reikalauja laisvės bei teisingumo Čilėje arba Viduriniuose Rytuose, bet ignoruoja Rytų Europos tautas. Tie du "Commonweal" straipsniai yra taip pat geras būdas paminėti prezidento Fordo atliktą pardavimą rusams pavergtųjų tautų Helsinkyje. Tai kartu apibūdinimas tų Amerikos katalikų, kurie mano, kad socializmas yra 'liberali' bei pažangi politinė sistema. Kaip R. Krickus sako savo rašinyje 'Persekiojimas Lietuvoje', kaip tik mokslo žmonės, akademikai ir universiteto studentai Lietuvoje reikalauja daugiau autonomijos savo kraštui (jei nevisiškos laisvės) ir daugiau asmeninės laisvės. Krickus būdingai klausia, kodėl Amerikos informacijos kanalai ignoravo pogrindžio 'Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kroniką'. Atsakymas, rodos, yra aiškus, tačiau klausimas vertas dėmesio. Įsivaizduokite, jei tai būtų Lietuvos žydų arba Lietuvos negrų kronika!"

Lietuviai ir žydai

Kun. A. M. Greely primena E. Kovaliovo teismą bei jo pasmerkimą sunkiesiems koncentracijos stovyklos darbams už tai, kad jis kovoja už pagrindines žmogaus teises. Bet tie, kurie sielojasi P. Afrikos arba Čilės kovotojais, apie S. Kovaliovą, atrodo, nieko negirdėjo. "Tai rodo, kad Amerikos elito informacijos kanalams yra svarbu ne tai, kas tau padaryta, bet tai, kas esi. Ir dėlto, jeigu esi lietuvis, nesi vertas dėmesio. Daug kartų esu sakęs savo draugams žydams, kad remsiu Izraelio laisvę, bet stebiuosi, kodėl jiem nerūpi Lietuva. Daugelis jų sako, kad ja rūpinasi arba ketina rūpintis. Tačiau kiti byloja man, esą 'Lietuva yra integralinė Sovietų Sąjungos dalis' arba 'Lietuva yra skirtinga nuo Izraelio', arba dar 'lietuviai yra antisemitai'."

"Dabar Lietuva yra integralinė Sovietų Sąjungos dalis, lygiai kaip Tibetas yra Kinijos dalis, Šiaurės Airija — Anglijos dalis, Prancūzija buvo Vokietijos dalimi 1940-1945 m. Ji (Lietuva) buvo okupuota jėga, Raudonosios Armijos invazija. Žinoma, nėra abejonės, kaikurie lietuviai yra antisemitai (nė viena grupė, įskaitant žydus, nėra laisva nuo prietarų), tačiau nėra pagrindo manyti, kad visa šalis yra tokia. O kolektyvinės kaltės, atrodo, tik vieni žydai norėtų išvengti.

Pagaliau nėra tapatingų dviejų politinių situacijų. Aišku, Lietuvos atvejis nėra toks pat kaip Izraelio, nors Izraelis kaip valstybė tėra 30 metų senumo, o Lietuva — beveik tūkstančio metų, jei iš viso tokie dalykai sudaro skirtumą Bet esminėje dimensijoje nėra skirtumo tarp Lietuvos ir Izraelio — abi yra mažos šalys, norinčios ir turinčios teisę būti laisvomis. Parama vienai jų logiškai ir etiškai turėtų reikšti pagalbą ir kitai."

Dvigubas mastas

"Man kyla klausimas, ar protestantinis 'Commonweal' kaimynas 'Christian Century' neatitrauks valandėlei savo dėmesio nuo priespaudos P. Amerikoje ir ims sielotis priespauda R. Europoje. Gal tuo atveju žmonės žiūrėtų bent kiek rimčiau į pastangas, įkvėptas jo redaktoriaus James Wall, pradėti sąjūdį 'Catholics for Carter'. Pagalvokite, kada Carteris prabils apie Lietuvą? Tokio klausimo absurdiškumas rodo, kaip gilus ir nepajudinamas yra dvigubas Amerikos 'liberalų' mastas. Koks grasus jų dviveidiškumas!"

Ką rašė prof. Krickus?

Anas drąsus kun. A. M. Greely straipsnis, matyt, buvo įkvėptas rašinio prof. R. J. Krickaus, kuris yra lietuvis, gimęs Amerikoje, ir seka įvykius Lietuvoje. Šiuo metu jis profesoriauja Mary Washington kolegijoje Virginijos valstijoje, dėstydamas politinius mokslus. Jis yra parašęs knygą "Pursuing the American Dream" (Anchor - Doubleday). Jau minėtame straipsnyje apie politinį ir religinį persekiojimą Lietuvoje jis pabrėžia permažą Amerikos katalikų dėmesį Lietuvai ir bando surasti priežastis. Pirmoji jų informacijos kanalų tyla. Amerikiečių masės labai daug žino apie žydų persekiojimą, bet mažai — apie lietuvių. Prie to esą prisideda tradicinė pažiūra, kad sovietinis socializmas yra universalumo atstovas, kovojąs prieš siaurą nacionalizmą. Daugelis amerikiečių esą neskiria etniškumo nuo nacionalizmo. Naujausi duomenys rodo, kad abiejose Geležinės Uždangos pusėse tautinis sąmoningumas didėja kartu su miestų, pramonės ir švietimo augimu.

Taip pat prof. R. J. Krickus pasisako ir užsienio įtakos klausimu. Esą manoma, kad Kremlius yra jautrus viešajai opinijai. Tai patvirtina faktai, pvz. žydų atveju. Kai lietuviai pradėjo kelti protestus, rašyti memorandumus dėl religijos persekiojimo, Kremlius atkreipė dėmesį, nes tai kenkė Brežnevo atolydžio politikai. Per sovietinei valdžiai palankius dvasiškius esą buvo bandoma diskredituoti kovojančius lietuvių katalikus. Tam buvusi panaudota ir užsienio komunistų spauda — "L'Humanite" ir "La Unita".

Vakarų spaudimas

Prof. R. J. Krickaus nuomone, Vakarų komunistai nedarys jokio spaudimo Maskvai dėl religijos persekiojimo. T i k t a i stiprus Vakarų katalikų spaudimas galėtų padėti. Lietuvos katalikai esą prašo tik tiek religijos laisvės, kiek jos leidžia sovietiniai įstatymai. Tai turėtų būti ir Vakarų katalikų siekis. "Be to, net ir tie, kurie abejoja tokių pastangų galimybe, negali ignoruoti fakto, kad Amerikos katalikai, gyvendami atviroje bei laisvoje visuomenėje, turi moralinę pareigą protestuoti prieš antikatalikišką priespaudą Sovietų Sąjungoje. O tie, kurie būgštauja, kad tokia veikla pakenks atolydžiui, turėtų atsiminti, jog pati Sov. Sąjungos vyriausybė, o ne katalikai kovotojai pažeidė sovietinį įstatymą, laiduojantį teisę išpažinti pasirinktąją religiją. Pagaliau pati Sov. Sąjungos vyriausybė, o ne 'Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikos' redaktoriai ignoruoja Jungtinių Tautų Žmogaus Teisių Deklaraciją ir Helsinkio sutartį".

Aplamai, prof. R. J. Krickaus straipsnis yra rūpestingai paruoštas, paremtas tiksliais duomenimis, logiškomis išvadomis. Reikia tikėtis, kad jis atkreips JAV katalikų dėmesį į lietuvių tautos kovą ir ją dar stipriau rems. **R.**

KANADOS ĮVYKIAI — Pertvarkyta vyriausybė

Premjeras P. E. Trudeau pertvarkė savo ministerių kabinetą: trys ministeriai pasitraukė, devyniems buvo pakeistos ministerijos, įsijungė septyni nauji politikai. Prieš pat kabineto pertvarkymą atsistatydino vyriausybės reikalus parlamente tvarkęs ir premjerą pavadavęs M. Sharp, kuriam yra tekę būti finansų ir užsienio reikalų ministeriu. Iš kabineto iškrito viešųjų darbų min. C. M. Drury ir pašto min. B. Mackasey, pastaruoju metu tvarkęs ir vartotojų reikalus. Daugiausia spėliojimų sukėlė B. Mackasey pasitraukimas, kurio, atrodo, nenorėjo premjeras P. E. Trudeau, nes pokalbiu su juo net keliom valandom suvėlino naujojo kabineto paskelbimą. Matyt, buvo derėtasi, jieškota kompromiso. "Toronto Star" dienraščio duomenimis, B. Mackasey pasitraukimo priežastis — nenoras kitam ministeriui perleisti paštą. Politinis komentatorius D. Fisher betgi teigia, kad B. Mackasey norėjo gauti finansų ministeriją, kurios jam nesutiko perleisti premjeras P. E. Trudeau. Kiti mano, kad jis nesutikęs su vyriausybės posūkiu į dešinę. Visi trys buvusieji ministeriai žada eiti parlamente narių pareigas iki sekančių rinkimų.

Naujų veidų galeriją pertvarkytame ministerių kabinete sudaro: pirmasis indėnas L. Marchand — smulkiosios pramonės ir prekybos reikalams, valstybės sekr. J. Roberts, F. Fox — kalėjimams ir RCMP policijai, T. Abbott — vartotojų ir korporacijų reikalams, pašto ministeris J. J. Blais, dvi moterys — valstybinių pajamų ministerė M. Begin ir valstybės ministerė sportui bei fizniam lavinimui I. Campagnolo. Kadangi kabinete jau buvo ryšių ministerė J. Sauve, palikta tose pačiose pareigose, moterų skaičius kabinete padidėjo iki trijų. Istoriniu laikytinas indėno L. Marchand įsileidimas.

Kitas ministerijas gavo: užsienio reikalų min. A. MacEachen — valdžios reikalų tvarkymą parlamente ir premjero P. E. Trudeau pavadavimą; iždo tarybos min. J. Chretien — pramonės ir prekybos; pramonės ir

(Nukelta į 8-tą psl.)

Pasaulio įvykiai

KARAS AR TAIKA P. AFRIKOJE PRIKLAUSO NUO DIPLOMATINIŲ JAV valstybės sekr. H. Kissingerio pastangų. Sovietų TASSo agentūros pranešimu, jos nebus sėkmingos, nes negrų išsilaisvinimo sąjūdžiai jau perdaug yra išsiplėtę. Panašią mintį H. Kissingeriui pakartojo ir Zambijos prez. K. Kaunda, pabrėždamas, kad taikai išsaugoti tėra likusios kelios dienos. Esą, negrų valstybės pasiekė tašką, iš kurio neįmanoma grįžti atgal. Rasinio konflikto nesitiki išvengti ir Tanzanijos prez. J. Nyerere. Jam terūpi pažadas, kad JAV rems negrų partizanus, jeigu Kissingeriui nepavyks diplomatinė ofenzyva. Pagrindinį savo dėmesį H. Kissingeris, atrodo, skiria baltųjų mažumos valdomai Rodezijai, kur premjeras I. Smithas nedelsdamas valdžią turėtų perduoti negrų daugumai. Čia pagrindinė H. Kissingerio korta yra kompensacija už baltųjų turimą turtą. Jis nori sudaryti apie $2 bilijonų fondą, kuriam kapitalą parūpintų JAV ir Vakarų Europos valstybės. Išvykstantiems baltiesiems iš šio fondo būtų atlyginama už jų turtą, o pasliekantiems būtų parūpinta garantija, kad jie susilauks kompensacijos, jeigu jų nuosavybes nusavintų naujoji negrų vyriausybė. Problemą betgi sudaro faktas, kad baltieji Rodezijoje turtus susikrovė pigios negrų darbo jėgos bei jų išnaudojimo dėka. Dėl šios priežasties JAV kongresas gali neparemti fondo įsteigimo ir nepaskirti dolerių. Pačioje Amerikoje kyla vis didesnis nepasitenkinimas H. Kissingerio užsienio politika. Savo pavaduotojams jis buvo įsakęs pravesti šiuo klausimu tyrimus penkiuose miestuose. Tų slaptų tyrimų rezultatai jau pasiekė spaudos puslapius, žurnalistams parūpinti vieno pareigūno, kuris nori, kad prezidento rinkimus laimėtų J. Carteris. Amerikiečiams nepatinka H. Kissingerio politikos uždarumas, nepakankamas dėmesys žmogaus teisių apsaugai, perdidelės nuolaidos Sovietų Sąjungai.

TREČIASIS KANDIDATAS

Amerikiečių spauda daug rašo apie kandidatus į prezidentus: respublikininkų — prez. G. Fordą, demokratų — J. Carterį, tačiau beveik visiškai nutylį buvusį demokratų senatorių E. McCarthy, pasiskelbusį nepriklausomu kandidatu. Pralaimėjęs rinkimus R. Niksonui, jis šį kartą laikomas beveik juokdariu, nes jį geriausiu atveju rems vos 5-7% balsuotojų, o jo kandidatūra paskelbta tik maždaug pusėje valstijų. Prez. G. Fordas ir J. Carteris iš valstybės iždo rinkiminiam vajui gauna po $21,8 milijono, E. McCarthy — nė cento. Jis siūlo kovoje su nedarbu sutrumpinti darbo savaitę, apriboti automobilių svorį bei greitį benzinui taupyti, įvesti atlyginimų ir kainų kontrolę, sumažinti infliaciją nešančias išlaidas automobilių pramonei ir erdvių programoms. Didžiausią grėsmę E. McCarthy sudaro demokratų kandidatui J. Carteriui, nes jis gali nutraukti savo pusėn dalį liberaliųjų demokratų balsų. Jeigu tarp G. Fordo ir J. Carterio vyks aštrios varžybos, net ir 5% nubyrėjusių balsų J. Carteriui gali atnešti pralaimėjimą.

ATIDĖJO PRIĖMIMĄ

Jungtinių Tautų saugumo taryba svarstė Vietnamo priėmimą, bet balsavimą nutarė atidėti rudeniui, kai bus įvykę JAV prezidento rinkimai. Prez. G. Fordas buvo įsakęs ambasadoriui W. Scrantonui priėmimą sustabdyti veto teise. Prez. G. Fordas nori, kad Vietnamas santykiams sunormalinti paskelbtų duomenis apie 800 amerikiečių, dingusių karo metais. Vietnamo ambasada Paryžiuje prieš pat JT saugumo tarybos posėdį paskelbė dvylikos žuvusių lakūnų pavardes, bet tai buvo tik lašelis didokame dingusiųjų ežere. Pentagono duomenimis, Vietname yra dingę 527 amerikiečiai kariai, 1.347 laikomi žuvusiais, nors lig šiol nepavyko surasti jų palaikų. J. Carteris taip pat pritaria prez. G. Fordo reikalavimui, kad Vietnamas paskelbtų turimas žinias apie šių amerikiečių likimą ir užbaigtų jų šeimas kankinančią įtampą.

SACHAROVŲ KELIONĖ

Andriejus ir Jelena Sacharovai aplankė Jakutijon ištremtą fiziką Andriejų Tverdochlebovą. Jis vadovavo "Tarptautinės amnestijos" Maskvos skyriui ir praėjusį pavasarį buvo ištremtas penkeriem metam į Jakutiją už tariamą Sovietų Sąjungos šmeižimą. A. Sacharovas su žmona atliko apie 5.000 mylių kelionę, iš Maskvos lėktuvais nuskrisdamas į Niurbos vietovę. Iš ten dar buvo 12 mylių iki Niurbaichano, kurio lentpjūvėje dirba A. Tverdochlebovas. Vietiniai KGB pareigūnai bandė sutrukdyti kelionės užbaigą, atsisakydami parūpinti automobilį ir uždrausdami šoferiams pavežėti A. J. Sacharovus. Dvylika mylių jiems teko įveikti pėsčiomis nakties metu. Kai jie pagaliau surado A. Tverdochlebovo bakūžę ir pradėjo pokalbius, į kitą jos kambarį atvyko du KGB agentai, vaidindamos geologus, tačiau viešnagės nesutrukdė. Sekančią dieną iš Niurbaichano į Niurbos aerodromą A. J. Sacharovus nuvežė vietinis mechanikas, gavęs įsakymą iš milicijos. A. Sacharovas, supažindinęs su šia ilga kelione užsieniečius žurnalistus, paprašė JAV prez. G. Fordą ir demokratų kandidatą J. Carterį užtikrinti Amerikos paramą žmogaus teisėms Sovietų Sąjungoje. Į šį prašymą įsijungė ir sovietų žydų aktyvistai.

IŠTRAUKS LĖKTUVĄ

S. Atlanto Sąjungos manevruose nuo amerikiečių lėktuvnešio "J. F. Kennedy" denio jūron nukrito moderniausias laivyno naikintuvas "F-14", aprūpintas slapta "Phoenix" raketa bei kitais elektroniniais įrenginiais, kurie neatskleidžiami net draugiškoms valstybėms. Lėktuvas nugrimzdo į beveik dviejų tūkstančių pėdų gylį Skotijos pakrantėje. Toje vietoje tuojau pradėjo "meškerioti" manevrus sekę sovietų laivai. Kad naikintuvas nepatektų į sovietų rankas, amerikiečių laivyno vadovybė nutarė jį ištraukti arba susprogdinti. Ltn. V. Belenkos Japonijon atskraidintas modernusis sovietų "MIG-25" naikintuvas savo elektroniniais įtaisais toli atsilieka nuo amerikiečių nakintuvų. Pasak ekspertų, jiems tėra įdomi jo statybai panaudota medžiaga, kuriai tenka atlaikyti didelį karštį, ir abu jo varikliai.

Tėviškės Žiburiai – lietuvių savaitraštis
2185 Stavebank Road, Mississauga, Ont. L5C 1T3, Canada
Telefonas 275-4672

Leidėjas: Kanados Lietuvių Katalikų Kultūros Draugija "Žiburiai"
Redaguoja: k. dr. Pr. Gaidamavičius ir Vyt. Kastytis
Metinė prenumerata $10.00, pusmetinė—$6.00. Rėmėjo prenumerata $15.
Skelbimai ruošiamam numeriui primami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra.
Autorių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

The Lights of Homeland — Lithuanian Weekly
Published by Lithuanian Canadian R. C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc.
Subscription rates: $10.00 per year, $6.00 per 6 months. Deadline for advertisements — Thursday. Second class mail registration number 0509.

Patarimai Kristui

Stebėdami pasaulio įvykius ir visos krikščionijos būklę, aiškiai matome, kad Kristaus žygis mūsų planetoje nuolat susiduria su didesniais sunkumais. Vienur matome krikščionijos persekiojimą, kitur ateizmo stiprėjimą, trečiur pačių krikščionių apatiją ir net susiskaldymą. Visi norėtume, kad Kristaus žygis žemėje būtų sėkmingas, kad jis paliestų visą žmoniją, perkeistų ją, tobulintų ir paruoštų visuotinei taikai.

Kaikurių krikščionių geri norai eina taip toli, kad jie net pasiduoda pagundai teikti patarimus Kristui. Esą Išganytojas pasirinko netinkamą kelią savo Evangelijai skleisti. Iš čia kylanti visa Kristaus nesėkmė. Visų pirma Kristus, kaip Dievas, turėtų pakeisti žmogaus prigimtį: sukurti jį ne pagal savo paveikslą bei panašumą, bet pagal skaitytuvo - kompiuterio. Tada jisai galėtų įrašyti į tokio gyvojo skaitytuvo filmą ženklus, kuriems automatiškai atlieptų Evangelijos žodžiai. Tuo būdu Evangelija būtų priimama be jokių kliūčių, ir bematant visas pasaulis taptų krikščionišku.

Toks patarimas skamba naujai, tačiau iš esmės nėra naujas. Panašų patarimą jau randame rašytojo Dostojevskio Didžiojo Inkvizitoriaus legendoje. Joje sakoma, kad Kristus dėl didelio savo gailestingumo dar kartą atėjęs žemėn į Sevilijos miestą Ispanijoje. Didysis inkvizitorius — vietos kardinolas, pamatęs Kristų, einantį per katedrą, įsako suimti ir nuvesti kalėjiman. Pas vienišą Kristų kalėjime ateina su žibintu rankoje pats kardinolas ir ilgai su juo kalbasi. Be kitų dalykų, kardinolas primena Kristui jo žygio nesėkmingumą ir nurodo priežastį, būtent, perdidelę žmogui duotą laisvę. Tai esą daro žmogų nelaimingą. Žmogaus laimei, girdi, reikia ne laisvės, o turtų. Kiekvienas pasirinkimas žmogų apsunkina. Jei žmogus turėtų daugiau medžiaginių gėrybių ir mažiau laisvės, būtų daug laimingesnis.

Išdėstęs savo patarimus, kardinolas inkvizitorius laukė paties Kristaus atsakymo. Kristus betgi netarė nė vieno žodžio. Kantriai išklausęs kardinolo priekaištus, jis prisiartino prie jo ir... pabučiavo. Tai buvo Kristaus atsakymas. Kardinolas apstulbo, atidarė kalėjimo duris ir tyliai išleido Kristų.

Galimas dalykas, ir visiem kitiem savo patarėjam Kristus duotų tą patį atsakymą, primenantį Šv. Rašto žodžius: "Jūsų mintys — ne mano mintys". Žmonių patarimai būna gerų norų padiktuoti, bet perdaug žmogiški, egoistiški, siauri ir permažai dieviški. Jei Viešpats paklausytų žmonių patarimo ir sukurtų naują žmogų ne pagal savo paveikslą bei panašumą, bet pagal skaitytuvo - kompiuterio, nebebūtų žmogus, o gyva mašina, aklai kieno nors valdoma. Jei Viešpats sukurtų žmogų pagal inkvizitoriaus patarimą, pasaulyje gyventų ne žmonės, bet gyvi manekenai.

Dievas sukūrė žmogų, pilną laisvės ir atsakingumo. Jis davė jam didžią misiją — būti žemės keleiviu, ją puoselėti ir pasiekti antgamtinę pilnatvę. Bet toji žmogaus misija nėra pramoginis keliavimas, o tikra drama ir net tragedija. Jam tenka keliauti kartais per labai pavojingas sritis, kovoti, kentėti, bet visoje toje dramoje švyti žmogus su visa savo dvasine kūryba bei didybe. O kai jis pasiekia antgamtinę pilnatvę, sušvinta didžiuoju savo žėrėjimu, kuriame atsispindi ir dieviškasis pradas.

Kristaus žygio sėkmingumą mūsų planetoje matuojame siauru, žmogišku mastu. Tai, kas mums atrodo nesėkmė, dieviškam žvilgsniui galbūt yra vienas didžiojo plano žingsnių arba etapų. Juk ir pati Kristaus kančia nevienam atrodė nesėkmė. Daugelis manė, kad su Kristaus mirtimi baigėsi ir Jo misija. Bet atsitiko visai kitaip. Dėlto ir dabar, matydami krikščionijos nesėkmes, neturėtume daryti išvados, kad tai Kristaus žlugimas. Jo žingsniai žmonijos istorijoje yra mįslingi ir nesibaigia su istorijos riba. **Pr. G.**

Spalis – šalpos mėnuo

KLB Šalpos Fondo komitetas skelbia visoje Kanadoje spalio mėnesį šalpos mėnesiu. Komitetas prašo visus skyrius bei šalpos atstovus savo kolonijose spalio mėnesį surengti vajų šalpos reikalams. Nesant šalpos atstovų, apylinkių valdybos prašomos savo kolonijose organizuoti vajų šalpai. Šis vajus tegul būna skirtas į vargą patekusiems tautiečiams pagelbėti. Kai mūsų broliai bei sesės, prispausti tėvynėje, aukoja savo gyvybes, tremiami Sibiran į darbo stovyklas ar uždaromi į kalėjimus didžioms kančioms, mes, gyvendami laisvėje ir turėdami geras gyvenimo sąlygas, dažnai pamirštame ką reiškia vargas ir tuos, kuriems yra reikalinga materialinė parama. Vargstančių mūsų tautiečių yra ir kituose kraštuose, kurie laukia taip pat laisvojo pasaulio lietuvių paramos. Todėl komitetas kviečia visus geros valios tautiečius prisidėti bent maža auka prie šio gražaus ir kilnaus šalpos darbo. Kiekvienas dirbantis skirkime auką šalpos reikalams. Aukas prašome siųsti šiuo adresu: KLB Šalpos Fondas, 118 Fairleigh Ave., So., Hamilton, Ont. L8M 2K3.

Centrinis KLB Šalpos Fondo Komitetas Hamiltone

Optical Studio
OKULISTAS R. SCHMID
1596 Bloor Street West
Toronto 9, Ont. (prieš Lietuvių Namus) • **Tel. 535-6252**
Greitas patarnavimas, neaugštos kainos. Gaunami kontakto lęšiai (contact lenses).

Mohawk Furniture Ltd.
PILNAS NAMŲ APSTATYMAS
★ Elektros reikmenys
★ Televizijos aparatai
★ Skalbimo mašinos
★ Vaikų baldai
★ Įvairūs kilimai
★ Šaldytuvai
★ Valgomų kambarių apstatymas ir kt.
★ Siuvamos mašinos
★ Rašomos mašinėlės
Nemokamas pristatymas į namus.
KRAUTUVĖS:
Vakaruose — 137 RONCESVALLES Ave. — Tel. 537-1442
Rytuose — 2448 DANFORTH Ave. — Tel. 699-4444
Krautuvės atidarytos nuo 9 valandos ryto iki 9 val. vakaro.

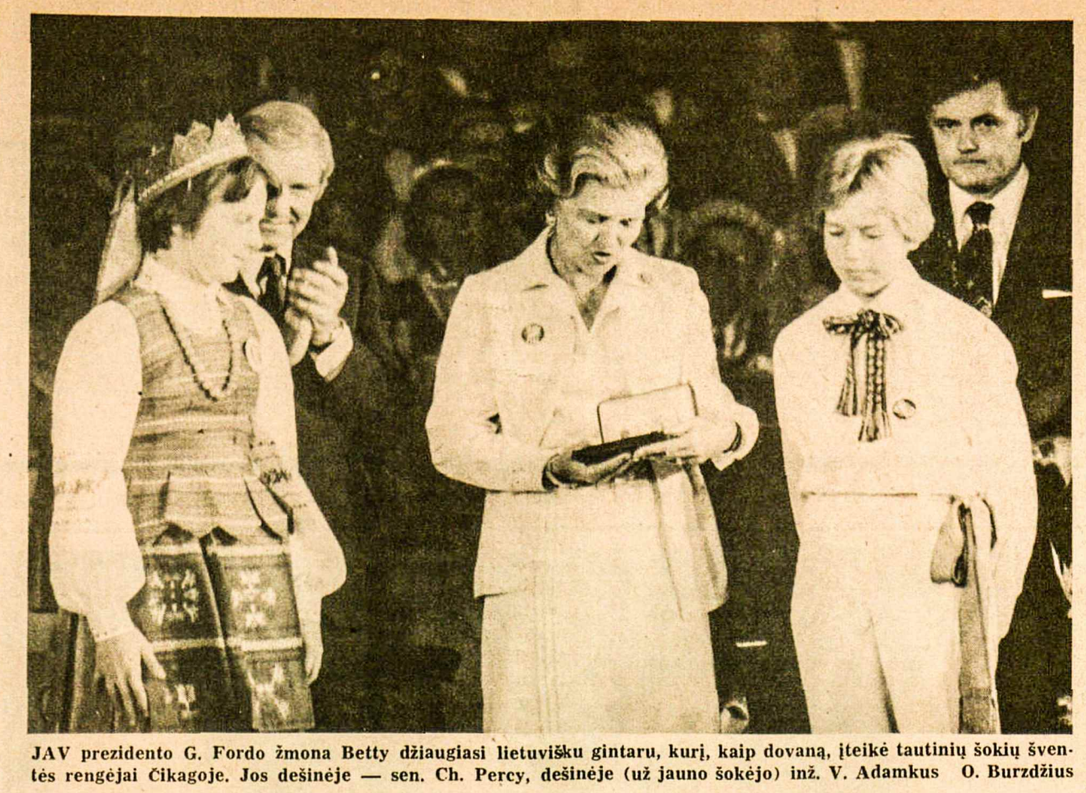

JAV prezidento G. Fordo žmona Betty džiaugiasi lietuvišku gintaru, kurį, kaip dovaną, įteikė tautinių šokių šventės rengėjai Čikagoje. Jos dešinėje — sen. Ch. Percy, dešinėje (už jauno šokėjo) inž. V. Adamkus O. Burzdžius

Stebiuosi tauria jos širdimi...

Taip Elena Petrauskienė išgelbėjo Kauno gete gimusią smuikininkę

L. POMERANCIENĖ

Po ilgų pastangų iš okupuotos Lietuvos pavyko emigruoti LIUCEI POMERANCIENEI ir DANIELIUI POMERANCUI. Jiedu yra žydų tautybės, daug išgyvenę vokiečių okupacijos metais ir lietuvių dėka išsigelbėję su visa šeima. Jų dukra Danutė Pomerancaitė-Mazurkevičienė yra žymi smuikininkė. D. Pomerancas buvo žinomas smuikininkas, o L. Pomerancienė — vokiečių kalbos mokytoja. Čia spausdiname pastarosios parašytus pergyvenimus vokiečių okupacijos metu Lietuvoje. RED.

1941 m. birželio 22 d. radijas pranešė, kad prasidėjo karas. Atėjus vokiečių kariuomenei, visi Kauno žydai buvo suvaryti į getą Vilijampolėje. Kas rytą iš geto buvome varomi į darbą, o vakare vėl grąžindavo į getą. Mano Danutė gimė gete. Ten mes buvome jauni, alkani ir nuolat persekiojami. Gimdyti teko rūsyje be jokios medicininės pagalbos. Netrukus prasidėjo pirmoji "akcija" — suvarė visus geto gyventojus, surikiavo eilėmis, atskyrė senius, paliegusius ir nusilpusius, kurie negali dirbti. Aš vos stovėjau ant kojų (po gimdymo buvau dar silpna) su kūdikiu ant rankų. Vokiečiai rikiavo žmones, varydami vienus į dešinę pusę, kitus — į kairę. Į dešinę pusę varė paliegusius ir senelius, o į kairę — pajėgius dirbti. Dešinės žmones gabeno į IX fortą mirčiai, o kairės — į darbus. Mes su vyru patekome į kairę pusę. Matyt, skubėdami skirstytojai suklydo, n e ž i n a u. Iš džiaugsmo vos neužsmaugiau savo kūdikio.

Vieną dieną pasklido Vilijampolės gete žinia, kad iš Vilniaus ir kitų miestų išvežė visus žydų vaikus ir senelius. Danutei tada buvo vieneri metai ir aštuoni mėnesiai amžiaus. Reikėjo galvoti apie jos ateitį: ką reikės daryti, jei vokiečiai ir iš mūsų geto ims vežti vaikus ir senelius? Mano sesuo buvo ištekėjusi už dr. Karlinsko. Ji buvo solisto Kipro Petrausko žmonos Elenos Žalinkevičaitės-Petrauskienės draugė. Kai mus nuvarė į miestą dirbti, paskambinau jai telefonu. Susitarėm susitikti. Pasimatymo metu aš jai išdėsčiau savo rūpesčius ir pasakiau, kad turiu mažą kūdikį, kurį noriu išgelbėti, nes vokiečiai jau pradėjo vežti vaikus iš kitų miestų getų. E. Petrauskienė mielai sutiko ir sakė dar pagalvosianti apie dokumento sudarymą.

Mes dirbdavom kailių fabrike "Lapė". Kartą atėjo susijaudinęs fabriko direktorius Juozas Simonavičius ir pranešė, kad vokiečiai gabena visus vaikus ir senelius iš geto. Aš buvau pritrenkta. Žinojau, kad grįžusi namo neberasiu savo dukrelės... Mes visos moterys, kurios dirbome "Lapės" fabrike, verkėm — ašaros birte byrėjo iš akių. Užbaigus darbą, vėl visus ir visas varė į getą. Aš ėjau vos vilkdama kojas, nes buvau tikra, kad neberasiu savo kūdikio. Ir kaip nustebau, kai įėjusi namelin pamaciau savo vyrą, laikantį dukrelę po pagalve. "Tšš", — sako jis, — vokiečiai dar jieško vaikų". Ką daryti? Matau guli ant stalo virtuvės peilis. Jei tik pasibels vokiečiai, griebsiu tą peilį ir nutrauksiu gyvybės siūlą sau ir visai šeimai — lengviau bus žūti, negu patekti į budelio rankas...

Vėliau paaiškėjo, kaip mano vyras, likęs namie, išsaugojo dukrelę. Sužinojęs, kad vokiečiai atvyko į getą, pasislėpė su ja rūsyje, kur buvo ir daugiau vaikų. Kai šie pradėjo verkti, jis nuėjo kitur.

Štai matome pro langą — vokiečiai eina į kaimyninį namą ir gabena vaikus. Mes, sustingę iš baimės, laukiame savo eilės... Bet koks netikėtumas — vokiečiai į mūsų namą neužėjo! Ir taip mūsų Danutė liko nepaliesta.

Deja, rūpesčiai nepasibaigė — reikėjo rasti būdą, kaip išnešti Danutę iš geto. Nutariau duoti jai migdomų vaistų, kad ramiai galima būtų ją išnešti, t.y. kad nepradėtų verkti. Taip ir padariau, bet Danutė neužmigo. Kitą dieną vėl daviau jai migdomų vaistų. Šį kartą ji užmigo. Tada įdėjau ją į bulvių maišą ir per tvorą perdaviau "Lapės" fabriko direktoriui J. Simonavičiui, kaip buvo sutarta. Bet ir vėl siūbtelėjo baimė — keliant maišą per tvorą, Danutė pradėjo verkti, lyg suprasdama atsiskyrimą! Laimei, ji tuojau nurimo, ir niekas šio įvykio nepastebėjo.

Netrukus Danutė atsidūrė pas E. Petrauskienę. Jai buvo perduoti paskutiniai mano žodžiai: "Jei mes, tėvai, negyvensim, Danutė tepasilieka Jūsų rankose."

Naujoji Danutės globėja išsiuntė Danutę kartu su savo vaikais į turimą ūkį. Taip mudu su vyru nematėm Danutės ilgus ilgus metus. Skausmas ir ilgesys nepaprastai slėgė širdį...

Vieną vasaros dieną, kaip paprastai, išėjau dirbti į fabriką. Vyro neleido — turėjo pasilikti gete. Dirbant fabrike, pasklido žinia, kad getas dega. Mūsų brigadininkas Spiegelglazovas tą žinią patvirtino ir patarė slėptis kur kas gali, nes vokiečiai rankiojo žydus gete ir vežė. Atvyko jie ir į fabriką. Kas tik galėjo, išsislapstė. Pasislėpiau ir aš viename kampe už lentų. Vaikščiojo ten vokiečiai, bet manęs nerado. Kai viskas nurimo, išlindau ir išėjau gatvėn. Buvau tiek susijaudinusi ir sumišusi, kad užmiršau net kur yra Kipro Petrausko namas. Sutikusi lietuvę moterį, pasiteiravau adreso. Ji mane nuvedė į Kipro Petrausko namą. Eidama vis galvojau, kad vokiečiai pasivys mane, nutvers ir išgabens į Dachau koncentracijos stovyklą...

Radau E. Petrauskienę, kuri kaip tik ruošėsi išvažiuoti pas vaikus ir vykti su jais į Palangą. Ji išvažiavo, o aš pasilikau jos namuose. Baimė apėmė širdį: gal kas užeis, ras mane ir išduos... Verkiau ir negalėjau nusiraminti likusi viena be vyro ir dukrelės.

Mano vyras iš geto su kitais buvo išvežtas į Dachau, kur jis išbuvo iki II D. karo pabaigos.

Karo audrai praūžus ir praėjus pusei metų, Kipras Petrauskas grįžo iš savo ūkio, bet negrįžo nei E. Petrauskienė, nei vaikai. Pasirodo, ji karo pabaigoje gyveno su vaikais Palangoje ir, bėgdama nuo fronto ugnies, išvyko Vokietijon. Taip ištisus ketverius metus neturėjau žinių apie E. Petrauskienę, nežinojom net ar ji gyva.

Per tą laiką grįžo iš Dachau mano vyras. Buvo vos gyvas — išvargintas, iškankintas, išbadėjęs. Svėrė tik 30 kg.

Vieną dieną netikėtai gavau laišką iš E. Petrauskienės ir nuotrauką, kurioje buvo matyti jos vaikai ir mano Danutė (atskirai pažymėta). Labai apsidžiaugiau ir pagalvojau: gal ateis valanda, kai ir vėl pasimatysim... Žinia, kad visi gyvi, mane labai nuramino. Jaučiau, tarytum didžiausias akmuo nusirito nuo mano krūtinės.

Pradėjau susirašinėti su E. Petrauskiene. Kartą gavau laišką iš amerikiečių zonos Vokietijoje, kuriame kažkokia įstaiga prašė mane duoti sutikimą atsiimti Danutę. Bet aš atsakiau: kam vaikas buvo duotas, iš tų rankų noriu jį ir atsiimti.

Staiga atėjo telegrama, pranešanti, kad E. Petrauskienė su vaikais grįžta, Lietuvon. Tai buvo nepaprasto džiaugsmo diena motinai: vaikas, kuris buvo pasmerktas mirčiai, gimė antrą kartą!

Kai atėjau prie p.p. Petrauskų namo Kaune, atsistojau prie durų ir jaučiau, kad mano kojos buvo lyg kalte prikaltos. Vos pajėgiau paspausti durų skambutį. Duris atidarė mažytė mergytė, pribėgo prie manęs, bet nežinojo, kad aš esu jos motina. Taigi, pirmas pasimatymas buvo labai džiugus, bet kartu ir liūdnas, nes tarp Danutės ir mūsų stovėjo lyg kažkokia nepermatoma siena. Reikėjo ilgesnio laiko, kol Danutė suprato, kad mes esame jos tėvai, nes ji tebuvo šešerių ir pusės metų amžiaus. Ji dar negalėjo suprasti, kokias kančias mes turėjom iškentėti.

Kai Danutei suėjo septyneri metai, išsikėlėm į Vilnių. Ten nusikėlė opera, o kartu su ja ir p.p. Petrauskų šeima. Danutė gyveno ir pas mus, ir pas E. Petrauskienę.

Kadangi mūsų Danutė rodė neeilinius gabumus muzikai, leidom į Vilniaus konservatoriją, vėliau į Maskvos — pas garsųjį profesorių David Oistrach. Baigusi konservatoriją ir aspirantūrą, ji ištekėjo už smuikininko Juri Mazurkevičiaus. Jiedu profesoriavo Kievo muzikos konservatorijoje ir buvo Vilniaus filharmonijos solistai.

Pagaliau 1975 m. visa mūsų šeima atsidūrė laisvajame pasaulyje ir apsigyveno Kanadoje. Joje džiaugiamės laisve, kurios taip troškom, bet neturėjom.

Nors dabar gyvenu toli nuo E. Petrauskienės, bet ji man atrodo dar brangesnė ir tai už viską brangesnė. Aš negaliu atsistebėti tauria šios moters širdimi, kultūra ir taktu, kurį ji parodė Danutei, nepaisydama didelio pavojaus, grėsusio jos pačios gyvybei. Šiandieną mudvi esame vienodai laimingos motinos.

Simon's TELEVISION
Savininkas — V. SIMINKEVIČIUS
2385 Dundas St. W., Toronto **Tel. 532-8772**
Netoli Lietuvių Namų prie Bloor-Dundas požeminio.
Nuomojam, taisom, parduodam televizijas ADMIRAL, "stereo" ir kitos rūšies aparatus.

A†A

Valerijai Rudytei Gražienei

1976 m. gegužės 29 d. mirus,

susilaukėme daug paguodos, o bendru skausmu dalijosi ir nuoširdžiai kartu gedėjo mūsų Velionės žmonos, motinos ir sesers tas iš tiesų gausus draugų ir bičiulių būrys, kas mums suteikė daug dvasinės paspirties.

Nuoširdžiai dėkojame Aušros Vartų parapijos klebonui kun. Jonui Kubiliui už tikybines apeigas ir Velionės palydėjimą į Montrealio Notre-Dame des Neiges kapines. Už išreikštą užuojautą taip pat nuoširdžiai dėkojame Montrealio Ahuntsic kolegijos vadovybei, kolegijos Humanitarinių mokslų fakulteto profesūrai, Montrealio lietuvių Akademiniam sambūriui, Montrealio skautų "Geležinio vilko" ir skaučių "Neringos" tuntams, Montrealio lietuvių kredito kooperatyvo "Lito" valdybai, Kanados Lietuvių katalikių moterų draugijos Montrealio skyriui, Montrealio Lituanistinei mokyklai ir jos Tėvų komitetui, N.P. Marijos seserims. Ypač dėkojame tiems artimiesiems Velionės draugams, kurie ąta Valerijai Rudytei Gražienei prisiminti Kanados Lietuvių Fondui paskyrė šimto dolerių indėlį.

Iš įvairių pasaulio kraštų sulaukėme daug mus stiprinusios paguodos, išreikštos Velionės ir visos mūsų šeimos pažįstamų, draugų bei bičiulių. Neįstengtumėme jų visų čia išvardinti. Širdingai dėkojame visiems, užuojautą mums išreiškusiems žodžiu, raštu, telegramomis ir spaudoje; dėkojame už Velionės intencija sukalbėtas maldas ir iš tikrųjų labai gausias Jos intencija užprašytas Mišias; dėkojame visiems, dalyvavusiems Velionės budynėse koplyčioje, laidotuvių Mišiose ir palydėjusiems Velionę į kapines.

Liūdintys — vyras Antanas Gražys, duktė Ilona Maziliauskienė, seserys Ada Rudytė, Liucija Puskepalaitienė, broliai Pranas, Mykolas ir Leonidas Rudžiai su artimaisiais

A. a. Alfonsas Čižikas

mirė 1976 m. rugpjūčio 28 d.

Nuoširdi padėka kunigams, giminėms, karsto nešėjams, draugams ir visiems, dalyvavusiems pamaldose bei laidotuvėse.

Dėkojame visiems už užprašytas šv. Mišias, draugų bei bičiulių aukas antkapiniam paminklui, gėles, užuojautas pavienių asmenų ir organizacijų. Nuoširdi padėka visiems už parodyta lietuvišką nuoširdumą.

Teatlygina Jums visiems Augščiausias!

Žmona E. Čižikienė
dukros Jonė ir Nijolė

PADĖKA

Nuoširdžiai dėkoju už užprašytas šv. Mišias, maldas, pareikštas užuojautas žodžiu ar raštu mano mamytei

Jadvygai Gladutienei

mirus Lietuvoje. Teatlygina visiems Dievas.

Dėkinga — **G. Kaknevičienė**

Mūsų mylimas vyras ir tėvas

a†a Albertas Šiaudinis

mirė 1975 m. spalio 5 d. Jo vienerių metų sukakties proga šv. Mišios bus atnašaujamos spalio 3, sekmadienį, 11 val. ryto Lietuvos Kankinių parapijoje — Anapilyje.

Niekas nepasigenda jo tiek, kiek mes — nuolatiniame liūdesyje likę —

žmona Helene, duktė Dana ir sūnus Albertas

A†A

SIGITUI PRANCKŪNUI

mirus, žmonai OLGAI PRANCKŪNIENEI ir seserims reiškiame gilią užuojautą ir kartu liūdime —

Springhurst Beach "Nidos" gatvės kaimynai —

J. ir I. Baltakiai — *V. Pačkauskas*
J. Kairiai — *A. ir E. Smans*
M. Malinauskai — *V. ir E. Vaidotai*
A. ir A. Masioniai — *M. ir E. Vaišvilai*

A†A

žurnalistui

SIGITUI PRANCKŪNUI

mirus, gilią užuojautą reiškiame jo žmonai ir giminėms —

LŽS Toronto skyrius

Mielą narę

OLGĄ PRANCKŪNIENĘ

vyrui SIGITUI mirus,

nuoširdžiai užjaučia —

Toronto Lietuvių Namų
Moterų Būrelis

Torontiškio "Gintaro" šokėjai veteranai, dalyvavę tautinių šokių šventėje Čikagoje. Trūksta kelių šokėjų, jų tarpe ir Omero Burzdžiaus, kuris darė šią nuotrauką

Turtai didėja, veikėjai mažėja

Gyvybinė problema — kaip išugdyti naujus veikėjus?

Č. SENKEVIČIUS

Ekonominė gerovė yra labai svarbus dalykas žmogaus gyvenime. Ne dėl ko kito, o dėl jos kyla nepasitenkinimai, streikai, nauji sąjūdžiai, net revoliucijos. Siekimas ką nors turėti, vis daugiau įsigyti, geriau ir gražiau gyventi glūdi žmogaus prigimtyje. Juk ir vaikas nori vis daugiau ir gražesnių žaislų, nori pasmaguriauti skanumynų, nepasitenkina paprastu jo gyvybę palaikančiu maistu. Tai natūralu. Be šio siekimo pasaulis, kuriame dabar gyvename, nebebūtų įmanomas. Viskas sustotų ir žūtų, nes pažanga yra gyvybę palaikanti jėga.

* * *

Savo t a u t i e č i ų išeivijoje, ypač Š. Amerikoje, ekonomine pažanga džiaugiamės spaudoje ir prakalbose, dažnu atveju ir jaunimui nurodydami pavyzdį tėvų, kurie prieš 30 metų išlipo uoste su lagaminu rankoje ir pokario organizacijų dovanotais drabužiais. Šiandien tų žmonių dauguma gražiai įsikūrusi, turi nuosavus jau išmokėtus namus, vasarnamius, jachtas, automobilius, ūkius ir t.t. Šiandien tie žmonės turi pinigų, keliauja po Europą, siunčia siuntinius Lietuvoj likusiems artimiesiems, remia parapijas, aukoja visiems, kas tik paprašo, mokslina vaikus geriausiose mokyklose, vežioja juos visur atostogų metu. Nenuostabu tad, kad kartais čia gimę ir užaugę kaimynai, šiaipjau draugiški ir geri žmonės, su pavydu stebi naujakurius. Nevisada jeims suprantami aiškinimai, kad per darbą, taupymą ir tvarkingą gyvenimą galima daug ko pasiekti, jau nekalbant apie laimėjimus tų ateivių, kurie sugebėjo kopti augštyn versluose ar įsigytose profesijose.

* * *

Tikrai galime džiaugtis ir, jei norime, didžiuotis gražiu tautiečių įsikūrimu išeivijoje. Tačiau neribotos galimybės mus pastato į pavojų *tapti materialistais*. Ekonominė gerovė ir turtas yra geri dalykai tol, kol jie žmogaus nepavergia. Jų pavergtas žmogus nebeturi jokių kitų siekimų; pasisekimai sumaišo gyvenimo vertybes, jį patį savotiškai sumaišo taip, kad jis dažnais atvejais nebesuvokia kas esąs. Negalima būtų *tikėtis, kad tokia* tragikomiška figūra dar būtų naudinga kitose gyvenimo srityse. Užtat toks tautietis lieka daugiau ar mažiau vienišas su savo turtu. Jei toks jaučiasi laimingas ir patenkintas, žinoma, jo reikalas. Jokie raštai ir graudenimai jo nepakeis. Galima tik gailėtis, kad žmogus dingo.

* * *

Problema betgi prasideda tada, kai sumaterialėjęs tautietis pasijunta nedingęs. Išsižadėti savos tautybės ir bendruomenės retas kuris nori. O būti aktyvesniu nebėra nei laiko, nei noro. Kas belieka? Belieka pinigais remti lietuviškąjį gyvenimą, politinį judėjimą, lietuvybę palaikančias institucijas. Labai gera, gražu ir naudinga. Aukotojai verti platesno dėmesio ir atitinkamos pagarbos. Dėl mūsų ekonominio sustiprėjimo išaugo fondai, kooperatyvai, išdygo nauji lietuviški centrai, pagyvėjo meno parodų rengimas, užnugarį pajuto ir kita kultūrinė veikla. Visa tai yra labai svarbu. Tik, į ateitį pažvelgus, ima baimė, **ar turėsime pakankamai veikėjų, kurių veiklai ugdyti tas turtas kraunamas? Veikėjų prieauglis toli gražu nebėra proporcingas augantiems kapitalams.** Sunku tikėti, kad ekonominis stiprumas turėtų kokios nors įtakos lietuviško gyvenimo aktyvui, jei ne padidinti, tai bent esamam palaikyti. Yra kiti motyvai, kurie tai palaiko (dažnai jie nėra materialinės prigimties). **Pastangos išbalansuoti augantį turtą ir veikėjų prieauglį, regis, būtų dabar vienas iš pirmųjų išeivijos darbuotojų uždavinių.** Šito balanso netekę, anksčiau ar vėliau atsidursime dykumoje, kurioje išlikę keleiviai trokš ne aukso, bet lašelio vandens.

Kaip bebūtų vertingas materialinis kapitalas, visdėlto žmogus bus didesnė jėga būtiniems siekimams vykdyti. Jį praradę, visko neteksime. **Kaip esamus veikėjus išlaikyti, kaip naujus kovon pašaukti, yra gyvybingiausia šių dienų problema.** Mes kartais nepajuntame kaip imame pervertinti daiktą, o nepakankamai respektuojame žmogų, kuriam tas daiktas skirtas tarnauti. Normaliai daikto su žmogumi lyginti negalėtume, bet jei tai darytume, kažin kiek tūkstančių būtų vertas žmogus, kuris tyliai eilę metų dirba lietuviškam reikalui komitetuose, valdybose, jaunimo organizacijose, mokyklose, parapijose? Gal ne vienam iš jų būtų svarbu ir reiškminga, jeigu juos kas atrastų, paskelbtų, kaip tai daroma su stambesniais aukotojais. Gal nereikėtų užsimerkti nė prieš šeimas, kurių motinos namie sėdėjo su vaikais, kad tik jie išaugtų geri žmonės ir lietuviai? Ar kitaip būtų buvęs prigimtas lietuviško darbo pakaitalas?

* * *

Formaliai mes esame planingai ir gana tiksliai pasiruošę sutikti ateitį, kurioje veiks čia gimęs ir užaugęs lietuvių šeimų jaunimas. Turime dar gana stiprias jaunimo ideologines organizacijas, atsirado ir Pasaulio Lietuvių Jaunimo Sąjunga. Svarbu tik, kad jų gretos neretėtų. O tai jau yra visų šeimų, visos lietuvių bendruomenės svarbus uždavinys. Jį vykdant, būtų klaidinga tikėti, kad veikėjus galėsime samdyti. Aš manau, kad be idealizmo neišsiversime, kaip neišsivertėme praeityje ar neišsiverčiam dabar.

Kalbant apie idealizmą, neturėtume manyti, kad idealistas jau būtų tas "elgeta", kuris savanoriškai vien dėl to patrauklaus vardo atsisakytų čia teikiamos gerovės, visai nusisuktų nuo esamo gyvenimo ir taptų apgailėtinu svajotoju. Tai būtų labai klaidingas nusiteikimas.

Yra žmonių, kurie nieko neturi, nieko nenori turėti, o nėra idealistai. Greičiau jie yra savanaudžiai tinginiai. Ir atvirkščiai, kartais labai turtingas žmogus gali būti idealistas. Viskas remiasi žmogaus pažiūromis, jo jautrumu kitiems, jo pasirinktu keliu bendruosius reikalus statyti augščiau savųjų asmeninių. Tokios pažiūros gali palenkti kapitalą bendram visų uždaviniui. Lietuvių išeivijos veikloje toks derinimas būtų tikroviška jėga, darbais padedanti kovojančiai tautai.

Amerikinė ir lietuviškoji tragedija

AL. GIMANTAS

Kanadiečiai, bent kol kas, šios problemos neturite. Bet, panaikinus mirties bausmę už sunkiuosius nusikaltimus, ilgų ilgiausiai už kokio penkmečio ir jūsų miestai nebebus pakankamai saugūs. Įvairaus plauko nu*sikaltėliai nejučiomis* ir palaipsniui pavers šiuo metu dar relatyviai saugius kvartalus vėšliomis kriminalinėmis džiunglėmis.

Jungtinių Valstybių didmiesčiai jau nuo seniau yra paliesti to vėžio, kuris iš pagrindų keičia miestų gyventojų reljefą. Su tuo *keičiasi ir atskirų* gyvenamų rajonų charakteristika, tiesiogiai liečianti atskirų grupių ir tautybių, žinoma, ir lietuvių tolimesnį likimą.

Mažiau ar daugiau mūsiškiai grupavosi maždaug artimuose geografiniuose taškuose, nebūtinai kompaktine mase, bet vis jau gana arti vieni kitų. Čia pat, ranka pasiekiamos buvo lietuviškos institucijos, šventovės, klubai, bankeliai, prekybos, pramonės, amatų įstaigos. Viskas taip patogu, artima. Dar prieš du dešimtmečius tai atrodė suprantama, aišku ir neginčijama. Iš dalies reikia sutikti, kad minėtos miestų apylinkės "paseno", bet, antra vertus, tautiečių materialinės gerovės kilimas ir, svarbiausia, nusikaltimų didėjimas, svetimo, nepageidaujamo elemento didmiesčiuose plėtimasis sudarė sąlygas beveik masiniam bėgimui į priemiesčius.

Nepaskutinėj vietoj buvo ir nekilnojamų nuosavybių vertės kritimas miestuose, nes skaudu buvo, kad tavo sunkiu darbu ir pastangomis įsigytoji pastogė, beveik kas mėnesį praranda piniginę vertę, kai priemiesčiuose įsikūrę džiaugėsi nuosavybių kainų kilimu.

Neretėja pranešimai mūsų spaudoje, kad tokia ar kitokia lietuvių parapija vyskupo atiduota kitataučiams, kad toks ar kitoks lietuviškas klubas ar organizacija užsidarė. Vieni parapijiečiai ar nariai išmirė, kiti išsikėlė toliman užmiestin, veikla apmirė, neliko dalyvių. Tai tikrovė.

Suprantame visi tikrąją prasmę ir reikšmę to neįmanomo pakeisti reiškinio, tačiau niekas neskuba su receptais ar patarimais. Dažniausiai rezignuojama, pakeliamos ir bejėgiškai nuleidžiamos rankos, pajudinama pečiais, suraukiami antakiai... Esą, ką jau čia žmogus padarysi... Tuo tarpu nusikaltimai didmiesčiuose didėja ir plečiasi iki tokio masto, kad kriminalistai pradėjo siausti dienos metu gatvėse, namuose ar net ir viešojo susisiekimo priemonėse.

Esant tokioms sąlygoms, aišku, tautiečių (kalbant vien tik apie lietuvius) neprikalbinsi grįžti net ir aukso kalnus žadėdamas. Net ir Marquette Parke, lietuviškiausioje Čikagos dalyje, darosi vis neramiau. Ir kas žino, kaip ilgai lietuviškoji žiežirba dar galės ten išlikti?

Padėtis darosi beveik be išeities. Tai tikras amerikinis skaudulys ir gili tragedija, liečianti ir lietuviškąją visuomenę, jos ateitį, jos tautinio veido išlikimą. Plačiai išsisklaidę priemiesčių plote, vis sunkiau ir rečiau draugėn besueisime, nejučiomis pradėsime daugiau rūpintis savais, asmeniniais interesais, vis mažiau laiko ir noro liks bendriesiems reikalams. Ir taip tols horizontan jaunimo, kultūros centrai, Lietuvių Namai ir mūsų religiniai židiniai. Pesimizmas tai ar liūdna tikrovė?

Kas aukoja lietuviškai spaudai, remia gyvybines lietuvybės pastangas.

Ruoniu ir žmoniu medžioklės

Ruoniai yra šiaurės vandens ir sausumos gyvūnai. Žmonės juos medžioja dėl jų kailiukų ir mėsos. Eskimai ruonio mėsą laiko skanėstu. Kai vyksta ruonių medžiojimo sezonas, ruonienos svaras kainuoja 20 centų, nesezono metu — *60 centų*. Suprantama, medžioklės sezono metu kaikur ant ledo aikštelių ar negyvenamų salelių susidaro labai daug ruonių mėsos, kurios eskimai nepajėgia ar negali visos paimti ir sunaudoti. Neeskimai medžiotojai ruonienos nevalgo.

Ruonius medžioja kanadiečiai, skandinavai, sovietai. Pastarieji labai susirūpinę, kad Kanadoje išnaikinama labai daug ruonių, ypač kelių dienų amžiaus ruoniukų, kurių balti kailiukai naudojami moteriškų kailinių gamybai. Pabrėžiama, kad tie ruoniukai žudomi labai nehumaniškais metodais. Sovietų žurnale ("Mūsų Gamta" 1969 m., nr. 6, 56 psl.) G. Šaulienė rašo apie ruonių žudynes Kanadoje:

Žinomas gamtininkas, Frankfurto zoologijos sodo direktorius dr. B. Gžimekas sumanė tuo įsitikinti pats. Frankfurto zoologų draugijos lėšomis jis pasiuntė į medžioklės vietas anglę, veterinarijos gydytoją E. Simpson ir Kanados gamtos apsaugos draugijos prezidentą B. Deivį.

Vienuolika laivų, 41 lėktuvas ir malūnsparnis, 600 medžiotojų ir 16 žvejų brigadų pradėjo ruonių pajieškas. Tuo metu medžioklės rajone buvo suskaičiuota 50.000 grenlandinio ruonio jauniklių. Antrą medžioklės dieną E. Simpson pažymėjo savo dienoraštyje:

Tarnybinis malūnsparnis atgabeno mane ir žvejų brigadą ant pirmosios ledo aikštelės. Aš mačiau 12 nuluptų ruonių. Vienam iš jų kailis buvo nuluptas dar gyvam. Kaukolė — nesutraiškyta. *Žuvininkai liepia lupti tik* negyvus ruonius. Šaudant žymiai sumažėja kailio vertė, todėl medžiotojai griebiasi lazdos. Jie yra įpareigoti prieš lupant sutraiškyti kaukolę, kad vargšas žvėrelis nekentėtų, tačiau patys mažai to paiso. Kailių medžiotojai, kurie nesijautė stebimi, labai retai elgėsi pagal taisykles. Mes matėme, kad 16 iš 28 užmuštų gyvūnų kaukolės nebuvo sutraiškytos. Kailiai buvo nudiriami dar gyviems turintiems sąmonę ruoniukams. Kita medžiotojų grupė, kuri jautėsi, kad yra stebima, laikėsi taisyklių.

Toliau G. Šaulienė rašo:

Ruoniukų medžioklės sezonas šv. Lauryno įlankoje truko 7 savaites. Apskaičiuota, kad kailiai buvo nudirti mažiausiai 20.000 dar gyvų ruoniukų. Iš viso per visą sezoną buvo nudirta ruonių kailių, kurie įvertinti 180.000 dolerių. Per 70 procentų visų Kanados ruonių kailių po jų apdirbimo eina į V. Vokietijos rinką. V. Vokietija taip pat dalyvauja ruoniukų žudynėse. Kai V. Vokietijos valstybės sekretoriaus paklausė, ką *jis galvoja apie tokius barbariškus* metodus, jis atsakė, kad tai netiesa. Ten, kur kvepia doleriai, ponai ministeriai bevelija nematyti didžiausių barbarybių.

Ar vokiečiai nemato tik Kanadoje daromų barbarybių? Jie nemato ir sovietų daromų barbarybių: vokiečiai iš Sovietų Są*jungos perka auksą, nikelį* ir kitas prekes, kurias pagamina sovietų vergai žiauriausiomis sąlygomis. Vokiečiai perka Norilske pagamintą nikelį. O Norilsko miestą Sibiro šiaurėje pastatė tūkstančiai vergų, kurie tenai ir žuvo. Toje srityje buvo iššudyta per 400 Pabaltijo valsty*bių karininkų, kurių dalis* buvo lietuviai. Ar tai ne barbarybė? Ir ta barbarybė padaryta su žmonėmis.

Nors sovietai save vaizduoja humanistais, bet tikrumoje jie yra barbarai. Jie ne tik ruoniukams nudiria kailiukus, bet ir žmonėms, greitai pakišdami *juos po velėna*. Viena lietuvė, kuri 20 metų išbuvo Sibiro tremtyje, sako:

1941 m., sovietinės deportacijos metu, vyrai buvo atskirti nuo šeimų ir sugrūsti į Sibiro kacetus, kur jie per 1-2 metus buvo iššudyti sunkiais darbais, šalčiu, badu. Aš buvau deportuota su trimis mažais vaikais: 1-3-7 metų amžiaus. Gyvenau Altajaus krašte, bet ne kacete. Čia man daug padėjo vietiniai žmonės. Pavienių rusų yra ir nuoširdžių žmonių, bet raudonieji Kremliaus valdovai ir jų klikos nariai yra labai žiaurūs.

Tokie ir tūkstančiai panašių pavyzdžių rodo sovietų žiaurumą.

Ar sovietai visai nemedžioja ruonių ir ar jie netraiško jų kaukolių, ar jie nediria pusgyviems ruoniukams kailių? Sovietai sumedžioja daugiau ruonių negu kanadiečiai, ir gal juos sumedžioja dar žiauresniu būdu, nes ruoniams kailius lupa sovietinės sistemos išdresiruoti kailialupiai, kuriem humaniškumas yra svetimas. Tik į Sibiro šiaurę niekas negali pasiųsti oficialių stebėtojų. Vietiniai komunistai, nors aprašo ruonių medžiokles, bet apie humaniškumą nekalba.

Ar galima tikėti komunistų nuoširdumu, humaniškumu ir žvėrių atžvilgiu? Ne. Kur kvepia pinigas, komunistai naikina žvėris be atodairos. Naikina ir dar tik pasaulio šviesą išvydusius žvėrelius, nes jų kailiukai labai vertingi. Tais kailiukais puošis komunistų vadų žmonos, dukros, simpatijos. Dalį tų kailiukų ar jau pasiūtų kailinių parduos užsienio turtuoliams ir gaus vertingos valiutos. Taigi, ruonių kailiais puošiasi ir sovietų, ir Vakarų pasaulio turtuolių moterys.

Kaip komunistai naikina tik kelių dienų ruoniukus, aprašo jų pačių korespondentas ("Mūsų Gamta" 1971 m., nr. 1, 23 p.):

Štai lyties pakraštyje, įduboje, tarp grūstvės ledo nuolaužų guli ruonė su ruoniuku. Vienas medžiotojas prieina artyn ir, pakėlęs kobinį, nori smogti baltam ruoniukui, bet tuo metu riaumodama jį puola ruonė. Medžiotojas atšoka, o ruonė skubiai metasi prie jauniklio, skaudžiais nagų grybšniais žadina jį iš miego ir bando paslėpti už savęs. Bet šis ima klykti ir šliaužti tolyn. Medžiotojas eina prie ruoniuko, ir ruonė vėl jį pucla, nepaisydama smūgių. Porą minučių trunka nelygi kova. Pagaliau geležinis kobinio antgalis pataiko jai į kaktą. Ruonė apsvaigsta, šliaužia prie ruoniuko ir virpėdama nurimsta. Jauniklis pajunta negerą, susigūžia duobutėje, bet netrukus gauna kobiniu ir taip pat nurimsta. Medžiotojas išsineša jį į lygsenę vietą, peiliu perduria pažandę ir, užkabinęs kabliu, nuvelka ledu.

Gautomis žiniomis, ruonės jau pradėjo vesti jauniklius, vadinasi, verslas prasidės po poros ar trejeto *dienų. Ruonių medžioklė prasidėjo* kovo trečiąją. Nuo pat ankstyvo ryto jūros pakraštyje įrengtoje apdorojimo aikštelėje susirinko apie 50 kailialupių. Nuo jūros pasigirdo burzgimas ir pasirodė pirmas malūnsparnis. Jis atgabeno du tinklus, kuriuose buvo daugiau kaip porą šimtų ruoniukų. Nespėjo ištirpti pirmojo grobio krūva — pasirodė antras ma*lūnsparnis. *Paskui trečias* ir dar daugiau malūnsparnių su sunkiais tinklais. Darbas virte virė. Įkarštis neatslūgo nė antrą dieną. Reikėjo skubėti dėl dviejų priežasčių: pūtė pietvakarių vėjas ir ledus su visais ruoniais nešė vis tolyn, tai viena. O antra — baltieji ruoniukai augo ne dienomis, bet valandomis, kailiukai kaskart blogėjo... Kovo aštuntąją buvo sumedžioti paskutinieji trūkstami baltukai. Per penkias dienas malūnsparniai atnešė 23.000 jauniklių ir 500 suaugusių ruonių.

Kaip matoma, sovietai žudo ir ruonius, ir žmones. Kur jų humaniškumas? Sovietai dėl žvėrių kišasi į kitų kraštų reikalus, kai į jų reikalus neleidžia *kištis net dėl žudomų ar kace*tuose kankinamų milijonų žmonių. J. J.

Sao Paulo žiemos stovyklos VII. 11-18 stovyklautojos su popierinių gėlių rankdarbiais. Iš kairės: Rosana Jurčiukonytė, Ealinė Karavičiūtė, Fatima Jurčiukonytė, Elzbieta Jurčiukonytė, Sandra Mikalauskaitė, Cintija Silickaitė, Beatriz Bendoraitytė

Nuotr. A. Saulaičio

Žurnalistui
A†A
SIGITUI PRANCKŪNUI
mirus, jo žmoną bei visus artimuosius nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime —
V. J. Dagiliai
H. G. Chvedukai
V. J. Skrebutėnai

SIGITUI PRANCKŪNUI
mirus, žmoną OLGĄ ir visus artimuosius nuoširdžiai užjaučia —
J. E. Benečiai
H. L. Sukauskai
A. A. Juciai

A†A
SIGITUI PRANCKŪNUI
mirus, žmonai OLGAI, seserims EMILIJAI BALTULIENEI ir BIRUTEI DABRIKIENEI *bei jų šeimoms* reiškiame gilią užuojautą —
Mečys, Valė, Ramūnas Šniuoliai

A†A
SIGITUI PRANCKŪNUI
mirus, jo žmonai OLGAI bei kitiems artimiesiems reiškiame nuoširdžią užuojautą —
A. M. Elijošiai
A. S. Kalūzos

A†A
KAZIMIERUI TRUSKAI
mirus, jo žmonai ir artimiesiems gilią užuojautą reiškia —
KLB Otavos apylinkės lietuviai

MEDUS —
reikalingas sveikatai
Natūralus, nepasterizuotas.
Induose ar koriuose.
Iš bityno: 30 Dewson St., Toronto 4, Ont.
Eagles Nest
Telefonas 534-0563

BALTIC MOVERS
Visų rūšių pervežimas baldai ir kt. Vežamas turtas pilnai apdraustas.
Skambinti tel. LE 4-1403
30 DEWSON St., Toronto, Ont.

TIM'S AUTO BODY LTD.
Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas bei dažymas (bake oven) ir visi mechaniniai taisymai. Parduodu vartotus automobilius.
24-28 Howard Park Ave. (arti Dundas St. W.)
Toronto, Ont., M6R 1V5
FILTSOS BROS
Telefonai 533-8451, 533-8452

Tautinių šokių šventės dieną, rugsėjo 5, Čikagoje grupė jaunų tautiečių surengė demonstraciją, primenančią JAV prezidentui ir jo žmonai, kuri atsilankė į lietuvių šventę, Helsinkio sutartį

Nuotr. J. Kuprio

PAVERGTOJE TĖVYNĖJE

MOKSLO METŲ PRADŽIA

Į augštųjų Lietuvos mokyklų dieninius skyrius rugsėjo 1 d. įsijungė 8.485 gimnazijų abiturientai. Sveikinimo žodį Vilniaus universiteto profesoriams ir studentams, susirinkusiems Vilniaus sporto rūmuose, tarė rektorius prof. J. Kubilius. Universitete dabar yra 16.000 studentų. Juos taip pat sveikino universiteto komjaunimo sekr. H. Ramonas, o studentų vardu partijai ir vyriausybei už galimybę mokytis padėkojo pirmakursė R. Borisaitė. Iš padarytų pranešimų paaiškėjo, kad Vilniaus universiteto studentai šią vasarą dirbo Lietuvos žemės ūkyje, statybose, jų atstovai buvo išvykę padirbėti Jakutijoje, Smolensko srityje, Čekoslovakijoje, Lenkijoje ir R. Vokietijoje. Mokslo metų pradžios iškilmę užbaigė vilniškės augščiausiosios tarybos prezidiumo pirm. A. Barkausko žodis.

Vilniaus pedagoginio instituto studentai mokslo pradžiai susitelkė naujame operos ir baleto teatre. Kalbėjo instituto rektorius V. Uogintas, viešnia iš Erfurto I. Sutrach ir ministerių tarybos pirmininko pavaduotojas A. Česnavičius. Į Vilniaus inžinerinio statybos instituto studentus, susirinkusius profsąjungų rūmų salėje, prabilo rektorius prof. A. Čyras, komjaunimo komiteto sekr. V. Papinigis, ministerių tarybos pirm. J. Maniušis. Institutas mokslo metų pradžiai gavo naujus laboratorijos rūmus. Lietuvos veterinarijos akademijos studentams žodį tarė rektorius J. Šulskis, einantis profesoriaus pareigas, ir vilniškės kompartijos centro komiteto sekr. R. Songaila. Akademija per savo veiklos keturiasdešimtmetį gyveniman yra išleidusi 3.900 veterinarijos gydytojų, zootechnikų ir zooinžinierių. Lietuvos žemės ūkio akademijos studentų šiais metais laukė naujas 419 vietų bendrabutis Noreikiškėse. Naujame mokomajame - laboratoriniame pastate netrukus galės įsikurti hidromelioracijos - žemėtvarkos ir ekonomikos fakultetai. Šias naujoves pranešė akademijos rektorius J. Dromantas, o po jo kalbėjo ministerių tarybos pirmininko pavaduotojas V. Vazalinskas.

Kauno politechnikos instituto studentai, kurių šiemet yra apie 15.500, pradėti naujųjų mokslo metų susirinko Kauno sporto halėje. Šį jų skaičių pabrėžė rektorius prof. M. Martynaitis, primindamas, kad institutas ruošia net 42 specialybių inžinierius. Iškilmė užbaigta ministerių tarybos pirmininko I pavaduotojo K. Kairio kalba. Iškilmingas Kauno medicinos instituto mokslo metų pradžios posėdis įvyko aktų salėj. Jame kalbėjo rektorius prof. Z. Januškevičius, prorektorius mokymo reikalams V. Kuzminskis ir vilniškės kompartijos centro komiteto I sekr. P. Griškevičius, prabilęs apie šią mokslo instituciją, medicininius naujojo penkmečio planus. Jo teigimu dabar Lietuvoje yra daugiau kaip 11.000 gydytojų, apie 30.000 vidurinio medicinos personalo darbuotojų, o penkmečio pabaigoje numatoma turėti apie 14.000 gydytojų ir apie 40.000 viduriniosios grandies specialistų. Instituto auklėtinius dėstytojų vardu sveikino biologinės ir organinės chemijos katedros vedėjas prof. A. Praškevičius. Padėkos žodį kompartijai ir vyriausybei tarė pirmo kurso studentė B. Rudzinskaitė.

PAGERBĖ OLIMPIEČIUS

Montrealio olimpiadoje dalyvavo aštuoni sportininkai iš Lietuvos, jų tarpe ir rusė Klavdija Koženkova. Vilniun jie parsivežė septynis olimpinius medalius — du auksо, du sidabro, tris bronzos. Oficialiai jiems teko atstovauti Sovietų Sąjungai, kurią pasaulinė spauda dažnai vadina Sovietų Rusija, o jos rinktinės narius — rusais. Olimpiados dalyviams surengtame priėmime vilniškės kompartijos centro komiteto I sekr. P. Griškevičius, sveikindamas olimpiečius, pirmiausia pasidžiaugė respublikos sportininkais, "sėkmingai gynusiais tarybinio sporto" garbę Montrealyje, 47 kartus stadijone suskambėjusiu Sovietų Sąjungos himnu ir tik po to padarė Lietuvos sportininkų laimėjimų apžvalgą pasaulio bei Europos čempijonatuose. Šia proga tenka pabrėžti, kad plaukikas Arvydas Juozaitis, Montrealyje laimėjęs bronzos medalį už 100 m plaukimą krūtine, iš Italijos jau parsivežė aukso medalį. Peskaroje įvykusiose Europos vyro plaukimo taurės pirmenybėse jis pralenkė visus varžovus, nors 100 m krūtine įveikė šiek tiek lėčiau nei Montrealyje. Priėmimai Lietuvos olimpiečiams taipgi įvyko Lietuvos komjaunimo centro komitete ir Vilniaus vykdomajame komitete. Kartu su su olimpiečiais pagerbti ir jų treneriai — Elena Petkienė, Eugenijus ir Ričardas Vaitkevičiai, Algis Arelis, Jonas Juozaitis, Algirdas Gedminas, Janina Aleksandravičienė.

GRYBAI IR UOGOS

Grybų gausa visoje Lietuvoje yra pagarsėjęs Varėnos rajonas. Prieš penketą metų varėniškių surinkti grybai buvo pradėti tiekti užsienio šalims, bet didžiausioji jų dalis iškeliauja į visuomeninio maitinimo įstaigas Lietuvoje ir konservų fabrikus. Grybus ir miško uogas Varėnos rajone superka 49 punkai. Juose grybai išverdami ir sūdomi. Grybų supirkime pirmauja Marcinkonių punkto vedėjas Vytautas Valentukevičius, Puvočių — Vincas Bingelis, Milioniškių — Vincas Glavickas. Miško uogų supirkime nepralenkiamas yra Kabelių punkto vedėjas Bronius Valentukevičius. Kai šiemet punktai supirko pirmąsias tonas grybų, B. Valentukevičius jau buvo priėmęs net 26 tonas mėlynių. 1974 m. varėniškiai surinko ir į supirkimo punktus pristatė 721 toną grybų. Pernykščiai metai buvo negrybingi — surinkta tik apie 300 tonų.

NERINGOS MIŠKAI

Biologijos mokslų kandidatas P. Rusteika "Valstiečių Laikraščio" 92 nr. nusiskundžia turistų daroma žala Neringos gamtai. Pernai buvo išdeginta apie tris hektarus miško, o šiemet kilusius du didelius gaisrus pavyko laiku užgesinti tik miškininkų budrumo dėka. P. Rusteika vaizdžiai atskleidžia ir kitas negeroves: "Pastaruoju metu Neringoje siautėja motorizuoti chuliganai. Paaugliai, apžergę motociklus, mopedus, strimgalviais laksto miško takeliais, keldami triukšmą, orą prisotindami degalų tvaiko. Kita bėda — motorinės valtys. Prisišvartuodami ten, kur tik įsigeidžia, šie turistai ardo nestiprius, erozijai greit pasiduodančius Neringos krantus. Ir, žiūrėk, į marias virsta paplauti medžiai. Atrodo, smulkmena. Bet lašas po lašo ir akmenį pratašo! Neringoje gi kiekvienas medis turi dešimteriopai didesnę vertę, negu, sakysim, Smalininkų girioje. Yra dar viena poilsiautojų kategorija. Tai — šunomanai. Keturkojai palydovai išbaido žvėrelius ir paukščius, jų jauniklius. O ir ne kiekvienam patinka maudytis ar degintis paplūdimyje šunų kaimynystėje . . ." V. Kst

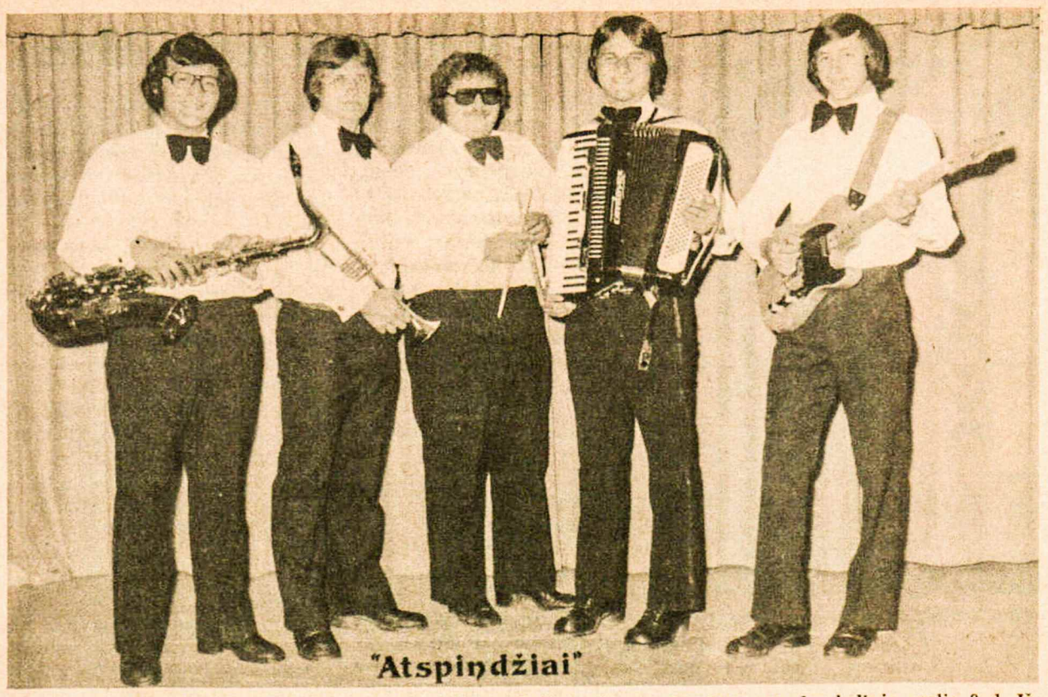

"Atspindžiai"

Šaunusis Londono lietuvių studentų orkestras "Atspindžiai", kuris gros Londono spaudos baliuje spalio 9 d. Iš kairės: Algis Villani, Mindaugas Repšys, Marijus Chainauskas, Leonardas Lukša ir Viktoras Jakubaitis

SPAUDOS BALIUS LONDONE

Tai nėra staigmena, bet tik malonios žinios patvirtinimas — spalio 9 d. (Padėkos Dienos savaitgalį) įvykstančiame spaudos baliuje Londone, Ont., gros šaunusis Londono lietuvių studentų orkestras "Atspindžiai". Šis orkestras yra progresuojantis vienetas ir yra jau pasiekęs pasigėrėtinų vaisių — jis ne tik prilygsta geriesiems kitataučių orkestrams, bet daugelį jų ir pralenkia. Be to, jis yra daug mielesnis klausyti, nes savo repertuare turi nemažai ir lietuviškos muzikos. Jis yra grojęs daugelyje svarbių renginių ir vestuvių Londone, gretimose apylinkėse, "Tėvynės Prisiminimų" sukaktuviniame baliuje Toronte, debiutančių baliuje Detroite ir kitur. Jis groja, o ne stovinioja ant scenos, kaip kai-kurie orkestrai, kurie duoda žmonėms daugiau laukimo, o ne grojimo. Todėl šiame baliuje Jūs nenuobodžiausite: eis šokis po šokio ir tikrai bus smagu! Šis orkestras pasižymi profesionališku muzikalumu. Jo būstinė:

"Atspindžiai", c/o Mr. Marijus Chainauskas, 241 Highbury Ave., London, Ont.

Be to, nuotaikingomis dainomis su orkestro palyda Jus džiugins mūsų skambusis sopranas Danutė Švilpaitė ir orkestro dainininkai. Todėl, jei norite pataisyti nuotaiką ir tikrai smagiai praleisti vakarą prie lietuviškos muzikos, ateikite patys ir atsiveskite svečių — nesigailėsite. Šiame baliuje bus ir viena tikrai didelė staigmena, bet apie ją kitą kartą. **D. E.**

DANUTĖ-ONA SIMANAVIČIUTĖ, š.m. pavasarį baigusi Toronto universitete psichologijos ir sociologijos kursą bakalaurės laipsniu. Buvusi Toronto Maironio mokyklos ir Loreto gimnazijos mokinė, radijo programos "Tėvynės prisiminimai" talkininkė

HAMILTON ONT

VISI KVIEČIAMI šį sekmadienį, rugsėjo 26 d., 3 v.p.p., Mohawk College auditorijon dalyvauti Klevelando tautinių šokių grupės "Grandinėlė" koncerte. Matysite naują "Grandinėlės" programą. Koncertą rengia "Aido" rėmėjų komitetas. Pelnas skiriamas aidiečių kelionei į P. Ameriką. Savo dalyvavimu paremsite šokantį ir dainuojantį jaunimą. Bilietai gaunami pas komiteto ižd. J. Stankų (tel. 545-5432) ir prie įėjimo.

KLB ŠALPOS FONDO Hamiltono skyriaus komitetas spalio mėnesį skelbia šalpos mėnesiu. Aukų rinkėjai aplankys visus tautiečius, gyvenančius Hamiltone ir apylinkėse. Būkite duosnūs, neatsisakykite paaukoti vieną kitą dolerį šalpos reikalams. Paramos laukia Vasario 16 gimnazija Vokietijoje, Suvalkų trikampio lietuviai. Taip pat komitetas vėl skelbia dėvėtų drabužių vajų. Turį drabužių prašomi paaukoti Suvalkų trikampio lietuviams. Dėvėtus drabužius prašome įduoti bet-kuriam komiteto nariui arba atvežti pas J. Pleinį, 84 Balsam Ave., So.

KLB Šalpos Fondo Hamiltono skyrius rengia šio vajaus užbaigimo progą lapkričio 6 d. balių - šokius Jaunimo Centre. Meninę dalį atliks solistai V. Verikaitis, R. Strimaitis ir choras "Aidas". Baliaus metu taip pat įvyks lietuvių abiturientų pristatymas lietuviškai visuomenei.

CHORO "AIDAS" repeticijos jau prasidėjo. Jos vyksta sekmadienį po 10 v. pamaldų Jaunimo Centre. "Aido" vadovas laukia naujų chorisčių.

J. P.

KLK MOTERŲ DR-JOS Hamiltono skyriaus valdyba šaukia visuotinį narių susirinkimą spalio 3, sekmadienį, parapijos salėje po 11 v. pamaldų. Visos narės kviečiamos būtinai dalyvauti. Turėsime ir įdomią paskaitą tema "Asmenybės ugdymas". Kat. moterys ruošiasi dideliam parengimui spalio 23 d. Jaunimo Centre. Bus šokiai ir įdomi programa. Visus kviečiame įsidėmėti šią datą.

Valdyba

Mėsos ir puikūs dešros gaminiai
Skanestai kiekvieno skoniui
R. Denninger Ltd.

284 KING STREET E., HAMILTON — 528-8468
740 UPPER JAMES ST., HAMILTON — 389-4113
• GUELPH LINE prie PROSPECT, BURLINGTON — 639-0510
• LLOYD D. JACKSON SQUARE, HAMILTON — 525-9641

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje

įsikūręs nuosavuose namuose —

Hamiltono Lietuvių Kredito Kooperatyvas

830 Main Street East, telefonas 544-7125 **"TALKA"**

Darbo valandos: pirmadieniais - ketvirtadieniais nuo 10 iki 5 val., penktadieniais nuo 10 iki 7 val., šeštadieniais nuo 9 iki 12 val. Liepos - rugpjūčio mėn. ir prieš ilgus savaitgalius šeštadieniais uždaryta.

Nemokama gyvybės ir asm. paskolų drauda.
Nemokamas pilnas čekių patarnavimas.
Kapitalas — virš $7.000.000.

MOKAME UŽ:
depozitus (P.C.A.) 6%
santaupas 8½%
term. depozitus 1 m. 9½%

IMAME UŽ:
asmenines paskolas 12%
nekiln. turto pask. 11%

Portage La Prairie, Manitoba

IŠNYKO LIETUVIAI ŪKININKAI. Vakarų Kanada džiaugiasi rekordiniu javų derliumi. Ne tik kviečių, bet ir kitų javų derlius buvo geras, o kūlimo metas taipgi buvo palankus. Beveik viskas jau nuvalyta.

Lietuviai ūkininkai beveik išnyko — vieni paseno, kiti pardavė, treti nuomoja savo ūkius kitiem. Gražiai klestėjusi Lietuvių ūkininkų grupė liko tik prisiminimas.

MŪSŲ MIRUSIEJI. Jonas-Baltramiejus Šimkus, 88 m. amžiaus, ūkininkavęs Manitoboje ir Saskačavane, mirė senelių namuose Portage La Prairie. Palaidotas vietos kapinėse. Velionis buvo kilęs nuo Jurbarko. Kanadon atvyko 1911 m. Nors gimęs gausioje šeimoje, bet giminių neturėjo. Laidotuvėse dalyvavo labai mažai žmonių — tik keletas vietinių lietuvių, būtent, Z. Brazauskas, p.p. Giedraičiai, šių eilučių autorius ir pora senelių prieglaudos tarnautojų. Apeigas atliko Salvation Army pareigūnas. — Elena Stanevičienė (Lingienė), gyvenanti Winnipege, mirė širdies liga, sirgusi ilgesnį laiką. Kanadon atvyko po II D. karo. Paliko vyrą Leoną, sūnų Algirdą, marčią ir dvi anūkes. Palaidota ukrainiečių kapinėse iš lietuvių Šv. Kazimiero šventovės. Pamaldas atlaikė kun. J. Bertašius.

SVEČIAI. Buvę kanadiečiai, gyvenę Toronte, V. Maciunskas su žmona ir dukrele aplankė mus. Mat jie vežė dukrą į tautinių šokių šventę Čikagoje ir užsuko į mūsų gyvenvietę. Ačiū, kad nepamiršote, nors ir tolimi giminaičiai.

P. Liaukevičius

Gatvės "Lituania" Argentinos mieste Lanus bronzinė lenta, iškabinta 1973 m. Viršutinė lenta dovanota Lanus miesto burmistro M. Monserrat lietuvių kolonijai. Apatinė lenta yra Argentinos Lietuvių Organizacijų ir Spaudos Tarybos dovana Lanus miestui Nuotr. A. Kirstuko

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

63-ČIASIS LIETUVOS VYČIŲ SEIMAS įvyko rugpjūčio 26-29 d.d. Daytone, Ohio. Dalyvavo apie 100 atstovų iš 21-nos kuopos ir keturių apygardų. Svarstybose apie Baltijos valstybes kalbėjo JAV kongreso atstovų rūmų tarptautinių reikalų komiteto narys Ch. Wayland, užtikrindamas dalyvius, kad JAV politika Pabaltijo klausimu nėra pasikeitusi. Lietuvos laisvinimo pastangas nuo 1940 m. iki dabartinių dienų nušviete ALTos pirm. dr. K. Bobelis. Pokylio metu žodį tarė JAV vyskupų konferencijos pirm. Joseph J. Bernardinas, Cincinnati arkivyskupas. Jis džiaugėsi lietuvių atsparumu sovietų okupuotoje jų tėvynėje, pažadėjo JAV lietuvių katalikų paramą teisėtiems lietuvių siekiams. Pasak arkiv. J. J. Bernardino, JAV užsienio politikos vadovas nepakankamai gina lietuvius bei kitus pavergtuosius. Jis taipgi pabrėžė, kad per Lietuvių Katalikų Kunigų Vienybę gauną "Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kroniką" anglų kalba. "Lietuvos bičiulio" medalį vyčiai nutarė paskirti Vilniuje nuteistam Sergiejui Kovaliovui. Medalį už šį kalinį priėmė buvęs kalinys Simas Kudirka. Naujon vyčių centro valdybon išrinkti: dvasios vadu — kun. A. Jurgelaitis, OP, pirm. — Antanas Miner, I vicepirm. — Ann M. Castle, II vicepirm. — Philip Skabeikis, III vicepirm. — Joseph White, sekr. — Ann Bender, finansų sekr. — Teresa Trainis, ižd. — Rita Pinkus. Seimo dalyviai Lietuvos vyčių garbės nare paskelbė L. I. Stukienę, ilgametę "Vyčio" redaktorę.

LOS ANGELES LIETUVIŲ FRONTO BIČIULIŲ sambūris metiniame susirinkime naujon valdybon išsirinko: pirm. — A. Raulinaitį, vicepirmininkais — R. Bureikienę, dr. Z. Brinkį, sekr. — E. Arbą, ižd. — J. Kojelį. Nutarta š.m. gruodžio 4 d. surengti literatūros vakarą naujai atremontuotoje Šv. Kazimiero parapijos salėje. Jame sutiko dalyvauti Lietuvių Rašytojų Draugijos pirm. poetas L. Andriekus, OFM. Politinių studijų savaitgalis bus surengtas 1977 m. sausio 29-30 d.d. Viena jo sesija bus anglų kalba, nes su lietuviais taipgi dalyvaus latviai, estai ir amerikiečiai.

VASARIO 16 GIMNAZIJAI REMTI KOMITETAS, vadovaujamas pirm. Onos Zailskienės ir veikiantis Čikagoje, paskelbė sąrašą mokinių, kurie iš JAV išvyko į V. Vokietiją. Gimnazijoje mokysis: A. Augustinas, G. Černiūtė, T. Černius, R. Haehnelis, V. Kleiza, L. Kudirkaitė, A. Kvečas, A. Petraitė, A. Raulinaitis, L. Rekašiūtė, R. Reškevičius ir M. Sulys. Taigi, Vasario 16 gimnazija šiais mokslo metais susilaukė palyginti gausaus dvylikos JAV lietuvių jaunuolių būrio.

MUZ. EMILIJA PAKŠTAITĖ, neseniai baigusi studijas, perėmė Čikagos lietuvių jaunimo choro "Audra" vadovybę. Darbą ji pradėjo choristų registracija ir balsų tikrinimu rugsėjo 15 d. Jaunimo Centre.

LIETUVIŠKŲ STUDIJŲ GRUPĘ Floridoje suorganizavo LB St. Petersburgo apylinkės valdyba. Užsiregistravo apie 20 lankytojų nuo 10 iki 18 metų amžiaus. Studijų vedėja yra A. Karsienė, lankytojų seniūnė — R. Jurgėlaitė. Angliškai kalbantys kursantai bus supažindinti su lietuvių tauta, Lietuvos valstybe, jos istorija, menu, papročiais, gyvenimo būdu, šventėmis. Tai sveikintinos pastangos, kurių dėka angliškai kalbantis lietuvių kilmės jaunimas bus supažindintas su tėvų ir protėvių gimtuoju kraštu.

Venecuela

PRANAS IR ALGIRDAS BRAZINSKAI iš Italijos atvyko Venecuelon, kur jų globa yra patikėta trim lietuviam veikėjam — Jūratei Statkutei-Rosales, Juozui Menkeliūnui ir Henrikui Gavorskiui. Prie jų atvykimo daug prisidėjo lietuvių bičiulis dr. Felix Zubr Karakase. Brazinskams suteiktos pilnos svetimšalių teisės. Jų išvežimu iš Turkijos į Italiją pasirūpino BALFo pirm. M. Rudienė, kuriai teko vesti derybas net su penkių valstybių vyriausybėmis, kol pagaliau buvo gautas leidimas įvažiuoti Venecuelon.

TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENTĖJE Čikagoje dalyvavo ir Venecuelos lietuvių grupė, vadovaujama Aurelijos Žalnieriūnaitės. Šventės proga Čikagoje viešėjo Vanda Baliutavičienė, Ona ir Juozas Kukanauzos. Pastarasis yra didelės bendrovės "Ferro de Venezuelon" ("Venecueliška geležis") kontrolierius. Bendrovės reikalais jis taipgi lankėsi Klevelande ir Floridos Orlande. Jis redaguoja neperiodinį laikraštį "Gairė".

Argentina

SPECIALIU KONCERTU savo veiklos trejų metų sukaktį paminėjo Argentinos Lietuvių Centro jaunimo ansamblis. Didžiąją programos dalį sudarė tautiniai šokiai, akordeonu palydėti Čikagos lietuvaitės R. Šoliūnaitės. Keletą dainų padainavo dainininkių grupė, paruošta ir vadovaujama A. Čikštaitės. PLB valdybos vardu ansamblį sveikino talkininkė iš Montrealio R. Lukoševičiūtė, SLA jaunimo — A. Mikučionytė, "Nemuno" draugijos šokėjų — A. Dulkė, Urugvajaus "Ąžuolyno" ir buvusio tautinių šokių mokytojo dr. J. Stanevičiaus vardu — R. Šoliūnaitė, "Argentinos Lietuvių Balso" leidėjas Pr. Ožinskas ir "Laiko" administratorius P. Gudelevičius. AL Centro pirm. J. Mičiūdas ansamblio narius apdovanojo žymenimis, R. Lukoševičiūtę, R. Soliūnaitę ir A. Čikštaitę — gėlėmis.

IGNAS PADVALSKIS, žymusis Argentinos lietuvių visuomenininkas, liepos 15 d. atšventė 85 metų amžiaus sukaktį. Pagerbimą Aušros Vartų parapijos salėje jam surengė Tėvai marijonai ir Gyvojo Rožinio Draugija. Iškilmė buvo pradėta vakarinėmis Mišiomis šventovėje ir užbaigta jaukiomis vaišėmis. Kun. A. Steigvilas sukaktuvininkui įteikė "Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikos" knygą. Panašią dovaną gavo ir 45 metų vedybų sukaktį šventę Antanas ir Natalija Paršeliai. Sukaktuvininkams sugiedota "Ilgiausių metų". I. Padvalskis, sulaukęs gražaus amžiaus, su dideliu dėmesiu tebeseka lietuvišką spaudą, o A. N. Paršeliai tebedalyvauja Šv. Cecilijos chore nuo pat jo įsteigimo.

Australija

METINIS "TĖVIŠKĖS AIDŲ" BALIUS Sydnėjaus lietuvių klube įvyko rugpjūčio 14 d. Jo dalyvius pasveikino AL Katalikų Kultūros Draugijos pirm. A. Vinevičius, gražaus humoro pažėrė kun. P. Butkus. Dainų programą su klubo kapela "Golden trio" atliko profesijonali dainininkė Gražina Žygaitytė. Dalyviams ypač patiko lietuviškai padainuota dainelė iš amerikietiško filmo "Dr. Živaga". Loterijai buvo gauti dailininkų E. Kubos ir St. Montvido paveikslai bei kitų laimikių. Didįjį lietuvių kalbos žodyną laimėjo viešnia vokietaitė.

TAUTOS ŠVENTĖ ALB Latrobe Valley ir Sale seniūnijų lietuviai paminėjo pamaldomis už Lietuvą rugpjūčio 22 d., kai juos aplankė kun. Pr. Dauknys ir Geelongo lietuvių kapelionas kun. V. Volodka. Mišias koncelebravo abu lietuviai kunigai Yallourne, Šv. Teresės šventovėje, dalyvaujant apie 50 lietuvių. J. Mikštas prie altoriaus padeklamavo savo eilėraštį, skirtą Tautos šventei. Kun. Pr. Dauknio pamokslas priminė išeivių meilę Lietuvai ir reiškė viltį, kad mūsų gimtasis kraštas, Dievo ir Marijos globojamas, vėl susilauks laisvės ryto. Po pamaldų įvyko suneštinės vaišės. Kunigus sveikino ir apdovanojo abiejų seniūnijų vardu — Latrobe Valley seniūnė V. Koženiauskienė ir Sale seniūnė E. Eskartienė. Geelongo kapelionui kun. V. Volodkai priklauso abi šios seniūnijos. Padėkos žodį tarė naujasis kapelionas kun. V. Volodka.

MELBURNO RAMOVĖNŲ susirinkime Lietuvių Namuose paskaitą apie priemones išlikti lietuviais skaitė Jonas Normantas, jau daug metų besidomintis šia problema. Jis siūlė Australijos lietuviams sustiprinti savo kultūrines pozicijas, atsisakant pagrindinių ydų — pavydo, girtavimo, fanatizmo, šykštumo, melo ir šmeižtų. Kadangi tą dieną turėjo įvykti naujos valdybos rinkimai, apyskaitinius pranešimus padarė: pirm. V. Šalkūnas, ižd. V. Sidabra ir revizorius V. Žiogas. Per pastaruosius dvejus metus Melburne mirė ramovėnai — I. Gestartas, P. Tverijonas, A. Grigonis, bet jų paliktą spragą užpildė trys nauji nariai — J. Juška, K. Alseika ir V. Silinskas. Naujon valdybon išrinkti: pirm. V. Šalkūnas, vicepirm. L. Pagurskis, sekr. J. Juška, ižd. p. Gražys, parengimų vadovu J. Kvietelaitis.

Britanija

KANADOS LIETUVAIČIŲ KVARTETAS "AUŠRA", vadovaujamas Valės Tautkevičienės, rugpjūčio 21 — rugsėjo 3 d.d. gastroliavo Britanijos lietuvių kolonijose. Jį pakvietė ir globojo Britanijos Lietuvių Bendruomenės valdyba su pirm. S. Kasparu. Viešnių iš Ontario Windsoro koncertai buvo surengti Mančesteryje, Nottinghame, Derbyje ir Londone. Koncertus jos pradėdavo J. Petrošiaus daina "Lietuvai", Br. Budriūno "Tėviškėle", keliomis kitų lietuvių kompolitorių lyriškomis dainomis, liaudies dainų pyne, antrąją dalį skirdavo tarptautinėms kompodicijoms, trečiąją — estradinėms vilniečių kompozitorių B. Gorbulskio, A. Bražinsko, V. Bagdono, M. Vaitkevičiaus, J. Vilkončiaus, V. Juozapaičio dainoms. B. Šarūnas, "Europos Lietuvyje" aprašydamas londoniškį koncertą, džiaugiasi "Aušros" laimėjimais, iš Kanados atvežta lietuviška atgaiva, bet ir pažeria keletą priekaištų koncerto rengėjams bei kitoms lietuvių organizacijoms. Pasirodo, aušrietės Londone praleido beveik savaitę, bet joms nebuvo sudaryta proga susipažinti su lietuvių gyvenimu. Pasak B. Šarūno, į tokių koncertų rengimą reikėtų įjungti visas pagrindines Britanijos lietuvių organizacijas. Tada būtų susilaukta gausesnių dalyvių, o menininkams būtų sudaryta platesnė galimybė susipažinti su Britanijos lietuviais bei jų gyvenimu.

Lenkija

LIETUVIAI STUDENTAI Varšuvoje paminėjo šimtąsias poeto Prano Vaičaičio gimimo metines. Su jo gyvenimu ir kūryba dalyvius supažindino Laimutė Slavikauskaitė. P. Vaičaičio kūrinius deklamavo paskaitininkė L. Slavikauskaitė ir Vladas Samulevičius. Minėjimas įvyko Lietuvių Visuomeninės Kultūros Draugijos Varšuvos skyriaus patalpose.

Naujų metų sutikimas Floridoje

Lietuvių Bendruomenės Palm Beach County apylinkės valdyba ruošia Naujų Metų sutikimą 1976 m. gruodžio 31 d., 9 v.v., puikioje "Hilton Inn" pokylių salėje, esančioje Singer Island (3800 N. Ocean Dr.), maždaug 2 mylios į šiaurę nuo garsiosios Palm Beach vasarvietės. "Hilton Inn" viešbutis yra ant pat Atlanto kranto. Svečiai bus vaišinami karšta vakariene ir šampanu; gros orkestras. Kaina — $12.00. Veiks baras.

Jau dabar norime priminti visiems tautiečiams, kurie ruošiasi praleisti šių metų Kalėdas ir Naujus Metus Ft. Lauderdale, Pompano Beach, Lake Worth, Juno Beach ar gretimoje apylinkėje, kad jie visi yra nuoširdžiai kviečiami dalyvauti šiame metiniame lietuvių pokylyje.

Neužmiškime, kad N. Metų sutikimą nuotaikingomis lietuviškomis melodijomis praturtins specialiai iš šiaurės iškviestas lietuvių muziko populiarusis Jono Lekevičiaus orkestras. Jis gros ligi 3 v.r. Sutikime Naujuosius Metus savo bičiulių ir pažįstamų būryje. Svečiai kviečiami registruotis pas: 1. Valerijoną Balčiūną, 1481 S. Ocean Blvd., Apt. 202, Pompano Beach, Fla. 33062, USA. Tel. (305) 946-0288. 2. Povilą Mikšį, 440 Apollo Dr., June Beach, Fla. 33408, USA. Tel. (305) 626-2722. 3. Albiną Pilipavičienę, 411 Diana Lane, Juno Beach, Fla. 33408, USA. Tel. (305) 626-0128.

Pastaba. Išsikirpkite ir pasaugokite. Ačiū. Rengėjai

St. Catharines, Ont.

VASARIO 16 GIMNAZIJOS rėmėjų būrelis veikia čia jau daug metų. Būreliui vadovauja žinomas lietuvybės veikėjas Romas Masiulionis, Buffalo, 56 Lovering Ave. Būrelis, palyginti su šio krašto lietuvių skaičiumi, tikrai yra permažas. Nariai moka į metus po 12 dolerių, o dauguma nieko. Vargu reikia aiškinti, kad ta gimnazija, arčiausia prie pavergtos Lietuvos, nevienam lietuviui gaivina ateities laisvės ir tautinio išsilaikymo viltį. Ta viltis neturi išblėsti. Parašykime R. Masiulioniui, įsijunkime į rėmėjus ar bent pasiųskime vieną, kitą vienkartinę auką.

"THE ST. CATHARINES STANDARD", kasdien išeinantis laikraštis su arti 100 puslapių, išspausdino skaitytojų skyriuje S. Setkaus ilgą rašinį apie Sovietų Sąjungos apgaulingą politiką visame pasaulyje ir pavergtoje Lietuvoje. Pavergtų lietuvių gyvenimą jis pailiustravo Kęstučio Jokūbyno išgyventomis kančiomis Sibiro koncentracijos stovyklose per 20 metų. Taip pat priminė ir dabartinę jo gyvenimo padėtį. Rašinys įdėtas pirmoje vietoje. Iš per 40 tokių rašinių, pasiųstų tam dienraščiui per kelerius metus, nė vienas nebuvo atmestas. **Kor.**

PARDUODAME LIETUVIŠKUS SŪRIUS, estišką duoną. Didelis mėsos gaminių pasirinkimas.
SUPERIOR SAUSAGE CO.
1004 Dundas St. West,
Toronto. Tel. 531-8422

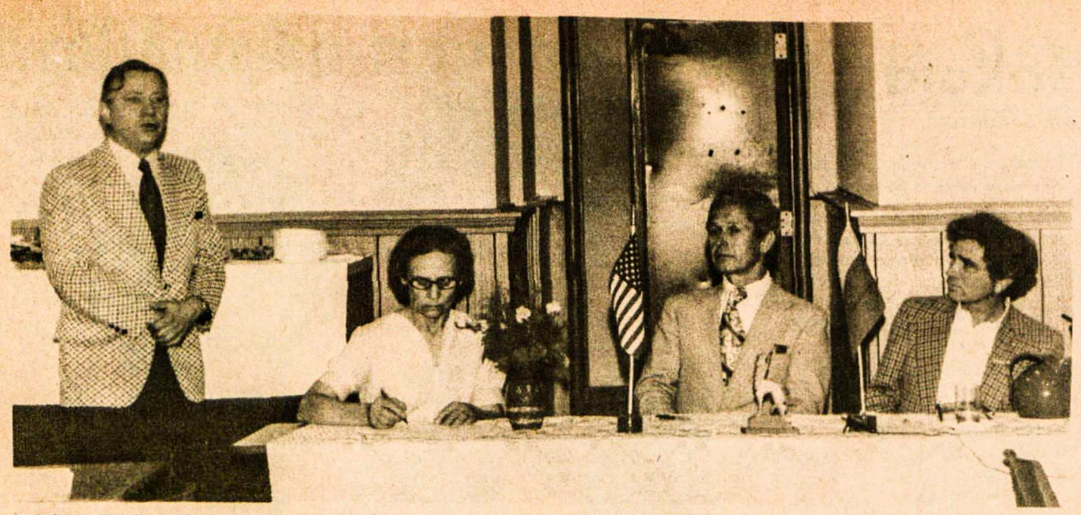

Vilniaus Krašto Lietuvių Sąjungos atstovų suvažiavimą Čikagoje sveikina ALTos pirm. dr. K. Bobelis, toliau prezidiumo sekr. S. Šukelienė, pirmininkai — dr. J. Šalna ir Br. Saplys Nuotr. A. Šeštoko

Vilniečių suvažiavimas Čikagoje

Naujuoju pirmininku išrinktas dr. Jonas Šalna, čikagietis

STEPAS VARANKA

Kanados ir JAV vilniečių suvažiavimas įvyko š.m. rugsėjo 4 d. Čikagoje, Chicago Savings a. Loan Association patalpose (6245 So. Western St.). Dalyvavo 56 asmenys — 25 vilniečių atstovai ir 5 kitų organizacijų atstovai (P. Bučas - Bučinskas Tautinės Lietuvių Sąjungos, M. Nagys — M. Lietuvos, V. Žemaitis — miškininkų, J. Tijūnas — paštininkų, dr. K. Bobelis—ALTos, K. Miklas — BATUNo, atstovaująs vilniečiams VLIKe).

Susirinkimą pradėjo centro v-bos sekr. Juozas Lekas, duodamas žodį rengėjams — Čikagos skyriaus pirm. V. Šimkui, kuris perskaitė gautus raštiškus sveikinimus iš diplomatų šefo St. Lozoraičio, gen. konsulės J. Daužvardienės ir kitų. Į prezidiumą buvo pakviesti dr. J. Šalna iš Čikagos, Br. Saplys iš Toronto (pasikeisdami vadovavo susirinkimui) ir S. Šukelienė, sekretorė.

Veiklos pranešimą, paruoštą centro v-bos pirm. Kazio Veikučio, perskaitė A. Misiūnas. Dabartinės centro v-bos sudėtis: pirm. K. Veikutis, vicepirm. V. Šimkus ir St. Lazdinis, sekr. A. Misiūnas, ižd. Vyt. Gurka, nariai — E. Bulotienė, V. Osteikienė ir Alf. Rimba. Toji v-ba pareigas ėjo 13 metų (nuo 1963. 11. 23).

Valdyba rūpinosi: kad Vilniaus kraštas būtų išjungtas iš Lenkijos bažnytinės provincijos, stengėsi plėsti bendradarbiavimą su ukrainiečiais, perredaguoti bei praplėsti VKLS-gos statutą. Išleido 650 metų sukaktuvinį Vilniaus ženklą — medalį. Rengė iškilmingus Vilniaus Dienos minėjimus. Buvo paskelbusi romano konkursą, kuriam buvo skirta O. ir V. Šimkų $1.500 premija. Rinko medžiagą Lietuvos pietryčių etnografinių sienų studijai ir t.t. Pabaigoje buvo pareikšta padėka A. ir P. Česnuliams už rengiamus jų sodyboje vilniečių sąskrydžius.

Iš didžiausio vilniečių skyriaus Čikagoje paaiškėjo, kad jame yra per 90 narių. Skyrius rengia įvairius minėjimus, suryštus su Vilniumi, ir dalyvauja kitose organizacijose, kurios rūpinasi Lietuvos išlaisvinimu. Skyrius yra nupirkęs visus "Lietuvių Enciklopedijos" tomus kurie yra skiriami būsimam laisvam Vilniaus universitetui. Taip pat yra nupirkęs ir padovanojęs "Encyclopedia Lituanica" katalikiškam De Paul universitetui, kuriame mokosi daug lietuvių. Lėšomis rėmė Simo Kudirkos reikalus, Brazinskus, jaunimo kongresą, Jaunimo Centrą, Vasario 16 gimnaziją, paskyrė $100 mirusio vilniečio muziko Juliaus Siniaus kūrybai išleisti. Skyriaus nariai I ir Pr. Sekmokai yra paskyrę $960 stipendiją nepasiturinčiam lietuviui mokiniui, kuris norėtų vykti į Vasario 16 gimnaziją mokytis. Tam pačiam tikslui $250 paaukojo p.p. Zajauskai. Skyrius yra ALTos narys. Skyriaus v-ba siuntė peticijas, protesto raštus JAV prezidentui ir senatoriams.

VLIKo atstovas K. Miklas dar kartą pabrėžė, kad VLIKas neatsisako išleisti Rytų Lietuvos etnografinių sienų studijos, tik pageidauja, kad toji studija apimtų ne tik Lietuvos rytų sienas, bet ir vakarų. Ir svarbiausia, kad ji būtų paruošta kompetentingų mokslininkų. V. Žemaitis pareiškė, kad tokia studija yra būtina, nes dar nesusigaudome už kokias sienas ir už kokią Lietuvą kovojame. Vieni sako — 1920, kiti — 1939 metų ar rusų nubrėžtas sienas. Pasak jo, reikia pradėti nuo 1566 "Lithuania propria" sienų. Be to, siūlė į tą darbą įtraukti kitų tautybių mokslininkus, net lenkus, kad veikalas turėtų didesnį svorį. Dr. J. Šalna, K. Miklas ir kiti pritarė, kad tokią studiją reikia būtinai išleisti. Tuo rūpintis pavesta naujai centro v-bai (išleisti anglų kalba).

Susirinkimas nutarė iš VLI Ko nepasitraukti.

Labai išsamų pranešimą iš Kanados krašto valdybos veiklos padarė v-bos pirm. Juozas Dilys. Pranešimas daugiau lietė politinę veiklą. Kanados pranešime buvo nusiskundžiama dėl kaikurių veiksnių ir dvasiškių, kurie permažai dėmesio keripia į Suvalkų lietuvių religinę padėtį. Sklindančios lietuvių tarpe išeivijoje unijos su Lenkija idėjos smerktinos.

Po to sekė kitų skyrių pranešimai, kontrolės komisijos, spaudos ir kultūros fondo finansinė apyskaita.

Organizacijų atstovai, sveikindami suvažiavimą, linkėjo ryžtingai dirbti, kad būtų atstatyta nepriklausoma Lietuva su sostine Vilniumi.

Dr. K. Bobelis, ALTos pirm., ugningoje kalboje ragino vilniečius dirbti visos Lietuvos gerovei, siekti atgauti nepriklausomą Lietuvą, glaudžiau bendradarbiauti su ALTa. K. Miklas padarė pranešimą apie VLIKą ir BATUNą. Pastarajai organizacijai šiemet sueina 10 metų. Ji išriedėjo iš baltiečių demonstracijos, kuri įvyko 1965. XI. 13 Madison Square Garden, Niujorke. Dalyvavo apie 15.000 baltiečių. Ten buvo priimtos rezoliucijos ir vėliau įteiktos valstybių atstovams prie Jungtinių Tautų, reikalaujančios Baltijos valstybėms nepriklausomybės. 1966. II. 9 nutarta sušaukti bendrą baltiečių konferenciją koordinuoti veiklai. Tada buvo įsteigta "Baltic Appeal to the United Nations" (BATUN). Pirmąją valdybą sudarė 3 lietuviai, 3 latviai ir 3 estai. 1967 m. organizacijai inkorporuoti buvo pakeistas vardas į United Baltic Appeal inc. (sutrumpintai UBA, Inc., o BATUNas tapo UBA skyriumi. 10.000 dolerių Robert Hirs auka įgalino atidaryti savo įstaigą.

BATUNui yra svarbiausia surasti nors vieną valstybę, kuri sutiktų iškelti Jungtinėse Tautose Pabaltijo valstybių okupaciją. Tada JT posėdis būtų priverstas tą problemą svarstyti. Esą planuojama palaikyti glaudesnius ryšius su Kinija. Kęstutis Miklas klausė vilniečius, ar jie tam pritartų. Vieni pasisakė, kad dėl Lietuvos nepriklausomybės atgavimo galima dėtis ne tik su raudonu, bet ir su juodu velniu. Kiti skeptiškai į šį reikalą pažiūrėjo. Bendros nuomonės nebuvo.

K. Miklas padėkojo VKLS-gai BATUNo vardu už padovanotas 50 knygų dr. Adolfo Šapokos "Vilnius in the Life of Lithuania", kurios buvo išdalintos įvairių tautų atstovams. Iš jų vėliau buvo gauti padėkos laiškai ir prašymai gauti daugiau. Ypatingai jomis susidomėjo arabai. Toji knyga yra išleista VKLS-gos pastangomis.

Rezoliucijų komisija paruošė sveikinimus pavergtajai tėvynei, VLIKui, Lietuvos diplomatijos šefui, Pasaulio Lietuvių Bendruomenei, ALTai ir tautinių šokių šventės komitetui. Be to, rezoliucijų komisijos pirm. Kazys Baronas siūlė, kad į ateinančią tautinių šokių šventę būtų kviečiami ir Lenkijos lietuviai.

Į naują centro valdybą išrinkti: dr. J. Šalna, Z. Dalidka, V. Šimkus, V. Gasperienė, D. Šukelis ir J. Dilys iš Kanados, St. Catharines, kaipo antras vicepirm. ryšiams palaikyti su Kanados krašto v-ba. Dr. J. Šalna išrinktas v-bos pirmininku.

Suvažiavimas baigtas Tautos himnu. V. Šimkus pakvietė dalyvius į "Laisvosios Lietuvos" patalpas ir visus pavaišino. Po to, 6 v.v., buvo paruošta "Ramunės" restorane, 2547 W. 69th St., bendra vakarienė.

Pabaigoje noriu padėkoti čikagiečiams kanadiečių vardu už maitinimą, nakvynes ir globą, jų tarpe Sofijai ir Stasiui Kazlauskams, Laimai ir Antanui Liutkams ir visiems kitiems. Nuoširdus ačiū.

AUKSO MEDALIAI LIETUVAITEI

Danutės Valaitytės ir Arvydo Barkausko laimėjimai

Kanados atletikos pirmenybėse, įvykusiose paskutinėmis rugpjūčio dienomis Reginos mieste, lietuvaitė laimėjo net du aukso medalius — pirmas vietas. Mūsų žymioji bėgikė Danutė Valaitytė iš Mount Brydges, Ont., moterų klasėje 1500 m nubėgo per 4:21.3, o 3000 m toje pačioje klasėje per 9:51.4 (dvi mylias per 9 minutes ir 51.4 sekundės!). Reginos miesto laikraštis išspaudino beveik pusės puslapio pasikalbėjimą su Danute ir jos nuotrauką. "The London Free Press" ją atžymėjo labai ryškia antrašte — "Donna Valaitis Reginoj gauna antrą aukso medalį". Danutė Švedijoje 1975 m. 1500 m nubėgo dar greičiau, būtent, 4:16.7, kai ji atsidūrė antroje vietoje po žymiosios amerikiečių bėgikės Francie Larrien, o varžybose į olimpiadą — net 4:16.4, palikdama tolokai žinomąją Kanados bėgikę T. Wright. Taigi, Valaitytę nuo olimpiados atribojo tik ta nelemta spragelė — mažiau nei pusantros sekundės (olimpiados reikalaujamas laikas — 4:15.0 ar geresnis). Dviejų mylių nuotolį ji bėgo pirmą kartą iš viso ir visas pralenkė. Teko stebėti televizijoje filmą iš pirmenybių Reginoje ir įsitikinti, kad Valaitytė yra daug žadanti atletė: ji baigmę pasiekė ne gaudydama orą, kaip kaikurie atletai, bet dar su geru jėgų ištekliumi! Reginój visų atletų pasekmės buvo silpnesnės dėl labai blogų oro sąlygų: buvo gana šalta, o taip pat — labai stiprus vėjas, protarpiais gerokai lijo.

Pirmenybėse dalyvavo ir kitas tautietis, mums taip pat gerai žinomas — Arvydas Barkauskas, kuris Reginoj laimėjo vyrų klasės disko metime antrą vietą ir sidabro medalį, pasiekdamas 52.96 metro ribą. Rutulio stūmime jis laimėjo penktą vietą su 16.19 m. Ir jo pavardė figūravo ryškioje "The London Free Press" antraštėje: "Rempel, Barkauskas pirmauja tarp šio miesto atletų".

"T. Žiburiuose" buvo jau rašyta, kad Kanados, Sov. Sąjungos, Australijos olimpinių sportininkų sąrašuose buvo ir lietuviškų pavardžių. Lietuviams yra didelė garbė turėti savo tautiečius Kanados sporto viršūnėse. Visi jiems linki tokios pat sėkmės ir ateityje **D. E.**

RICHARD KRUPOWICZ, B.T.G.S.,
matininkas (Ontario Land Surveyor)
atlieka visus žemės matavimo darbus; kalba ir lietuviškai.
Adresas: 2848 Bloor St. W., Toronto, Ont. Tel. 233-6481
412 Old Muskoka Rd., 210 N, Orillia, Ont.
Telefonas (705) 325-6993

REPORTAŽAS IŠ ČIKAGOS

Nauja Bendruomenės vadovybė

J. ŠLAJUS

Kai rugsėjo 4 d. rytą kartu su Kanados LB krašto valdybos pirm. J. Simanavičiumi įsmukom į Čikagos Jaunimo Centro kavinę, kurioj vyko naujosios JAV LB tarybos pirmoji sesija, kun. V. Dabušis jau kalbėjo invokaciją. Sesija prasidėjo be vėlavimosi.

Trejų metų LB tarybos prezidiumo darbus apžvelgė pirm. Algis Rugienius. Jis pasveikino naujuosius tarybos narius ir išreiškė padėką visai krašto valdybai už jos pareigingumą ir atliktus darbus Bendruomenės gerovei. Priklausomą trumpą žodį, kaip tos sesijos globėjas, pasakė LB Vidurio Vakarų apygardos pirm. M. Jakaitis.

Prezidiuman buvo susodinti: PLB garbės pirm. St. Barzdukas, PLB valdybos pirm. B. Nainys, garbės teismo pirm. E. Korzonas, krašto valdybos pirm. J. Gaila, A. Rugienius, sekr. J. Urbonas ir R. Selenis. Pirmininkaujantis A. Rugienius perskaitė gautus sveikinimus raštu. Nuoširdžia ir ilga telegrama sesiją pasveikino JAV demokratų partijos prezidentinis kandidatas Jimmy Carter. Sesijoj dalyvavo 60 tarybos narių ir LB apygardų pirmininkų. Taryba narių amžiumi šią trejų metų kadenciją yra pastebimai pajaunėjusi. Geras ženklas, kad LB nesensta ir nenyksta, o pasipildo jauno lietuviško kraujo įsiliejimu tęstinumui.

Krašto valdybos pirm. Juozas Gaila savo kadencijos užbaigimo pranešime apžvelgė trejų metų veiklą, tardamas, kad JAV Lietuvių Bendruomenė, PLB šeimoje, yra pati stipriausia ir darbams atlikti pajėgiausia organizacija iš visų kitų lietuviškų organizacijų bei susivienijimų. Trejų metų veiklai pavaizduoti davė nemažai konkrečių faktų ir parodė krūvą — tik dalį LB išleistų knygų bei vadovėlių lietuvių ir anglų kalbomis, išvardijo LB institucijas, dirbančias kultūrinėje bei pavergtos Lietuvos laisvinimo srityje. Nesklandumai bei ginčai iškilę ne iš pačios LB — jie buvę iš šalies primesti. Buvę net bandoma sabotuoti V tautinių šokių šventės ruošimą. Paliesdamas kovą už pavergtos Lietuvos laisvę, sakė, kad tas darbas turi būti tęsiamas ir stiprinamas.

Garbės teismo pirm. E. Korzonui padarius pranešimą garbės teismo bylų reikalu, ilgesnės diskusijos kilo dėl Ohio LB apygardos rinkimų teisėtumo: dėl perdaug suvaržytų rinkiminių taisyklių Ohio apygardoje buvo neužskaityta keletas šimtų balsų (balsuotojai nepasirašę ant prisiųstų vokų).

Šios sutrumpintos sesijos pagrindinis tikslas buvo išrinkti JAV LB vadovybę. Tai vadovybei išrinkti suvažiavimo sesijoj buvo sudaryta ši komisija: V. Kutkus, K. Jankūnas, kun. V. Dabušis, dr. A. Razma ir D. Kojelytė. Balsavo tik tarybos nariai ir apygardų pirmininkai. Dalyvavo 60 narių. Visi rinkimai vyko slaptu balsavimu.

Į JAV LB tarybos prezidiumą buvo išrinkti ir jau pareigomis pasiskirstė: pirm. inž. Raimundas Kudukis, vicepirm. kun. Gediminas Kijauskas, SJ, sekr. R. Bublys ir A. Širvaitis, ižd. dr. E. Lenkauskas. Per trejus metus LB tarybos prezidiumo būstinė bus Klevelandas.

Į JAV LB krašto valdybos pirmininkus kandidatavo Algimantas Gečys iš Filadelfijos ir Al. Vakselis iš Niujorko. Abiem kandidatam buvo leista po 10 minučių pasisakyti apie save ir planuojamą trejų metų veiklą. A. Gečys, buvęs praėjusioje LB valdyboje visuomeninių reikalų tarybos pirmininku, buvo išrinktas naujuoju JAV LB krašto valdybos pirmininku 39 balsais. Jam pavesta sudaryti krašto valdybą ir pristatyti ją tarybai patvirtinti korespondenciniu būdu.

Į LB garbės teismą, keičiantis rotacine tvarka, išrinkti Vytautas Kamantas ir Juozas Ardys. Kadencijos dar nėra baigę — pirm. E. Korzonas, A. Vakselis ir dr. J. Genys. Kandidatai: dr. T. Remeikis, V. Kleiza ir J. Vaznelis. Kontrolės komisijon išrinkti: dr. R. Šomkaitė, kun. K. Bučmys ir V. Alksninis.

Sesijai baigiantis, dar kalbėjo naujieji pirmininkai — Kudukis ir Gečys. Kun. K. Bučmiui sukalbėjus užbaigos maldą, sugiedotas Lietuvos himnas.

* * *

Šio ypatingojo savaitgalio įvykių proga Čikagoje nesusilaikau nepaminėjęs vieno nuostabaus reginio Jaunimo Centre. Besiskirstant LB tarybos sesijos dalyviams ir tautinių šokių šventės pareigūnams bei svečiams, apie 12 v. naktį dar nuėjau pažiūrėti, kaip linksminasi suskridęs į šventę jaunimas dviejose JC salėse. Žemutinėj salėj radau perdaug trankią muziką ir pilną salę šokančio ir nešokančio jaunimo. Viršutinėj, didžiojoj salėj panašu kaip ir žemutinėj, tik tylesnė, sienų neardanti muzika. Koridoriai pilni besikalbančio jaunimo, nes nevisi besutelpa į sales. Visad grožėjuos jaunimo suvažiavimais, sambūriais, grakščiais jų šokiais. Pats nebegalėdamas taip grakščiai prie garsios muzikos lankstytis, pasukau namų kryptimi. Bet kai atidariau Jaunimo Centro erdvias duris, ant laiptų sustojau kaip žado netekęs. Nesitikėjau tokio vaizdo prie Jaunimo Centro! O gi plačiam kely į JC laiptus ir erdviam sodely aplink paminklą buvo kimšte prisikimšę stovinčio bei žolėje susėdusio jaunimo! Daug dides-

(Nukelta į 9-tą psl.)

UŽDARBIŲ PALYGINIMAS SU KAINOMIS KAS ĮVYKO 1976 METAIS?

Beveik prieš vienerius metus buvo įvesta programa kovai su infliacija.

Ši programa buvo paskelbta praėjusiais metais spalio mėn. 14 dieną ,ir tais pačiais metais gruodžio mėnesį parlamentas patvirtino Antiinfliacijos Aktą. Jo tikslas — mūsų visų gerovei sudaryti pastovią ekonominę padėtį. Gairės buvo nustatytos kainų kontrolei, pelno dydžiui, pajamoms, dividendams ir profesijonalų uždarbiams. Federacinė vyriausybė nustatė gaires valdžios išlaidoms sumažinti. Paskiros provincijos remia šią programą ir nustato gaires tose srityse, kurios yra provincinėje jurisdikcijoje, kaip pavyzdžiui butų nuomos.

Kovai su infliacija buvo numatyta per pirmuosius programos metus sumažinti pakilusią infliaciją nuo 10,8% iki 8% ar net žemiau. Šitas tikslas bus pasiektas. Nežiūrint to, daug kanadiečių yra susirūpinę dėl kylančių kainų. Kaikurie net galvoja, kad kainos kyla greičiau, negu jų šeimų uždarbiai. Tačiau faktai rodo, kad po programos įvedimo daugumas mūsų esame geresnėje ekonominėje padėtyje, nes vidutiniškai uždarbiai kyla greičiau negu kainos.

Kainos

Praėjusiais metais, gal perdažnai, kainos kilo staigiai ir bauginančiai. Per 20 mėnesių nekontroliuojamai augusi infliacija 1975 m. spalio mėnesį pakilo iki 10% ar daugiau. Niekas negalėjo žinoti kiek uždirbtas doleris bus vertas sekančią dieną. Programa kovai su infliacija buvo įvesta tuo tikslu, kad būtų galima kontroliuoti kainų kilimą, sudarant kanadiečiams galimybę geriau planuoti savo išlaidas ir gyventi pagal išgales. Dėlto kainų kilimas sumažėjo. Metinė kainų rodyklė (Consumer Price Index) liepos mėnesį nukrito iki 6,8%. Nors kaikurios kainos sekančių dviejų mėnesių laikotarpyje gali pakilti, tačiau nėra abejonės, kad užsibrėžtas infliacijos numažinimo tikslas (8%) bus pasiektas.

Uždarbiai

Programa kovai su infliacija taip pat pagelbėjo sumažinti uždarbių, algų ir kitų pajamų kilimą. Pagal nustatytas gaires, uždarbiai gali kilti tik 8%, o jeigu pakilęs produktyvumas leidžia, tai dar 2%. Be to, kiti 2% gali būti pridėti arba atimti atsižvelgiant į tai, ar darbininkų grupės uždarbis, palyginus su pragyvenimo pabrangimu, nuo programos įvedimo pakilo ar nukrito. Didesnė dalis susitarimų tarp darbdavių ir darbininkų, kurie buvo pranešti Antiinfliacijos Vadybai, laikėsi nustatytų gairių. Uždarbių kilimo pastovus mažėjimas jau prasidėjo ir turėtų tęstis, nes vis daugiau kanadiečių pradeda suprasti, kad infliacijai mažėjant mažesnis algų pakėlimas jiems nepakenks.

Tikri laimėjimai

Nuo programos kovai su infliacija pradžios vidutiniško kanadiečio pirkimo galia pakilo. Tai pasekmė mažesnio uždarbių ir kainų kilimo. Tkras laimėjimas apskaičiuojamas iš realaus uždarbio pakilimo, atimant pakilusių kainų skirtumą. Atrodo, kad realios pajamos yra geriausias mastas mūsų gerovei matuoti. Šį pavasarį realios pajamos buvo 3,6% didesnės, negu praėjusiais metais.

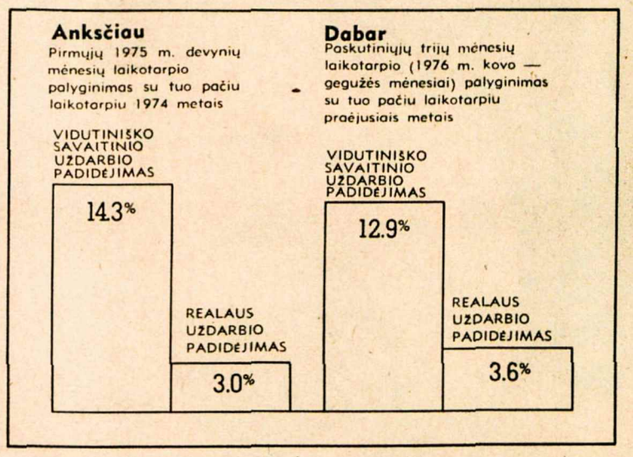

Kainų ir uždarbių kontrolė yra viena priežasčių, kodėl infliacija mažėja. Kita priežastis — daugumos kanadiečių bendradarbiavimas ir nenuilstamas darbas tam tikslui pasiekti. Netrukus pradėsime antruosius mūsų programos metus, siekdami sumažinti infliacijos dydį iki 6% ar net mažiau. Jei dirbsime kartu, tą tikslą pasieksime!

Government of Canada Gouvernement du Canada

MARIJA JŪRATĖ DANILIŪNAITĖ, 1976 m. pavasarį gavusi praktikos teisę. Ji buvo pirmoji ar viena iš pirmųjų mokinių per visą studijų laikotarpį nuo pirmo skyriaus ligi universiteto imtinai. Tiek matematikos, tiek ir teisių fakultete kasmet buvo dekano garbės sąraše ir abu juos baigė Vakarų Ontario universitete labai gerais pažymiais; teisių fakultete, 132-jų diplomą gavusiųjų klasėje, ji buvo viena geriausiai baigusiųjų ir su specialiu atžymėjimu, o iš mergaičių — pirmoji. Lietuviškose organizacijose daugiausia buvo vadovaujančiose pareigose. Atlikusi teisininkams nustatytą praktiką ir praėjusi Osgoode Hall (baigiamąjį teisininkų paruošimo kvalifikavimui) kursą, š.m. pavasarį ji buvo priimta į profesinę Kanados teisininkų sąjungą su teise atlikti betkurias teisines paslaugas. Pradžioje Londone turėjome tik vieną lietuvį gydytoją, paskui dar porą dantistų, o dabar ir . . . advokatę bei notarę

Jaunamartę palydint

Dažniausia ir populiariausia dabar pramoga — mergvakariai. Ir kaip nebus! Užaugo dukrelės draugų, kaimynų, pažįstamų ir skrenda viena po kitos iš lizdo.

Lietuvės nuo senų senovės susirinkdavo jaunamartės išleisti. Liūdnom dainelėm graudendavo mergelę, kad jau reikia atsisveikinti su jaunystėle, reikia palikti drauges ir pradėti naują gyvenimą. O jaunoji motinėlei, tėveliui rankeles bučiavo, graudžias ašareles liejo, kad reikia eiti už nemylimo bernelio . . .

Mūsų jaunosios savarankiškos — neklausia nei tėvo, nei motinėlės ar leis už bernelio, nei ašarėlių nebelieja, nebent iš džiaugsmo. Mergvakarį taip pat pakeitė "dovanų lietus", nepaprasto puošnumo skanėstais apkrauti stalai ir kitos naujovės. Taip jau yra. Gyvenimas eina primyn. Keičiasi žmonės, sąlygos, papročiai. Daug ką pasisavinom ir prisitaikėm prie šių dienų papročių ir šių dienų jaunamarčių.

O visdėlto naujovės, visas modernus gyvenimas galutinai neužgniaužė mūsų lietuviškos mergvakario dvasios. Kai jaunosios draugės jautriais žodeliais primena mergelei kaip neseniai dar jos stovyklavo, dainavo, žaidė ne tik motinėlės globoje, bet ir lietuviškų organizacijų, parapijų prieglobstyje, ir štai dabar visa tai palieka bent laikinai ir kuria naują gyvenimą, — tada braukia ašarą susigraudinusi jaunoji, braukiam ir mes bei išgyvenam tas pačias nuotaikas kaip prieš šimtą metų dainuodavo jaunoji:

Paskutinį vakarėlį
aš pas savo motinėlę
už stalelio sėdėjau,
kaip roželė žydėjau.

Paskutinį vakarėlį
žalių rūtų vainikėlį —
ant galvelės ant glotnios,
ant kaselės geltonos.

Taip, nors nevisi, bet daugelis mergvakarių praeina jautrioje lietuviškoje nuotaikoje. Rengėjos, kurios sugeba tą nuotaiką sudaryti, laimi mūsų visų simpatijas. Ypatingai gražūs mergvakariai būna tada, kai pagrindinės organizatorės ir kalbėtojos yra jaunosios draugės, kurios, kartais pravirkdydamos, kartais prajuokindamos, ragina jaunąją bendrais prisiminimais praėjusių nerūpestingų dienų, kad ir sukūrusi naują gyvenimą (kartais ir ne su lietuviška antra puse) nepamirštų savo bendruomenės, praeities ryšių.

Daug papročių ir prietarų turėjo lietuviai senovėj. Tepdavo jaunosios lūpas medum, kad saldus būtų gyvenimas, vesdavo aplink stalą, parodydami, kad jai pavedama namų šeimininkystė, sodindavo berniuką ant kelių, kad vaisinga būtų šeima, ir daug kitų. Nerealu būtų mums tuos papročius tęsti, kad išlaikytumėm tradicijas, bet kaikada vieną kitą senovišką paprotį įvest į mergvakarį ar vestuves gal būtų ir neblogai. Pvz. tėvai ir dabar pasitinka jaunuosius su duona ir druska. Žiūrint moderniom akim, tai nereikšminga apeiga, bet graži. Juo daugiau apeigų, papročių, juo įdomiau.

Vieną seną "paslaptį" jaunosioms aš irgi galiu išduot. Prieš pat vestuves reikia stengtis užminti jaunajam ant kojos: tada tu jį valdysi visą gyvenimą, bet jei jis pasiskubins tau pirma užminti, tada jau jo valia valužė...

B. Rūta

Montrealiečiai RYTIS BULOTA ir VILIJA MALCIŪTĖ po sutuoktuvių žvelgia į naujo gyvenimo ateitį **Nuotr. D. Blauzdžiūnaitės**

Kai būrelio darbai išsišakoja...

Lietuvių Katalikių Moterų Draugijos 25 metų sukaktis

IGN. ALEKNA

Mūsų bendradarbis Australijoje

Lietuviai, atvykę Australijon, sukruto steigti bendruomenę, parapijas, organizacijas. Jautri lietuvės katalikės moters širdis jautė gyvą reikalą jungtis į veiklą. Taip Melburne 1951. IX. 5 P. Raulinaitienės iniciatyva buvo įsteigtas LK Moterų Dr-jos skyrius. Pirmąją valdybą sudarė: P. Raulinaitienė, Juškaitė ir Seliokienė su dvasios vadu kun. P. Vaseriu. Kukli pradžia — tik 9 narės.

Po 25 metų našaus darbo matome LKM Draugiją Melburne kaip stiprią organizaciją, kuri teikia visokeriopą patarnavimą parapijai, bendruomenei, organizacijom, jaunimui mokyklom ir kitiem. Dabartinę valdybą sudaro: Halina Statkuvienė — pirmininkė, L. Čižauskienė, G. Jokūbaitienė, L. Keblienė, G. Mackevičienė, J. Sikorskienė ir V. Vaitiekūnienė.

Draugijos sukakčiai paminėti rugpjūčio 21-22 d.d. surengta keletas renginių.

Parodoje su tapyba, mozaika, siuviniais, mezginiais ir kitais dirbiniais sutikome: p.p. Alseikienę, Adomaitienę, Adamkavičienę, Baltrūnienę, Bladzevičienę, Čerekavičienę, Čižauskaitę, Jeršovaitę, Jokūbauskienę, Junokienę, Kaunienę, Kaladienę, Kepalienę, Liesienę, Lazutkienę, Miliauskienę, Metrikienę, Mockienę, Naujokaitienę, Padgurskienę, Undinę Padoms, Petrauskienę, Prašmutienę, Petraitienę, Reimerienę, Steponavičienę, Šimkuvienę, Tamošaitienę, Tamošiūnaitę, Valaitienę, Zdanavičienę (atleiskite man, jei kurios nesuminėjau). Šių vardų grandinė jau pasako parodos apimtį ir nepavargstančių moters rankų įdėto darbo dydį.

Į sukakties vakarienę LKM Draugija sukvietė organizacijų vadovybes, šeimų narius ir daug daug svečių (per 200).

"Stalo komendanto" pareigas ėjo L. Katalikų Federacijos pirmininkas Valentinas Čižauskas. Dvasios vadas kun. P. Vaseris pradėjo puotą padėkos malda.

LK Federacijos pirmininkas pradėjo sveikinimų, padėkos ir linkėjimų kalbas. Išvardinęs atliktus Dr-jos darbus, priminęs jau pasirodantį baltą plauką, linkėjo išlikti jaunoms savo širdyse ir sulaukti pavaduotojų iš savo dukrų. Kun. P. Vaseris prisiminė kūrimosi dienas, kada sesės iš įvairių Lietuvos vietų, vedinos šūkio "Tiesa ir Meilė", susibūrė po viena vėliava. Jos švytinčiais veidais dirbo, triūsė, vedė vaikus sekmadienio mokyklon, puošė pirmosios Komunijos šventei, lydėjo jų poras prie altoriaus. Dėkinga jum tauta, Bažnyčia ir bendruomenė.

AL Bendruomenės krašto valdybos pirm. inž. A. Šimkus, priminęs, kad 25 metai dar nėra ilgas laikas, pasidžiaugė Dr-jos darbais, kurie verti visos lietuvių bendruomenės padėkos.

Sveikinimus bei linkėjimus išreiškė: Socialinės Globos Moterų Dr-jos vardu J. Žalkauskienė, Melburno apylinkės pirm. A. Pocius, ML Klubo pirm. A. Ramanauskas ir kt. Gauta nemažai sveikinimų raštu.

Padėką visiem sveikinusiem ir susirinkusiem svečiam tarė Dr-jos pirm. H. Statkuvienė, tikėdama, kad Augščiausiojo laiminamos dirbs, o jų gretas papildys jaunoji karta, kurią šiandieną ir matome.

Sukaktuvinėse Mišiose Dr-jos narės dalyvavo su savo žydria vėliava su Aušros Vartų Dievo Motina Marija. Mišias atnašavo kun. P. Vaseris, skirdamas dienai pritaikintą pamokslą. Parapijos choras, vedamas P. Morkūno, lydėjo pamaldas naujomis giesmėmis.

Sukaktuvinis koncertas, sakyčiau, buvo ekumeninis, nes prie jo paruošimo matėme ir lietuves evangelikes. O kad taip visada būtų! Koncertą pradėjo M. Malakūnienė jautriais posmais "Sidabrinis jubilėjus". Toliau sekė Antano Gustaičio "Sekminių vainikas", paruoštas A. Baltrukonienės. Sekminių šventė. Laukiamas dr. Kazys. Paleidžiamas gandas, kad jis nuvykęs pas vaistininko dukrą. Nusimena jaunimas ir jo mylimoji. Tačiau Kazys atvyksta su mylima Kastute. Vėl džiaugsmas. Gerai vaidino A. Karazijienė, V. Miliauskas, A. Butkutė. Kiti derinosi prie jų, bet jautėsi nepatyrimas scenoje. Sekminės — nuotaikinga šventė. To trūko vaidinime.

Koncertinėje ir meninio žodžio vakaro dalyje išgirdome E. Paukštienę su malonia savos poezijos puokšte ir M. Malakūnienę su lietuviškos širdies plaukiančiais jautriais posmais. Baleto šokį atliko Asta Vaičaitytė, išraiškos šokį — Regina Smalionytė. Šokius paruošė R. Vaičaitienė. Melburno moterų sekstetas, paruoštas A. Čelnos, padainavo šešias dainas, sulaukusias didelio pritarimo. Sekstetą sudaro: E. Balčiūnienė, A. Baltrūnienė, R. Čelnienė, E. Čypienė, E. Šeikienė ir B. Staugaitienė. Pianistė — Z. Prašmutaitė. Vakaro-koncerto vadovė pranešėja buvo D. Antanaitienė.

LKM Dr-jos pirm. H. Statkuvienės padėkos žodžiu programos dalyviams ir svečiams buvo baigtas sidabrinis jubilėjus.

Težydi Tiesa ir Meilė jūsų širdyse!

EVANGELIKIŲ SVEIKINIMAS

Mūsų sesėms, pasiekusioms 25-rių darbo ir stiprybės metų

(Sveikinimas Melburno Lietuvių Katalikių Moterų Draugijai)

Visi mes — tos pačios tautos vaikai!
Ir garbiname Dievą ta pačia kalba!
Todėl džiugu ir mums pasveikinti
Tas MOTERIS,
Kurios — tarnyboj artimo ir Dievo —
Štai dirbo, dirba taip kruopščiai
ir pastoviai
Jau dvidešimt penkis metus!

Palaiminta teesie ranka,
Kurį pakels į saulę žiedą,
Ir vaiką verkiantį paguos šviesiom
akim . . .
Palaiminta ranka,
Kuri su alkanu pasidalins
Ir vandeniu ir duona . . .
Palaiminta, nes iš jos sruvena
Saulė ir Šviesa.

Nebūsime vieni. Nebūsime be
draugo.
Nebūsime be Tėvynės, be dainos,
Jei MEILĖ ir TIESA
Visiems mums kelią rodys,
Jei Meilė priekyje žygiuos!
Telydi Viešpats Jūs' žingsnius!

M. MALAKŪNIENĖ,
Melburno Lietuvių Evangelikų parapijos vardu

Melburno, Australijoje, Lietuvių Katalikių Moterų Draugijos narės žygiuoja į ekumenines pavergtų tautų pamaldas katalikų Šv. Patriko katedroj

Taip rašo pogrindžio "Aušra"

Gen. Kubiliūnas Liubiankoje • K. Binkio sūnus kalėjime • Sovietiniai partizanai vaidino Lietuvos patriotus

Kada Lietuva buvo suvereni?

Karo metu Stalino nurodymu buvo buvo skleidžiami gandai, kad Lietuva po karo būsianti socialistinė, bet nepriklausoma nuo Rusijos. 1944 m. vasario mėnesį Lietuvos komisarų taryba pasipildė dviem naujais komisarijatais: užsienio reikalų ir gynybos.

M. Gedvila rašo, kaip jis su švietimo komisaru J. Žiugžda ir savo pavaduotoju J. Vaišnora 1944 metų vasarą pasirašė su Lenkijos vyriausybe sutartį dėl abiejų respublikų piliečių repatriacijos. Deja, tai buvo pirmas ir paskutinis "laisvos tarybų Lietuvos" pasirodymas tarptautinėje arenoje. Netrukus minėtos sutarties signataras, Lietuvos komisarų tarybos pirmininko pavaduotojas J. Vaišnora vienoje iš Liubiankos kamerų susitiko su buvusiu generaliniu tarėju p. Kubiliūnu, pagrobtu iš Hamburgo apylinkių . . .

1944 m. gruodžio mėn. žymus lietuvių keliautojas A. Poška pateko Vilniuje į rūmus, kuriuose prieš kelis mėnesius paliko geštapas. Suimtasis ėmė įrodinėti, kad J. Paleckis esąs jo senas draugas ir rekomendavęs jį darbui švietimo sistemoje. Tardytojas su majoro antpečiais ciniškai atrėžė: "Vilniuje aš vienas turiu didesnę valdžią, kaip visa tavo lietuviška vyriausybė."

Tenka pabrėžti, kad J. Paleckis buvo vienintelis iš Lietuvos komisarų, kuris visada jautriai reaguodavo į bičiulių prašymą gelbėti jų artimuosius. Tačiau jis prisipažindavo, kad politiniams kaliniams nieko negalįs padėti. Jam Maskva leidžianti amnestuoti tik kriminalinius nusikaltėlius, tačiau ir tai griežtai apribotą skaičių. 1945 m. buvo suimtas ir nuteistas J. Paleckio draugo rašytojo K. Binkio sūnus Gerardas. Lietuvos "prezidentas" J. Paleckis ryžosi gelbėti savo krikštasūnį, bet kai jis, atvykęs į Lukiškes, kreipėsi į kalėjimo viršininką kap. Nikitiną, tas parodė "prezidentui", kad Lietuvos kalėjime jis yra visagalis viršininkas. Jis teleisdavo J. Paleckiui atnešti G. Binkiui siuntinėlį, komunistinės literatūros ir sutiko uždaryti globotinį į vienutę. Bet kai 1949 m. visi politiniai kaliniai buvo išvežami į Rusiją, su jais iškeliavo ir Lietuvos "prezidento" krikštasūnis . . .

Švenčionėlių tikintieji, turėdami mažutę medinę bažnytėlę, pradėjo statyti didelę mūrinę. Jos statybą sutrukdė karas. Ilgai kentėję ir laukę, jie 1956 m. sukruto užbaigti pradėtą statyti mūrinę bažnyčią. Pasiuntė pirmąją delegaciją pas tuometinį Lietuvos "prezidentą" J. Paleckį. Šis juos šiltai priėmė ir pažadėjo patenkinti jų prašymą. Teigiamą atsakymą duosiąs kiek vėliau. Švenčionėliškiai nurodytu laiku nuvyksta į Vilnių. Kabinete šalia J. Paleckio sėdi kažkokia neaiški asmenybė. "Prezidentas" jau nebe tas — šaltas, santūrus. "Daug metų gera jums buvo ši, bus gera ir ateityje. Liaudis ima susiprasti, greitai nebereikės jokios bažnyčios". Toks buvo šį kartą J. Paleckio atsakymas. Tuomet Švenčionėlių liaudies atstovai pamatė, kiek "savarankiškas" yra Lietuvos "prezidentas"... Jie nenusiminė, o kantriai su viltimi daug kartų beldėsi į įvairių įstaigų duris, kol gavo leidimą užbaigti bažnyčią. **K. J.**

Pastabos apie tarybinius partizanus

1941 m. birželio 23 d. sukilusi Lietuvos liaudis įtikino Staliną, kad lietuviai myli laisvę ir moka už ją kovoti. Šiuos lietuvių jausmus Stalinas nutarė panaudoti savo tikslams. Iki 1943 m. Stalino partizanai pasiekdavo Lietuvą pėsčiomis, tačiau jie greitai būdavo pačių lietuvių išgaudomi. 1943 m. pakeista taktika. Partizanai parašiutais pasiekdavo Baltarusiją, o iš ten dideliais būriais plaukdavo į Lietuvą. Čia jie vaizdavo patriotiškai nusiteikusius Lietuvos partizanus. Alb. Barauskas savo atsiminimuose prisipažįsta, kad jis vilkėjo Lietuvos karininko uniformą. Rusų partizanų būriai buvo pakrikštyti lietuvių didvyrių vardais: Vytauto, Kęstučio ir kt. Barauskas nutyli, kad jis ant dešinės rankos buvo prisisiuvęs trispalves juosteles. Bunkeriuose kabodavo trispalvė vėliava ir Vytis. Stalino ir Lenino portretų nebuvo matyti. Barauskas pripažįsta, kad jis stengdavos įpiršti Lietuvos kaimiečiams mintį, jog juos remia lietuviai. Tuo tikslu jie vaišindavo kaimiečius USA tabaku. Vienas tarybinių partizanų būrys pavadintas "Laisvoji Lietuva". Šio būrio vadai buvo rusai: J. Jatin, komisaras A. Šule, štabų viršininkai — D. Semochia ir F. Machev.

Kai tuo pat metu Rusijoje kūrėsi lenkų kariuomenės daliniai, spekuliuota jų religiniu jausmu — leista turėti kapelioną lenką kunigą. Liturginius drabužius jam paėmė iš ateistinio muziejaus. Sutaną pasiuvo siuvėjas iš Kaukazo. **A. B.**

Torontiečiai EUGENIJUS ROVAS ir BERNADETA AUŠROTAITĖ, susituokę Prisikėlimo šventovėje **Nuotr. J. Ligerio**

Antanas Salys,

vienas įžymiausių mūsų kalbininkų, profesoriavęs Lietuvos universitete (1930-1944), o pastaruosius 25 metus Pensilvanijos universitete Filadelfijoje, savo raštus daugiausia skyrė aiškinti ir nušviesti mūsų rašomosios ir bendrinės šnekamosios kalbos klausimams. Jis teikė aiškiai ir suprantamai išdėstytų patarimų praktiniais mūsų kalbos klausimais, su kuriais kiekvienas raštingas lietuvis susiduria kiekviename žingsnyje. Jo įtaka mūsų bendrinei kalbai labai ryški. Nemaža jo pasiūlytų naujadarų ar ir šiaip patarimų jau seniai prigijo.

Prof. dr. A. Salio raštų bus išleisti 4 tomai, maždaug po 600 psl. kiekvienas. Pirmasis tomas skiriamas bendrinei lietuvių kalbai, antrasis tomas — tikriniams vardams (čia bus įdėtos ir nustatytos norminės Lietuvos vietovardžių formos), trečiasis tomas — kitiems straipsniams įvairiais kalbiniais klausimais, o ketvirtasis tomas — lietuvių kalbos tarmėms. Pirmasis tomas jau baigiamas spausdinti. Raštus redaguoja prof. dr. Petras Jonikas, anksčiau lietuvių kalbą dėstęs Kauno ir Vilniaus universitetuose, o 1970-1972 m. lietuvių kalbotyrą Čikagos universitete.

Maloniai kviečiame tamstą užsisakyti prof. dr. A. Salio raštus. Atskiro tomo kaina 20 dol. Tačiau visi, kurie užsisakys knygą iki 1976 m. lapkričio mėn. 1 d., gaus ją už 10 dol.

LKM Akademijos centro valdyba

Užsakymo lapelis

LK Mokslo Akademijai
Piazza della Pilotta 4
00187 ROMA, Italy

1976 m. ..... mėn. ..... d.

Užsisakau prof. dr. A. Salio raštų I t. ..... egz.
Numatau prenumeruoti ir kitus šios serijos tomus
Nenumatau prenumeruoti kitų šios serijos tomų
(nereikalingą sakinį išbraukti)
Pinigus pasiųsiu čekiu, gavęs knygą

Vardas, pavardė .....

Adresas .....

.....

Dar yra vietų

ekskursijoje į Vilnių

lapkričio 4 - 12

(iš viso 8 dienos – 5 dienos Vilniuje ir 2 dienos Maskvoje).

Skambinti V. BAČĖNUI

Telefonas 533-3531

ALL SEASONS TRAVEL,
2224 Dundas St. W.
Toronto, Ontario

Priešrudeninis

išpardavimas

VISI PARDUOTUVĖS TURIMI MODELIAI TURI BŪTI PARDUOTI, KAD BŪTŲ VIETOS NAUJIEMS!

Miegamieji kambariai, salonai, valgomieji kambariai, sienų reikmenys, kilimai, sieniniai kabikliai, dovaniniai gaminiai, staliniai takeliai, rašomieji stalai, vazos, stiklai, lempos, avikailiai, pagalvės ir t.t.

HOUSE OF DENMARK

1942 Avenue Road
Toronto,
787-5767

Atidaryta
kiekvieną dieną 10-9
šeštadieniais 10-6

Kralikausko romanas "Martynas Mažvydas Vilniuje" / Dr. J. Grinius

Naujasis Juozo Kralikausko romanas, gavęs dienraščio "Draugas" premiją

Apie naujausio, dienraščio "Draugo" konkurse premijuoto, Juozo Kralikausko kūrinio temą daug pasako jo vardas — "Martynas Mažvydas Vilniuje". Šis vardas leidžia spręsti, kad J. Kralikauskas nori atkurti Mažvydo gyvenimą, ankstesnį už jo istorinės reikšmės darbą arba pirmąją lietuvišką knygą, kuri vadinosi "Catechismusa prasty Szadei", išspausdintą Karaliaučiuje 1547 m. Atvertus knygą, tuojau matyti, kad Mažvydo gyvenimą rašytojas pradeda vaizduoti nuo 1542 m. pavasario, kai karaliaus įsakymu jau buvo uždaryta pirmoji Vilniuje vidurinė mokykla, kuriai vadovavo kunigas daktaras Abraomas Kulvietis su savo pagalbininkais Stasiu Rapolioniu, Jurgiu Zablockiu ir Martynu Mažvydu. To uždarymo priežastis — Vilniaus vyskupo Povilo Alšėniškio skundas karaliui Žygimantui II, kad A. Kulviečio ir jo draugų mokykla esanti liuteriškos erezijos lizdas žmonėms kurstyti.

Apie karaliaus nutarimą eretišką mokyklą uždaryti karalienė Bona slaptai įspėjusi Kulvietį, patardama jam greit pasišalinti į Prūsus, kad Vilniaus vyskupas neįsakytų jį, kaip eretiką, suimti. Todėl A. Kulvietis su dviem draugais netrukus išvykę į Karaliaučių, o Mažvydas dar pasilikęs. Nors ir erezija apkaltintos mokyklos mokytojas, manęs, kad Vilniaus vyskupo kapitulos arba inkvizicinis teismas jo neliesiąs arba bent nebausiąs. Jis gi — pasauliškis, be to, dar Žemaičių bajorėlio sūnus, taigi, priklausąs Žemaičių vyskupijos jurisdikcijai. Nuo bėgimo į Prūsus Mažvydą taip pat sulaiko gyvas simpatijos jausmas labai švelniai ir jaunai našlei — bajorei Renatai Zavišaitei - Sluškienei. Išvykęs į jos dvarą (tarp Žaslių ir Vievio) jos aplankyti (ir gal atsisveikinti), Mažvydas nebespėja sugrįžti iki A. Kulviečio išvykimo į Prūsus.

Likęs Vilniuje, Martynas Mažvydas verčiasi knygų perrašinėjimu, nes turi gražią rašyseną, gerai moka lotynų ir slavų kalbas. Bet Vilniaus vyskupo kapitulos tardytojų jis neišvengia tikriausiai dėlto, kad jis karštas ir kalbus: beveik kiekvienam dėsto savo maištingas, protestantiškas mintis, ypač aštriai kritikuodamas lenkiškus klebonus ir prelatus dėl gobšumo, lėbavimų, medžioklių, privilegijų, netinkamumo skelbti Dievo žodį, nes jie yra ateiviai, nemoka lietuviškai ir niekina lietuvių kalbą kaip pagonišką. Ypač jaudina Mažvydą, kad net karaliaus Žygimanto II Senio bibliotekoj, kur yra 243 knygos lotynų ir slavų kalbomis, nėra nė vienos lietuviškos knygos Lietuvos sostinėje. Piktindamasis dėl ateivių privilegijų ir lietuvių kalbos niekinimo, Mažvydas pats karštai galvoja tapti kunigu, kad galėtų mokyti, melstis ir giedoti lietuviškai. Kai maždaug panašias maištingas mintis per tardymą jis atskleidžia Vilniaus kurijos kunigams lenkams — Staševskiui ir Žebrovskiui, šie jo nesuiima, tik pataria gerai apsigalvoti ir atsisakyti erezijos, o jie gal padėsią jam tapti kunigu.

Vilniaus kapitulos kalėjimo bokšte Mažvydą teuždaro tada, kai dėl liuteroniškos erezijos jį apskundžia prisiekdamas bajoras Teodoras Čartoriskis, vienas Žygimanto Kęstučio žudikų palikuonis, kuris iš tikrųjų nori pašalinti iš piršlybų kelio varžovą, kad šis nepalenktų sau maloniosios Renatos Sluškienės šridies.

Kalėjime kurijos pareigūnai taip pat nekartą tardo Mažvydą, reikalaudami atsisakyti erezijos, o jis ne tik kietai laikosi, bet dar gavoja per tardymo pokalbius atversti jį tardančius lenkiškus kunigus.

Per keletą mėnesių kalėjime Mažvydas daug kenčia fiziškai ir dvasiškai, daug galvoja ir daug ką prisimena, kartais pasvajoja apie Renatą Sluškienę, tikėdamas, kad per jos užtarimą jį išleis iš kalėjimo, sudarinėja planus, ką jis veiks, jei atgaus laisvę, o kartais tik kalbasi su apuoku Puleliu, kai šis atskrenda į bokštą, kol Kūčių išvakarėse Mažvydą iš kalėjimo išvaduoja du jo buvę mokiniai ir veža nežinoma kryptimi Kūčių.

Taigi J. Kralikauskas savo romanu mėgina atkurti žymaus lietuvių kultūros veikėjo Mažvydo gyvenime reikšmingą tarpą, kuris yra labai svarbus ir Lietuvos kultūros istorijoje, nes tai reformacijos pradžia, kai daug ką jaudino tiek naujos filosofinės bei religinės idėjos, tiek Lietuvos dvasininkijoje įsigalėjusios ydos, tiek santykiai su Bažnyčia ir gimtąja kalba. O Kralikausko Mažvydo protestą dar sustiprina tautinis bei socialinis klausimas, nes sulenkėjusios ponijos ir lenkiškos dvasininkijos išnaudojamų lietuvių baudžiauninkų būklę jis pergyvena kaip didelę neteisybę.

Taigi "Martyno Mažvydo Vilniuje" tema ir problemos labai reikšmingos, tik, deja, jų įkūnijimas silpnai teatitinka jų svarbą: visi romano įvykiai — Mažvydo draugai bei priešai, jo aplinka bei įvairūs jo pergyvenimai — rašytojo vaizduojami kaip subjektyvūs Mažvydo atsiminimai - prisiminimai.

Tai nerašytiniai atsiminimai, kaip buvo to paties rašytojo "Vaišvilko" romane, bet gyvi, tartum dabar iš lūpų einantieji prisiminimai, iš kokių buvo sukomponuotas "Tautvilos" romanas, kai herojus (šį kartą Mažvydas) "dabar" pergyvena savo praėjusio gyvenimo epizodus nechronologine tvarka su nukrypimais, sugrįžimais, pasikartojimais, sapnais, svajonėmis ir sumanymais, kad kartais sunku besuvokti, kas atsitiko tolimesnėje praeityje, kas dabartyje, nes beveik visus dialogus autorius vaizduoja vykstančius dabar. Šitoks rašytojo metodas priartėja prie vadinamojo "sąmonės srauto", kuris naudingas smulkiai herojaus psichės analizei, bet nepalankus politiniams, istoriniams, socialiniams ir net paprastai kito partnerio vidaus pergyvenimams pavaizduoti, nes juos susmulkina, sušchemina, nublankina.

Tačiau net introspekciniame romane neįmanoma išsiversti be išviršinio pasaulio duomenų, juo labiau istoriškų intencijų romane, koks yra "Martynas Mažvydas Vilniuje". Rašytojui reikalingi istoriniai įvykiai bei geografiniai ir kasdieniai faktai, įrikiuoti į Mažvydo prisiminimų tėkmę, atrodo kaip švino svorio, nes skaitytojas netiki, kad žmogus pajėgtų prisiminti tiek daug ir taip tiksliai įvairių duomenų su smulkmenom (pvz. epitafija Vytautui Didžiajam Vilniaus katedroje, pažodinis baudžiauninkų pardavimo aktas, Žygimanto Kęstutaičio žudiko vardai), nors jo Mažvydas, kaip rašytojas pastebi, turįs labai gerą atmintį.

Sunku skaitytojui tikėti ir tada, kai herojus labai tiksliai prisimena ilgus dialogus, kuriuose jis kažin kada yra dalyvavęs arba girdėjęs jam pasakojamus (sakysim, Renatos Sluškienės tarno pasakotus jo ponios pokalbius su jai besiperšančiu Čartoriskiu). Normaliam žmogui tokie tikslumai neįmanomi. Tiesa, kad dialogų kūryboje rašytojai turi daugiau laisvės, negu kituose tikrovės aprašymuose, tačiau šia laisve jie neturi piktanaudžioti — prisiminimų dialogai neturi tapti daugžodžiavimu, kuris prieštarautų tikimybei ir praskiestų kūrinį.

Iš to, kas čia pasakyta apie prisiminimų dialogus, daug kas tinka giesmėms ir dainoms, įkomponuotoms J. Kralikausko romane. Nors jos gražios ir įdomios, nors ir labiau tikėtina, kad giesmes ir dainas Mažvydas geriau gali atsiminti (jos eiliuotos) negu dialogus, tačiau vistiek kyla klausimas: kam jos reikalingos ištisai? Ar veiksmui sulėtinti, ar autoriaus lyriškiems polinkiams patenkinti, ar sugestijonuoti, kad Mažvydas yra lyriškos sielos vyras? Galimas daiktas, kad viena antra giesmė yra paimta iš vėlesnio Mažvydo giesmyno (to patikrinti recenzentui neįmanoma), tačiau normaliam vaizdavimui galėtų pakakti giesmių ir dainų citatų, bet ne ištisos giesmės (17 strofų, 19-22 psl.). Šitie lyriniai intarpai romane tikriausia atsirado dėl jo autoriaus stiprių lyrinių polinkių.

Tik prileidus šiuos polinkius, labiau paaiškėja, kodėl "Martyno Mažvydo Vilniuje" romanas pasuktas labiau į statiką, negu į dinamiką ir kodėl stinga reljefo ir tikslumo įvykių pasakojimuose (ne dialoguose). Iš tikrųjų naujame Kralikausko romane mažai veiksmo bei įtampos (išskyrus vieną antrą epizodą), nors apskritai Mažvydui gresia pavojus. Jo sieloje nemayti psichinės raidos. Tiesa, antroje romano pusėje rašytojas vaizduoja Mažvydą kalėjime, kur veiksmo neįmanoma išvystyti, tačiau ir šiam atvejui lieka klausimas: kas vertė autorių taip ilgai kalinti savo kuriamą herojų?

Kodėl liuteriško protestantizmo įsigalėjimo Mažvydo sieloje rašytojas neparodė laipsniškai? Kodėl iš karto atskleidė Mažvydą tokį užsidegusį naujom maištingom pažiūrom iki tokio laipsnio, kad jis net nori savo tardytojus atversti, o sau apginti nesiima jokios diplomatijos? Tiesa, Kralikausko Mažvydas prisipažįsta, kad naujas posūkis jo sąmonėje prasidėjęs nuo socialinės neteisybės jausmo, kuris jame sukilo, pamačius baudžiauninkų egzekuciją: kaip karalienės Bonos atsiųsti totoriai kareiviai žiauriai malšina lietuvius kaimiečius, sukilusius Bonos dvaruose Telšių apylinkėje, ir kaip klebonai dėl šitokių egzekucijų neprotestuoja, baudžiauninkų neužtaria. Šis kruvinas epizodas pažadinęs perversmą Mažvydo sieloje, nes nuo tada jis savaitę po savaitės buvęs posūkyje (51 psl.). Šis posūkis ir žiaurus egzekucijos epizodas nebegali sužadinti jokios psichinės raidos bei įtempto veiksmo, nes Kralikausko Mažvydas jau seniai užsidegęs socialine kritika ir pabrėžia, kad "prelatam ir kanauninkam vis negana beneficijų, žemių, duoklių ir donacijų" (79 psl.).

Kad J. Kralikauskas nemėgsta reljefo bei tikslumo asmeninio Mažvydo gyvenimo įvykiuose (ne istoriniuose faktuose), gerai paliudija lyrinė romano pabaiga — Mažvydo žodžiai, atsisveikinant su apuoku Puleliu. Nežinia ar jie tikri, ar tik įsivaizduoti. Suabejojus šitų baigiamųjų eilučių tikrumu, galima abejoti ir visu Mažvydo išvadavimu iš kalėjimo bei jo vežimu į Kūčias, nes šis pabaigos epizodas neatrodo realesnis už vieną svajonę kalėjime, kai naujojo tikėjimo kalinys po pokalbio su apuoku Puleliu matė ir girdėjo sirguliuojantį Abraomą Kulvietį, kuris graudeno ir ragino Mažvydą, kaip geriausiai mokantį lietuviškai, imtis šviečiamojo apaštalo darbo — parašyti lietuviškai katekizmą ir giesmyną. Šis pokalbis su A. Kulviečiu buvo ligoje karščiuočio Mažvydo vaizduotės kūrinys. Kodėl turėtų būti realesnis po šio einąs išlaisvinimo epizodas?

Šitokie be ribų ir reljefo įvykiai, kaip čia suminėti, liudija autorių esant lyriką. Turint galvoje romano dainas ir giesmes, visą "Martyną Mažvydą Vilniuje" galima laikyti ne tiek istoriniu, kiek lyriniu romanu su vienu centriniu herojum Mažvydu, aplink kurį visi kiti veikėjai tėra vienspalviai šešėliai (Renata — kaip šventa ikona, Čartoriskis — žmogžudys, A. Kulvietis — liuteriškas apaštalas). Visa tai atlikta su didele erudicija, jautria širdimi ir stilistine kultūra, savybinga J. Kralikauskui. Bet negalima susilaikyti nuo klausimo: kodėl autorius pasitenkino lyrišku eskizų deriniu, kodėl iš jų neišvystė veikėjų, kurių vienas antras pajėgtų atsakyti į protestantiškas kritikas, kartojamas Mažvydo, kurio žodžiuose taip pat yra lietuviškų aliuzijų į dabartį.

Juozas Kralikauskas, MARTYNAS MAŽVYDAS VILNIUJE. Premijuotas romanas. Išleido "Lietuviškos Knygos Klubas". Čikaga 1976 m., 307 psl.

Leidinys apie Čiurlionį ir kritikai

Atsiliepimas į G. Procutos straipsnį "Už atsakingą kritiką" 30-me "TŽ" numeryje

ALGIRDAS GUSTAITIS

1. Apie dabartinį gyvenimą okup. Lietuvoje žinau ne tik iš spaudos. Dabar tenai lietuviai negali iš rusų reikalauti to ar kitko, bet užsienio spaudos reikalavimai kartais yra išverčiami ar jų pagrindinės mintys atpasakojamos komunizmo varovams. Tatai palengvina okupuotiems lietuviams siekti lengvatų, nuolaidų ar kitokio reikalo sprendimo vienu ar kitu klausimu. Keista, kad tokius esminius dalykus reikia aiškinti!

Be kitko, jau esu gavęs iš okup. Lietuvos pasidžiaugimą dėl tiesaus ir taiklaus mano straipsnio apie Čiurlionį, prieš kurį pasisakė G. P.

2. G. P. kalba apie Čiurlionio paveikslus, bet ar jis yra matęs jų originalus? Aš mačiau, ir tai daugelį kartų. Žinau jų dydžius. Dailininko negalima pilnai įvertinti iš reprodukcijų. Gerai atspausdinti Čiurlionio paveikslus originalaus dydžio būtų gražu ir naudinga. Kaip ilgai originalai, tapyti ant greitai gendančios medžiagos ir prastais dažais išlaikys, tegalima spėlioti. O kas bus po to? Turėti visas kopijas originalaus didumo, išskirstytas įvairiose valstybėse, būtų nepalyginamai geriau nei žiūrėti į nedidelio formato kopijas ir dar prastai atspausdintas. Be to, originalai gali būti sunaikinti kokios nors nelaimės atveju.

3. Ką kopijuoti ar ne, nuspręstų atitinkama komisija. Čia nereikia G. P. patarimo.

4. Nevisose meno knygose spausdinami maži dailininkų kūrinių atspaudai. Tai žino kiekvienas, tokias knygas pavartęs. Pilnesnio ir geresnio Čiurlionio kūrinių atspausdinimo klausimu spaudoje rašiau nekartą. Ar tai padėjo anksčiau mano aptarto geresnio leidinio atspausdinimui, tegalima spėlioti.

5. Pasaulinio populiarumo atžvilgiu lyginti Picasso su Čiurlioniu negalima. Tai žino kiekvienas menu bent kiek besidomintis. Jeigu Picasso knygoje yra daug "špargalkų", tai tas dar labiau paskatina skaitytojus ieškoti originalų pasaulio muzėjuose. Kuriuose pasaulio muzėjuose Vakarų žmonės gali pamatyti Čiurlionio originalus?

6. Ne G. P. nurodinėti, kokią spausdinimo vietovę turėjo įrašyti leidykla. Tokiais rašymais galima leidėjus įvelti į painiavas. Anglijos ar JAV-bių spaudos negalima lyginti su okup. Lietuvos spauda!

7. Jei G. P. nesuprato, kad L. Šepečio įvadas apie Čiurlionį parašytas be m e i l ė s ir deramo žinojimo pasirinktos temos, tai nėra ką daugiau beaiškinti.

8. Užsienio lietuvių spauda, kartais aklai ir neapgalvotai sekanti okup. Lietuvos spaudą, rašydama apie okupantą rusą, jį vadina "didžiuoju broliu". Esą "didysis brolis" padarė taip ar kitaip. Aš manau, kad žodis "brolis" turi teigiamą prasmę. Tas išsireiškimas yra prievarta įbruktas okup. Lietuvos spaudai. Tolygus prievartavimas ar baimė jaučiama ir L. Šepečio eilutėse, todėl ir parašiau "tarsi už nugaros stovėtų didysis velnias". Ne brolis. Rodos, taip lengva suprasti!

9. Jieškoti dingusių ar nežinomų Čiurlionio paveikslų galima ne tik žinutėmis bendro pobūdžio spaudoje, bet ir leidiniuose apie Čiurlionį. Sovietų Rusija yra velniškas kalėjimas, ir savo tikslo siekiant reikia naudoti visas įmanomas priemones bei galimybes. Ar ir tai neaišku?

10. Įdomu, jog G. P. mane puola dėl to, kad pageidauju geresnių leidinių apie Čiurlionio kūrybą! Ir tai jau nepirmas atvejis. Kodėl netalkina spaudimu į okup. Lietuvos valdytojus? Tokie rašiniai gal turi tikslą mano daromą spaudimą į Lietuvos okupantus sumenkinti?

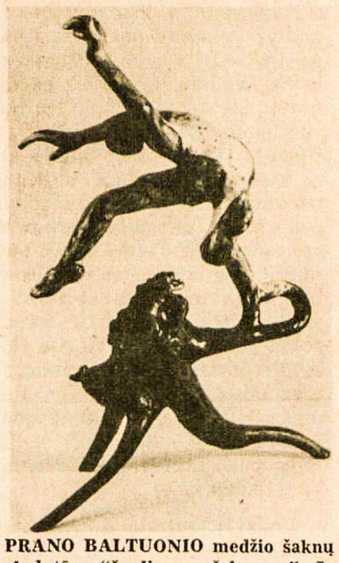

PRANO BALTUONIO medžio šaknų skulptūra "Suolis per žabangas". Jo kūrinių paroda rengiama Hamiltone spalio 30-31 d.d. Jaunimo Centre
Nuotr. D. Blauzdžiūnaitės

ATSIŲSTA PAMINĖTI

Victor Gidžiūnas, OFM, DE VITA ET APOSTOLATU FRATRUM MINORUM OBSERVANTIUM IN LITHUANIA SAEC. VX ET XVI. Brooklyn, N.Y. 1976, p. 134. Extractum ex "Archivum Franciscanum Historicum 68 (1975) — 69 (1976)".

Vida Augulytė ir Juozas Plačas, ŠIMTAS ŽAIDIMŲ DIDELIEMS IR MAŽIEMS. JAV Lietuvių Bendruomenės taryba. Čikaga 1976, p. 124.

MŪSŲ ŽINIOS. Lietuvių jėzuitų ir Jaunimo Centro Čikagoje biuletenis 1976 m. nr. 1 ir 2.

Canadian Art Memorials Ltd.

176 LAKESHORE ROAD WEST
(kampas Mississauga Road N.)
Port Credit, Ont. Tel. 278-2757

LOUIS TEMPORALE — oficialus skulptorius — Bank of Canada, Bank of Montreal, Bank of Nova Scotia ir Archives Bldg.

Atlieka įvairius kapų paminklų akmens ir skulptūros darbus — greitai ir meniškai. Užsakymus atliekame pagal projektus ir taip pat turime didelį pasirinkimą pagamintų paminklų.

Užsakykite jau dabar, kad mes galėtume neskubėdami atlikti visą menišką darbą pagal pageidavimus.

Darbovietės telefonas 278-2757
Namų telefonas 278-4529

Lietuvių Žurnalistų Sąjungos centro valdybos surengtame spaudos darbuotojų susitikime Čikagoje rugsėjo 4 d. Iš kairės: "Ateities" red. kun. dr. K. Trimakas, buvęs "Lietuvių Dienų" red. poetas Bern. Brazdžionis, buvęs "Lietuvos Aido" redaktorius rašytojas Vyt. Alantas
Nuotr. A. Šeštoko

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

MELBURNO LIETUVIŲ KATALIKIŲ MOTERŲ DRAUGIJA Australijoje, minėdama sidabrinę savo veiklos sukaktį, rugpjūčio 22 d. Lietuvių Namuose surengė įdomią dainos, poezijos, šokio ir vaidybos popietę. Ją pradėjo Marija Malakūnienė sukakčiai dedikuotu eilėrašču "Sidabrinis jubilėjus". Po to buvo suvaidintas Antano Gustaičio "Sekminių vainikas", režisuotas Alisos Baltrukonienės. Antrojoje dalyje savo poeziją skaitė Elena Paukštienė ir M. Malakūnienė, baleto ir išraiškos šokius atliko jaunoji Asta Vaičaitytė ir jau bevpik į balerinas išaugusi Regina Smaliorytė. Popietės programą užbaigė Melburno moterų sekstetas — E. Balčiūnienė, A. Baltrūnienė, R. Čelnienė, S. Čypienė, E. Seikienė ir B. Staugaitienė pramogėnėmis R. Žigaičio, A. Raudonikio, A. Kairiūkščio, T. Makačino, M. Noviko dainomis. Sekstetą paruošė muz. A. Čelna, akompanavo pianistė Z. Prašmutaitė. Programą pranešinėjo Dalia Antanaitienė. Padėkos žodį tarė draugijos pirm. Halina Statkuvienė.

TRADICINĖ LIETUVIŲ FOTOGRAFŲ darbų paroda įvyks lapkričio 19-29 d.d. Čikagos Jaunimo Centre. Visi lietuviai fotografai kviečiami dalyvauti. Parodos ir konkurso taisyklės bus pasiųstos ligšioliniams šios tradicinės parodos dalyviams ir tiems fotografams, kurių pavardės bei adresai yra Lietuvių Foto Archyve. Kiti fotografai, norintys dalyvauti parodoje ir konkurse, turi kreiptis į LF Archyvą, 2345 West 56th St., Chicago, Ill. 60636, USA.

BAROKINĖS MUZIKOS KONCERTĄ Tėvų pranciškonų vasavietėje Kennebunkporte, Maine valstijoje, surengė bostonietis smuikininkas Izidorius Vasyliūnas, pianistas Vytenis Vasyliūnas ir fleitistė Beverley Peterson. Programon buvo įtraukti XVII-XVIII š. kompozitorių G. F. Haendelio, F. Couperinio, G. P. Telemanno, J. S. Bacho ir jo sūnaus Ph. E. Bacho kūriniai Su jų kompozicijomis koncerto dalyvius supažindino Elena Vasyliūnienė.

DAIL. BRONIUS MURINAS, rugpjūčio 31 d. atšventęs amžiaus septyniasdešimtmetį, ruošiasi savo darbų parodai, kurią numato surengti spalio 15-24 d.d. Čikagoje, Čiurlionio galerijoje.

PROF. DR. MARIJA GIMBUTIENĖ suorganizavo kultūrinį baltų kursą Kalifornijos universitete, Los Angeles mieste. Šio universiteto studentai už kursą gaus dvi užskaitas, o kiti turės progą praplėsti savo akiratį. Paskaitos bus skaitomos 7-9 v. v. kiekvieną rudens semestro ketvirtadienį. Pirmoji paskaita spalio 7 d. bus prof. dr. M. Gimbutienės "Baltai tarp indoeuropiečių tautų". Kitos paskaitos: prof. dr. M. Gimbutienės — "Baltų proistorė", Jono Kuprionio — "Baltų gyvenamieji kraštai ir jų gamta", dr. Vlado Juodeikos — "Tautybių santykiai baltų kraštuose ir visoje Sovietų Sąjungoje", prof. Jules Levino — "Įvadas į baltų kalbotyrą", prof. Meyerio — "Baltai ir slavai", prof. dr. M. Gimbutienės — "Baltų mitologija", prof. dr. Rimvydo Šilbajorio — "Lietuvių literatūra". Kursantus su lietuvių poezija supažindins Pranas Visvydas, su latvių — jų poetas Stumbrs.

KUN. DR. JUOZAS PRUNSKIS Čikagoje ruošia knygą apie Sibiran ištremtus lietuvius. Pirmoji didžiųjų trėmimų banga Lietuvą nusiaubė 1941 m. birželio mėnesį, prieš 35 metus. Spėjama, jog su vėlesnėmis trėmimų bangomis Sibire atsidūrė apie 350.000 lietuvių. Šiam leidiniui kun. dr. J. Prunskis jau pradėjo rinkti medžiagą ir kviečia talkon visus laisvojo pasaulio lietuvius. Iš jų jis laukia Sibiran ištremtų asmenų pavardžių bei vardų, informacijos, kaip jie buvo suimti, vežami, ką iškentėjo Sibire, kaip mirė ar kaip buvo nužudyti. Laukiama taipgi ir dokumentinės medžiagos: tremtinių laiškų, nuotraukų, teismo dokumentų, laikraščių iškarpų apie juos. Ypač svarbu gauti laisvąjį pasaulį pasiekusių Sibiro tremtinių adresus. Visą medžiagą prašoma siųsti kun. dr. J. Prunskiui, 2606 W. 63rd St., Chicago, Ill. 60629, USA, arba "Draugo" adresu.

PARYŽIAUS DEKORATYVINĖS DAILĖS MUZĖJUJE praėjusį pavasarį buvo surengta daug dėmesio bei lankytojų susilaukusi paroda "Anamorfozės", o prieš tai tokią parodą turėjo ir Amsterdamo muzėjus. Abiejų šių parodų įkvėpėjas yra meno istorikas prof. Jurgis Baltrušaitis, 1959 m. Paryžiuje parašęs veikalą prancūzų kalba "Anamorfozės ar stebuklingųjų efektų dirbtinė magija", kurio nauja laida išleista 1969 m. Ryšium su šiomis parodomis pasikalbėjimą su prof. J. Baltrušaičiu transliavo Prancūzijos televizija ir net keletą kartų Prancūzijos radijas. Apie jį daug rašė ne tik Prancūzijos, bet ir Belgijos, Britanijos, Italijos, V. Vokietijos spauda. Šį rudenį abi parodas numatoma pervežti į JAV.

DR. JUOZO L. NAVICKO veikalą "Consciousness and Reality: Hegel's Philosophy of Subjectivity" išleido Martinus Nijhoff leidykla Hagoje, Olandijoje. Aplanke pabrėžiama, kad autorius yra lietuvis, profesoriaujantis Bostono kolegijoje. Šio 298 psl. veikalo kaina — 60 guldenų arba $22.

TRADICINE G. VERDI "TRAVIATA" 57-tąjį Lietuvos operos sezoną pradėjo Vilniaus operos ir baleto teatras naujuosiuose rūmuose. Violetos vaidmenį atliko sopranas Ramutė Tumuliauskaitė, Vilniaus konservatorijos solinio dainavimo katedros absolventė, Alfredo — tenoras Virgilijus Noreika, Žermono — baritonas Arvydas Daunoras. Vyr. dirigento Jono Alekso pranešimu, šį sezoną bus pastatytos dvi lietuviškos operos — J. Juzeliūno "Sukilėliai" ir V. Barkausko "Legenda apie meilę". Atnaujintų pastatymų, pritaikytų didelei naujųjų rūmų scenai, susilauks G. Puccinio "Madame Butterfly" ir "Tosca". Pagrindinį pirmosios operos vaidmenį ruošia sopranai G. Kaukaitė ir E. Kornejeva, o Pinkertono vaidmenyje debiutuos tenorai S. Antanavičius ir E. Eidukaitis. Spektaklio kūrėjų gretoms priklauso rež. V. Mikštaitė, leningradietė dail. I. Birulia ir vyr. dirigentas J. Aleksa. Operos "Tosca" atnaujinimą atliks maskviečiai, vadovaudamiesi B. Prokovskio pastatymu Didžiajame Maskvos teatre. Rež. E. Domarkas, dail. F. Navickas ir dirigentas V. Viržonis ruošia V. Bellinio "Normos" premjerą. Į operos kolektyvą įsijungė Vilniaus konservatorijos absolventės R. Tumuliauskaitė, J. Čiurilaitė, I. Milkevičiūtė ir jau anksčiau pradėję dainuoti jaunieji solistai — A. Čiplys, A. Stasiūnaitė. Baleto repertuarą papildys J. Strausso "Žydrasis Dunojus", S. Prokopjevo "Romeo ir Džiuljeta".

VILNIAUS "VAGOS" LEIDYKLA M. K. Čiurlionio kūrinių leidybą yra pasiryžusi papildyti jų faksimilėmis. Darbas pradedamas šešių faksimilinių reprodukcijų serija, kurią specialiame popieriuje paruoš sąjunginis mokslinio poligrafijos tyrimo institutas Maskvoje.

KETVIRTASIS KOMPOZ. B. DVARIONO MIRTIES METINES specialiu koncertu Palangoje rugpjūčio 23 d. paminėjo Vilniuje veikiančios jo vardo vaikų mokyklos moksleiviai ir mokytojai, atostogavę pajūryje. Įvadiniu žodžiu koncertą pradėjo muzikologas V. Juodpusis, dviem A. Vivaldžio, E. Pesario kūriniais — fleitistė G. Vaičiūtė ir pianistė N. Bastričeva. Styginis mokyklos orkestras, vadovaujamas V. Kabelio, koncertą papildė paties B. Dvariono, J. Sibelijaus, G. Punjano — F. Kreislerio, E. Balsio, T. Makačino ir B Kutavičiaus kūriniais. Koncertą F. Liszto sonata "Perskaičius Dantę", F. Šopeno "Noktiurnu" ir B. Dvariono "Sonatina" užbaigė pianistė A. Dvarionaitė, jo dukra.

KELETĄ KONCERTŲ prieš pat naujojo sezono pradžią Lietuvoje surengė gastrolіuojantys estradiniai ansambliai. Druskininkuose, Kaune ir Vilniuje koncertavo Jugoslavijos ansamblis "Ambasadoriai" su dainininkais Ismeta Dervoz, Sabaduchinu Kurtu ir Ivanu Moizeriu. Vilniuje ir Kaune viešėjo svečiai iš Argentinos — šokėjų grupė "Buenos Aires", instrumentinis ansamblis "Malamba", dainininkė Amanda Vidal, gitaristas Anibalas Ariasas ir šokėjas Eduardas Espinosa. Jie atliko programą "Argentinos melodijos ir ritmai". Kaune gastroliavo Vilniaus filharmonijos ansamblis "Estradinės melodijos", vadovaujamas J. Tiškaus.

LIETUVOS MOKSLŲ AKADEMIJOS puslaidininkių fizikos instituto direktorius J. Požela išvyko Italijon. Mėnesį laiko jis dirbs Romos, Neapolio, Modenos universitetų fakultetuose ir Milano kieto kūno laboratorijoje. Jis taipgi skaitys pranešimą apie elektronų kaitimo dinamikos tyrimus poliariniuose puslaidininkiuose Monte Carlo metodu Romoj įvyksiančioj tarptautinėj konferencijoj puslaidininkių fizikos klausimais.

ŠEIMYNINĮ KONCERTĄ paveikslų galerija paverstoje Vilniaus katedroje surengė keturios Vasiliauskų šeimos atžalos — M. K. Čiurlionio konkurso laureatas vargonininkas Bernardas, seserys smuikininkės Edita ir Beata, brolis violončelistas Virgilijus. Koncertą Š. Vidoro bei kitų kompozitorių vargonų muzikos kūriniais pradėjo B. Vasiliauskas. Bendromis jėgomis broliai ir seserys Vasiliauskai atliko A. Corellio "Sonatą dviem smuikam, violončelei ir vargonam", šią kompoziciją papildydami B. Galupio, A. Vivaldžio, M. K. Čiurlionio kūriniais. Šia proga tenka pabrėžti, kad Vilniaus styginiame kvartete violončelė groja penktasis šios šeimos muzikas — Augustinas Vasiliauskas, o jauniausias brolis studijuoja fortepijoną konervatorijoje.

VALSTYBINIS TANZANIJOS tautinių šokių ansamblis surengė keturis koncertus Vilniaus operos ir baleto teatre. Jų dainos ir šokiai atspindėjo laimingą medžioklę, kovas, darbą, lietaus laukimą.

M. K. ČIURLIONIO MENO SKLEIDĖJAS Ichiras Katas iš tolimosios Japonijos Jokahomos miesto atsiuntė padėkos laišką audėjai Marijai Vaičiūnienei į Pabalvės kaimą Telšių rajone. Sužinojusi, kad Japonijoje yra įsteigtas M. K. Čiurlionio gerbėjų klubas, ji pasiuntė M. K. Čiurlionio šimtmečiui išaustą takelį. I. Katas M. K. Čiurlionį garsina ne tik Japonijoje, bet ir baltiečių konferencijose.

V. Kst.

PROGRESS
REAL ESTATE LTD.
1072 Bloor St. W.
Tel. 534-9286
Perkant ar parduodant nekilnojamą nuosavybę visada Jums sąžiningai patarnaus
S. JOKUBAITIS
Tel. 534-9286 — namų: 537-2869

LIETUVIO SAVININKO VAISTINĖ
MARGIS Drug Store
JOHN V. MARGIS, Phm. B.
408 Roncesvalles Ave. Tel. 535-1944
PRIIMA "ONTARIO DRUG BENEFIT" RECEPTUS.
VAISTAI, KOSMETIKOS PREKĖS IR KT.
NEMOKAMAS PRISTATYMAS Į NAMUS

Prisikėlimo Parapijos Kredito Kooperatyvas
999 College St., Toronto, Ont. M6H 1A8 • **Tel. 532-3400**

AKTYVAI — virš 9 milijonų

KASOS VALANDOS:		MOKA UŽ:	
Pirmadieniais	10 - 3	term. indėlius 1 metų	9½%
Antradieniais	10 - 3	pensijų ir namų s-tas	8¼%
Trečiadieniais	uždaryta	taupomąsias - savings s-tas	8%
Ketvirtadieniais	10 - 8	depozitų - čekių s-tas	6%
Penktadieniais	10 - 8	DUODA PASKOLAS:	
Šeštadieniais	9 - 1	asmenines	9½%
Sekmadieniais	9.30 - 1	nekiln. turto	9½%

Skyrius ANAPILYJE veikia sekmadieniais — 9.30 v.r. iki 1 v.p.p.

Nemokama visų narių gyvybės drauda pagal santaupų dydį iki $2,000, asmeninių paskolų, mirties ir invalidumo atvejais — iki $10,000. Parduodame "American Express" kelionių čekius ir pinigines perlaidas. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas. • Mūsų tikslas — ne PELNAS, bet sąžiningas PATARNAVIMAS lietuviams.

F. SENKUS "ONTARIO TRUST REAL ESTATE" įstaigos vedėjas
patarnauja visuose nekilnojamo turto reikaluose
Telefonas **533-4414**

Autorite Sales and SERVICE
Telefonas 531-1305 1636 Dundas St. W.
ir **Bloor Autorite Garage,** 296 Brock Ave. (tarp Dundas ir College)
- Sąžiningas ir patikimas patarnavimas.
- Visi automobilių mechaniniai taisymai.
- Snieginės ir paprastos padangos, **Michelin, B. F. Goodrich, Radial** ir kt. Sav. FRANK PETTIT

BEST ELECTRIC
NUO LŪŠNOS IKI DANGORAIŽIO!
Verslo bei pramonės pastatų elektros įrengimai, priežiūra ir kiti darbai
ELEKTROS RANGOVAS
Tel. 925-7716 Petras Prakas
Visi darbai atliekami GERIAUSIAI

Ar turite sunkumų suprasti ką reiškia gyvybės drauda?

Klauskite mane apie:
- pajamų mokesčių atskaitas
- pensijų planus
- RRSP — registruotą pensijų planą
  - invalidumo pajamas
  - nuosavybių draudą
  - šeimos apsaugą
- Studentų draudos fondus mokslui eiti

Juozas Eimis Ramas, *2 Carlton St., suite 714*
District Manager of *Namai: 766-5857*
Canadian Premier Life *Raštinė: 363-7881*

STEPHAN'S Furs 406 Roncesvalles Ave. tel. 536-5936
Parduodami kailiniai apsiaustai ir įvairaus kailio kepurės.
Priimami užsakymai. Daromi pataisymai bei persiuvimai.

Dufferin RADIO AND TV SALES AND SERVICE
Taisomi televizijos, HI-FI ir radijo aparatai. • Parduodamos lempos ir baterijos. • Prityręs specialistas su ilga praktika.
1000 College St. • LE 1-3074 • Sav. P. Užbalis

P. ir T. SERVICE CENTRE garažas
(1862 Mattawa Ave., Mississauga, L4X 1K1, tel. 279-4371)
Važiuoti į vakarus Dundas St. W. nuo 427 kelio 1 mylią, sukti kairėn prie pirmųjų šviesų (į pietus) Wharton Way, važiuoti Wharton Glen gatve tiesiog į garažą.
• Sąžiningai atliekame visus automobilių mechaniškus pataisymus. •
Savininkai: **A. Paškevičius** ir **J. Tamošiūnas**

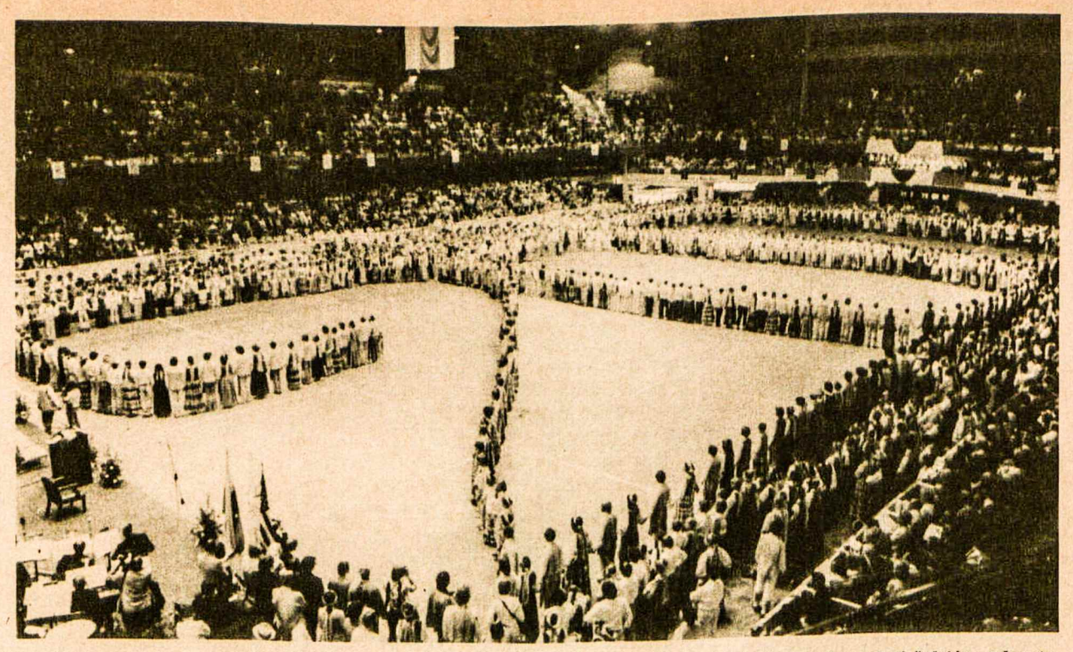

Penktojoje tautinių šokių šventėje buvo paminėta ir JAV 200 metų sukaktis. Nuotraukoje matyti šokėjų sudaryta figūra "200"
Nuotrauka Omero Burzdžiaus

Kanados įvykiai

(Atkelta iš 1-mo psl.)

prekybos min. D. Jamieson — užsienio reikalų; darbo jėgos ir imigracijos min. R. Andras — iždo tarybą; kalėjimų min. W. Allmand — indėnų ir šiaurės reikalų ministeriją; valstybės sekr. H. Faulkner — mokslo ir technologijos; indėnų ir šiaurės reikalų min. J. Buchanan — viešųjų darbų; pajamų min. B. Cullen — darbo jėgos ir imigracijos; žvejybos min. R. LeBlanc — žvejybos ir aplinkos ministeriją. Visi kiti ministeriai palikti ligšiolinėse pareigose. Finansų reikalus ir toliau tvarkys D. Macdonald, darbo — J. Munro, teisingumo — R. Basford, krašto apsaugos — J. Richardson, transporto — O. Lang, žemės ūkio — E. Whelan, sveikatos ir gerovės — M. Lalonde. Atrodo, ministerių kabineto pertvarkymą padiktavo gerokai kritęs liberalų populiarumas. Gallupo viešosios nuomonės tyrimo duomenys, paskelbti rugsėjo 1 d., liudija, kad už liberalus pasisakė tik 29% apklaustų kanadiečių, o už konservatorius — net 47%. 1974 m. parlamento rinkimuose liberalai buvo gavę 43 % balsų, konservatoriai—35%.

Federaciniam parlamentui sekantį mėnesį bus pateikta imigracijos įstatymo reforma. Su jos pagrindiniu paragrafu prieš pat parlamento pertvarkymą spaudą supažindino darbo jėgos ir imigracijos min. R. Andras, kurį dabar jau pakeitė B. Cullen. Visus globėjų neturinčius imigrantus planuojama nukreipti į mažesnius Kanados miestus, kur yra didesnė darbo pasiūla. Apsigyventi Toronte, Montrealy ir Vankuvery jiem nebus leista. Šie trys didmiesčiai pastarajame dvidešimtmetyje susilaukė daugiau kaip pusės visų ateivių į Kanadą. Į juos dabar bus įsileidžiami tik giminės, tuose miestuose turintys savo globėjus. Tiems, kurie bus nukreipti į kitus miestus, pilnos imigranto teisės bus suteiktos ne Kanados uostuose ar aerodromuose, o jiems paskirtoje vietovėje po trijų mėnesių. Imigracijos taisyklių sugriežtinimu šiemet ateivių skaičių tikimasi sumažinti ik 140.000. 1975 m. jų buvo įsileista 187.881, 1974 m. — 218.465.

Jaunųjų Ontario Konservatorių Draugija savo suvažiavime Honey Harbor priėmė rezoliuciją, siūlančią šios provincijos konservatorių premjero W. Davis vyriausybei įvesti visose gimnazijose privalomą dėstomųjų dalykų branduolį, kurį sudarytų anglų kalba ir antroji kalba, matematika ir kanadiškos studijos. Šiuo pasiūlymu siekiama sustabdyti perdidelį liberalizmą Ontario gimnazijose, kurio dėka į universitetus ateina tokių abiturientų, kurie nėra pakankamai išmokę anglų kalbos, matematikos bei kitų studentui būtinų pagrindinių dalykų. Dėl antrosios kalbos buvo priimta kita rezoliucija, raginanti švietimo vadybas nuo vaikų darželio iki IX klasės imtinai įvesti kasdieninę privalomą vienos valandos prancūzų kalbos pamoką visose Ontario mokyklose. Už prancūzų kalbą mokyklose pasisakė du Toronto dienraščiai — "Star" ir "Sun". Pirmasis reikalauja sustiprinti jos dėstymą Ontario mokyklose, antrasis — visoje angliškoje Kanadoje. Esą, reikia pasiekti tokį laipsnį, kad abiturientai, baigdami gimnazijas, jau būtų išmokę antrąją Kanados kalbą. Tada savaime pradingtų dabartinės dvikalbiškumo problemos bei su jomis susietas vyresniosios kartos šovinizmas. Dienraštis "Sun" pataria už tuos $310 milijonų, kurie dabar kasmet išleidžiami dvikalbiškumui, paruošti gerus prancūzų kalbos mokytojus ir juos išskirstyti angliškosios Kanados dalies mokyklose. Sumanymas iš tikrųjų vertas dėmesio. Europos ir net Lietuvos gimnazijose moksleiviai šalia gimtosios išmokdavo vieną, dvi ar net tris užsienio kalbas, o kanadiečiai neįstengia išmokti antrosios savo oficialios kalbos, kuri yra prancūzų. Tai, žionma, liudija labai menką gimnazijų dėmesį kalboms. Šiuo atžvilgiu reikalai gerokai geresni Kvebeke, kur daug prancūzų išmoksta ir laisvai vartoja anglų kalbą.

Sovietų kompartijos oficiozas "Pravda" ir komjaunimo laikraštis "Komsomolskaja Pravda" paskelbė pasikalbėjimą su Kanadoje pasilikusiu, bet vėliau grįžusiu šuolininku į vandenį S. Nemcanovu, 17 metų amžiaus sovietų olimpinės rinktinės dalyviu. Jis sakosi turėjęs progą susipažinti su gerai paslėpta tariamo laisvojo pasaulio puse, su žmonėmis, kurie už pinigą viską padarytų. Pasak S. Nemcanovo, jis buvęs apgautas, apsvaigintas vaistais, beveik neprisimenąs susitikimo su Sovietų Sąjungos ambasados atstovu, nesupratęs to pokalbio esmės. Šiuos absurdiškus žodžius į S. Nemcanovo lūpas, be abejonės, įspraudė sovietų propagandistai, stengdamiesi sudaryti įspūdį, kad Kanada pasigrobė nepilnametį jaunuolį. Iš tikrųjų Kanada nedarė jokių kliūčių, kai S. Nemcanovas pakeitė nuomonę ir nutarė grįžti Sovietų Sąjungon. Dvylika dienų Muskoka vasarvietėje jį globojo J. Flemingo šeima. Pastarasis, paskaitęs sovietų pranešimą apie S. Nemcanovo kančias Kanadoje, pareiškė, kad vienintelis skausmas, kurį jis čia turėjo, buvo pūliuojantis dantis. Pastarąjį sutvarkė Flemingų šeimos dantų gydytojas.

Mums patinka akordeono muzika — norime jos išmokti. Nuotr. S. Dabkaus

Ateitininkų žinios

Naujų mokslo metų veikla prasidės spalio 3, sekmadienį, bendromis Mišiomis Prisikėlimo parapijoje. Visi jaunučiai, moksleiviai ir studentai renkasi salėn 9.30 v.r. Iš ten organizuotai dalyvaus 10 v. Mišiose. Po jų ateitininkų kambaryje (III augšte) bus visiems ateitininkams ir jų tėvams bendri pusryčiai — agapė. Kviečiami dalyvauti tėvai ir sendraugiai.

Toronto ateitininkų šventė įvyks 1977 m. balandžio 30 d.

Vyr. moksleivių kuopos globėja šiais metais yra R. Birgelytė. Valdybą sudaro: R. Gustainytė — pirmininkė, nariai — R. Girdauskaitė, L. Andrulis, B. Nakrošiūtė, D. Jokūbaitytė ir K Norkutė.

Ateitininkų susirinkimai prasidės netolimoje ateityje. Tėvai, kurių vaikai dar nepriklauso jokioms organizacijoms, prašomi paraginti savo vaikus įsijungti į ateitininkus. Priimami jaunučiai nuo pirmo pradžios mokyklos skyriaus.

DAIL. INŽ. M. IVANAUSKAS, gyvenąs JAV-se, lankydamasis Brazilijoje, domėjosi galerijomis, muzėjais ir įvairiomis institucijomis. Nuotraukoje — jis lankosi Butantano institute ir laiko nenuodingą gyvatę "Mucrana", kuri medžioja kitas nuodingas gyvates

SPORTAS

AUŠROS ŽINIOS

Mergaičių krepšinio treniruotės pradedamos rugsėjo 23, ketvirtadienį, 7 v.v. Jos vyks Prisikėlimo salėje ketvirtadieniais 7 v.v. Mergaitės, norinčios žaisti krepšinį, prašomos kreiptis į vadovą Algį Štuopį tel. 783-4598 arba Dalią Norkutę tel. 536-3905. Kitos krepšinio ir tinklinio treniruotės bus paskelbtos artimiausiu laiku. Tradicinis šokių vakaras bus lapkričio 27 d.

HAMILTONO KOVAS

Kanados parodos proga Toronte įvyko atviros stalo teniso pirmenybės, kuriose dalyvavo gražus skaičius hamiltoniečių. Geriausiai pasirodė Ramunė Raguckaitė, laimėdama jaunučių grupje (iki 13 m.) I v. Kovietė pusbaigmyje įveikė P. Simon iš Bethlehem, Pa. 21:17, 21:7, 21:11 ir baigmėje nugalėjo R. Athwal iš Comox, B.C. 21:9, 21:12, 21:13. Be to, žaidynėse dalyvavo Loreta ir Daiva Koperskytės, Dana Bernotaitė.

Puikiai veikia mergaičių stalo teniso sekcija, vad. V. Subatnikaitės. Net šešios mergaitės dalyvavo Vyčio stalo teniso stovykloje, o grįžusios vėl vyko į kanadiečių stalo teniso stovyklą (Loreta ir Daiva Koperskytės, Ramunė Raguckaitė). Abiejose stovyklose stipriausiai pasirodė L. Koperskytė.

Mergaitės, norinčios žaisti stalo tenisą, prašomos kreiptis į V. Subatnikaitę.

Netrukus pradėsime krepšinio treniruotes. Vieta ir laikas bus pranešti žaidėjams. **K. B.**

• **Metinė "T. Žiburių" prenumerata — $10, rėmėjo — $15. Ar jau sumokėjote?**

Per paskutinius 25 metus Al. Garbenis (tėvas) tarnavo Toronto lietuviams namų reikalais. Toliau tarnaus tėvas ir sūnus Garbeniai

Alfonsas A. Garbenis — Alfonsas Wm. Garbenis, B.A.

AL GARBENS
REAL ESTATE
Kanados, Ontario ir Toronto Real Estate narys
Telefonai: 536-2738 • 536-2664 • 1611 BLOOR St. West
PARDUODAMI NAMAI HIGH PARK RAJONE IR NETOLI LIETUVIŲ NAMŲ

INDIAN GROVE, 2-jų miegamųjų vienaaugštis, nauja šildymo sistema, geras sklypas, garažas, nepertoli nuo Bloor gatvės; palikimas; reikia sumokėti grynais.

INDIAN RD., 19 kambarių, didelis gražus namas, legaliai pakeistas; 5 butai, rūsys, naujas šildymas; didelis sklypas, platus privatus įvažiavimas, mūrinis garažas dviem mašinom; reikia parduoti; palikimas; papiginta kaina.

WESTMINSTER G-VĖ, atskiras 11 kambarių pajamų namas ($131 į savaitę), be to, savininkui butas; parduodama su visais baldais; vienas atviras mortgičius 10%; geras investavimas.

BOUSTEAD, atskiras tributis, 13 kambarių per 3 augštus, vandeniu apšildomas; gilus sklypas, privatus įvažiavimas, 2 garažai; arti Lietuvių Namų ir požeminio.

KLAUSKITE KITŲ PARDAVIMŲ HIGH PARK RAJONE

DOVERCOURT, atskiras 10 kambarių namas, 3 augštų, vandeniu apšildomas; 3 virtuvės, 2 garažai, labai gilus sklypas; gana žema kaina.

INDIAN GROVE, septyni kambariai per 2 augštu, 4 kambariai pirmajame, 2 virtuvės ir 2 prausyklos; yra įvažiavimas ir garažas; Bloor gatvės susisiekimas; prašoma kaina — $56.500; nuosavybė gerame stovyje.

MARGARETA GATVĖ, atskiras, pilnai sumodernintas 6 kambarių namas; 2 virtuvės, privatus įvažiavimas, garažas; mažas įmokėjimas; arti Bloor gatvės.

BLOOR — DUNDAS. Krautuvė — nuosavybė ir "Laundromat" verslas, dviejų miegamųjų butas viršuje; pajamos virš $16.000 į metus; prašoma kaina — $95.000, įmokėti $40.000.

DUNDAS — DOVERCOURT, pusiau atskiras namas, 3 augštų, "auksiniame" stovyje; 3 virtuvės; vienas atviras mortgičius; nebrangi kaina.

HOLLAND LANDING, tik 35 mylios iš Toronto; naujas 3-jų miegamųjų vienaaugštis, ramioj ir augštoj vietoj; savininkai išsikelia ir sutiktų keisti į namą vakariniame Toronte. Prašo tik $53.000. Puiki proga išeinantiems į pensiją.

WASAGA BEACH (PAŠONĖJE), naujas, vienaaugštis 3-jų miegamųjų namas su gerais ūkio pastatais; 86 akrai derlingos žemės, teka mažas upelis; visai arti Nottawasaga upės; asfaltuotas kelias. Savininkai ima vieną mortgičių. Geras pirkinys.

VAKARAIS SKAMBINKITE Į NAMUS

Alfonsas A. GARBENIS	Alfonsas Wm. GARBENIS	Stasys DARGIS
489-1543	769-0656	766-3925

Taupyk ir skolinkis
Pirmutiniame ir didžiausiame TORONTO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVE
PARAMA

MOKA:	IMA:
9¾% už 2 m. term. dep.	
9% už 1 m. term .dep.	9½% už asm. paskolas
8¼% už pensijų ir namų planą	
8¼% už spec. taupymo sąsk.	9½% už mortgičius
7½% už taupymo s-tas	
6% už čekių s-tas (dep.)	

AKTYVAI virš 13 milijonų dolerių

Asmenines paskolas duodame iki $10,000 ir mortgičius iki 75% įkainoto turto. Visų narių gyvybė apdrausta santaupų dydyje, bet nedaugiau $2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki $10,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas — piniginės perlaidos, kelionės čekiai (American Express) Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antrieji mortgičiai.

KASOS VALANDOS: pirmadieniais — nuo 10 val. ryto iki 6 val. vakaro; antradieniais ir trečiadieniais — nuo 10 val. ryto iki 3 val. po pietų; ketvirtadieniais — nuo 10 val. ryto iki 6 val. vakaro; penktadieniais — nuo 10 val. ryto iki 8 val. vakaro; šeštadieniais — nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų (liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta).

BŪSTINĖ: Lietuvių Namai — 1573 Bloor Street West, Toronto, Ontario
Telefonai: 532-8723 ir 532-1149 M6P 1A6

CHOLKAN
R. CHOLKAN & CO. LTD. REALTOR
REAL ESTATE — GENERAL INSURANCE

PRINCE EDWARD — BLOOR, atskiras 2-jų miegamųjų vienos šeimos namas; garažas su privačiu įvažiavimu; prie pat Bloor gatvės.

BLOOR — JANE, atskiras 6 kambarių namas; kvadratinis planas, naujas šildymas, 2 prausyklos, užbaigtas rūsys; garažas su privačiu įvažiavimu, didelis kiemas, gražus viduje.

SHAVER — BLOOR, puikus 4 miegmųjų vienaaugštis; 3 prausyklos, pilnai užbaigtas rūsys su baru ir atviru iš akmens židiniu, dideli kambariai; garažas su privačiu įvažiavimu.

RUNNYMEDE—BLOOR, 11 kambarių per 2 augštus gražus atskiras namas; 3 prausyklos, pilnai užbaigtas rūsys; garažas su privačiu įvažiavimu; prašoma kina $80.500; netoli Bloor.

PRINCE EDWARD DR. — BLOOR, gražus 6 kambarių vienaaugštis; užbaigtas rūsys su baru ir atviru židiniu; didžiulis kiemas su maudymosi baseinu; garažas su privačiu įvažiavimu.

ETOBICOKE, 10 butų apartamentas, maždaug 13 metų senumo; visi butai bangolo dydžio su balkonais; gauna apie $28.000 pajamų.

Pranas-Frank Kerberis

P. KERBERIS,
2336 Bloor Street West
tel. 763-5555 namų 535-1584

ADVANCE REAL ESTATE Ltd.
Toronto Real Estate Board narys
1055 Bloor Street West
A. (Blue) Bliūdžius
Telefonai 534-9246, namų 537-2291
- ☆ rezidenciniai
- ☆ komerciniai
- ☆ investacijos
- ☆ mortgičiai
- ☆ įkainojimas
- ☆ namų drauda

Čikagos lietuvių horizonte

VLADAS RAMOJUS

ŠVENTEI PRAĖJUS

Rugsėjo 4-6 d.d., kai vyko V-oji tautinių šokių šventė ir kiti suvažiavimai, į Čikagą buvo sulėkę keli tūkstančiai lietuvių. Jaunimo Centras niekad per 20 m. dar nematė tiek žmonių, ypač jaunimo, kiek jų buvo rugsėjo 3 ir rugsėjo 4 d.d. Abu vakarus suvažiavęs jaunimas kartu su čikagiečiais rinkosi į savąjį Jaunimo Centrą pasišokti. Tautinių šokių šventės rengėjų komitetas sukvietė įvairių komisijų narius, suvažiavusius JAV LB tarybos narius, spaudos bei radijo atstovus į Jaunimo Centro kavinę, kur nemokamas kviestiesiems svečiams vaišes paruošė LB Vidurio Vakarų apyg. valdyba, vadovaujama M. Jakaičio. Ta proga perpildytame Jaunimo Centre buvo surengtos dailininkų Bonitos ir Vytauto Kasiulių, gyvenančių Paryžiuje, tapybos kūrinių parodos, Lietuvos Dukterų Draugija buvo išstačiusi įvairių lietuvių dailininkų paveikslus pardavimui, o kun. A. Kezys nemažai pardavė tik ką išėjusio liuksusinio albumo apie Šv. Kazimiero kapines, pavadinto "Palikę tėviškės namus". Kiek teko patirti, didelę apyvartą padarė lietuvių laikomos gėrimų prekybos Marquette Parke — suvažiavę iš kitur lietuviai ten gausiai pirko spiritą, konjaką ir panašias prekes, nes jos Čikagoje žymiai pigesnės.

AMFITEATRE

Kai pasitikę JAV prezidento G. Fordo žmoną, atvykusią atidaryti tautinių šokių šventės, iš "Stock Yards Inn" ėjom į Amfiteatrą (buvo likę vos 10 min. iki šventės pradžios), aplink Amfiteatrą į abu šonus skleidėsi ilgos eilės lietuvių ir jų draugų, laukiančių eilės patekti į salę. Tą akimirką man prisiminė 1956 m. liepos mėn. 1 d., kai įvyko I-oji JAV ir Kanados lietuvių dainų šventė. Tą dieną valandą anksčiau nuvykęs į Čikagos kolizėjų, kur vyko anoji šventė, radau taip pat labai ilgas eiles žmonių, laukiančių eilėse bilietų. Tas pats vaizdas pasikartojo ir po 20 m. Nors per tą laiką ne šimtus, bet tūkstančius lietuvių priglaudė įvairių vietovių kapinės, bet didžiosios šventės įrodo, jog mūsų tautinė bendruomenė išeivijoje nėra sumažėjusi, kad mirusiųjų eiles užpildo tautiškai susipratęs jaunimas.

Nepaslaptis, kad publikos, kurios didelė dalis, atrodo, buvo ne iš Čikagos, bet iš kitų vietovių, dėmesys buvo nukreiptas į šventėje dalyvavusią JAV prezidento žmoną, į augštuosius šio krašto pareigūnus ir taip pat į masę jaunų šokėjų, suvažiavusių iš Britanijos, Venecuelos, JAV ir Kanados. Inž. V. Adamkaus pasakojimu, kuris vadovavo oficialiajai šventės daliai, JAV prezidento žmona ypač buvo nustebinta šokėjų paradu, kai jie atstovavo tiek daug kraštų ir vietovių. Kai ėjo pro tribūną žinomesnieji vienetai — Čiurlionio, "Grandinėlės", "Gintaro" ir kt. grupių šokėjai, V. Adamkus vis pasakojo prezidentienei, kad jie yra gastroliavę P. Amerikoje, V. Europoje ir pan. Masiniams šokiams vykstant, patys savo akimis matėm, kaip prezidentienė ir kiti augšti pareigūnai šiltai juos sutiko, kaip nuoširdžiai ir entuziastingai plojo.

Antrojoje šventės dalyje, kai prezidentienė jau buvo išvykusi (su visos valandos pavėlavimu) mudu su red. Al. Baronu salės gale susitikom V. Adamkų, išlydėjusį prezidentienę. Šis pasakojo, kad išėjusi iš Amfiteatro JAV prezidento žmona dar buvo apsupta amerikiečių dienraščių, televizijos bei radijo reporterių. Atsakydama į jų klausimus, pastebėjo, kad tokios jaunos ir gyvos tautinės grupės, kad tokių patrauklių šokių, kokius ji ką tik matė Amfiteatre, tikrai nesitikėjusi pamatyti. Visa tai jai esą padarė didelį įspūdį.

Vakare vaizdus iš tautinių šokių šventės jau rodė visi keturi pagrindiniai televizijos kanalai Čikagoje vietinių žinių laidose. Dienraštis "Chicago Sun-Times" prezidentienės nuotrauką, laikančią jai dovanotus tautinius drabužius, ir aprašymą apie šventę dėjo pirmame puslapyje visose septyniose dienraščio laidose. Tokie atvejai labai reti. Susidaro įspūdis, kad savu menu ir kultūra amerikiečių sferose pasiekiam žymiai daugiau, negu pvz. kroatų kovotojai, pagrobę lėktuvą, terorizavę žmones, padėję bombą Niujorke, nuo kurios žuvo policininkas. Po žydų lietuvių vardas amerikiečiams, atrodo, labiausiai žinomas ir daugiausia linksniuojamas.

JAV prezidento žmona, išvykdama į Vašingtoną, išsivežė jai lietuvių dovanotus tautinius drabužius, gintaro išdirbinį, tautinių šokių šventės gražiai išleistą vadovą ir šeštadienio "Draugą", kur 1 psl. buvo įdėta jos nuotrauka. Prezidentienės buvojimo metu Čikagoje, "Naujienų" dienraščio žiniomis, ją vežiojo JAV lietuvio laidotuvių direktoriaus J. Evans sūnus.

Nauja Bendruomenės vadovybė

(Atkelta iš 5-to psl.)

nė dalis jaunimo buvo sodelyje, negu salėse ir koridoriuose. Dauguma jų turėjo rankose plastikines stiklinaites arba "7-up" bonkutes atsigaivinimui. Tik tos stiklinaitės, numestos į sodelio žolę ir nepastebimai užmintos, kėlė sproginėjančius garsus, o šiaipjau buvo gana ramu. Pirmą kartą toks reginys prie Jaunimo Centro! Prie paskutiniųjų vartų dar sutikau jau į namus išvykstantį dr. F. Kauną, kuris taipgi nustebęs sako: "Tikrai šitaip čia dar nebuvo!" Juk tai suskridusi jaunoji bendruomenė. Tik LB surengia didžiąsias šventes, kongresus. Ji, su ateinančiu jaunimu, dar ilgai bus lietuviškai gyvybei saugoti tarnyboje.

A+A

SIGITUI PRANCKŪNUI

taip netikėtai palikus šį pasaulį, skausmo prislėgtą žmoną OLGĄ, seseris BIRUTĘ DABRIKIENĘ ir EMILIJĄ BALTULIENĘ su šeimomis nuoširdžiai užjaučia —

B. J. Sriubiškiai ir V. P. Gudaičiai

TORONTO ONT

Juozas ir Birutė Mažeikos rugsėjo 19 d. savo namuose Mississaugoje atšventė vedybinę 25-rių metų sukaktį. Apsupti šaunių dukrų — Rasos, Saulės, Gailės ir gausių bičiulių, sukaktuvininkai išklausė sveikinamųjų kalbų, kurias susirinkusių vardu pasakė Vyt. Aušrotas, kun. Pr. Gaida, E. Grabauskienė, ir priėmė gausias dovanas. Iš sukaktuvininkų padėkos žodžio paaiškėjo, kad jiedu susipažino pirmose "TŽ" patalpose Dundas gt. J. Mažeika talkino "T. Žiburiams" ypač steigimosi metais, o B. Grabauskaitė-Mažeikienė bendradarbiavo rašiniais (ir dabar bendradarbiauja). Savo ištvermės dėka sukaktuvininkai gerai įsikūrė, išaugino gražią šeimą. Visi aktyviai dalyvauja lietuviškoje veikloje. Rasa, studijavusi Toronto ir Dublino (Airijoje) universitetuose, nuo šio rudens persikėlė į Kento universitetą, kur gavo profesoriaus asistentės vietą. Ten ji galės tęsti lituanistikos ir archeologijos studijas. Sukaktuvinio pobūvio dalyviai palinkėjo visai šeimai tolimesnės sėkmės.

Bonifacas ir Justina Sriubiškiai rugsėjo 17 d. atšventė 25-rių metų vedybinę sukaktį. Iškilmė buvo pradėta Mišiomis 7 v.v. Prisikėlimo šventovėje. Jas atnašavo kun. Aug. Simanavičius, OFM. Sukaktuvinis pokylis buvo paruoštas ten pat Parodų salėje. Dalyvavo per 100 asmenų. Iškilmės pranešėju buvo inž. Pr. Razgaitis iš Klevelando, kuriam sąmojaus bei gyvumo netrūko. Pasakyta daug kalbų, įteikta puikių dovanų, palinkėta sėkmingų ateities dienų. J. Sriubiškienė garsėja kaip solistė, dažnai kviečiama įvairiem koncertam ir solo giesmėm šventovėse. Visuomenė tikisi ją dar nekartą išgirsti įvairiomis progomis.

Svečiai. "TŽ" lankėsi Br. Aušrotas, dabar gyvenąs Floridoje. Anksčiau jis dirbo amerikiečių tarnyboje ir turėjo progos pagyventi įvairiuose pasaulio kraštuose. Įsikūręs Floridoje įsijungė į visuomeninę veiklą: yra JA V-bių Lietuvių Bendruomenės tarybos narys, apygardos ir apylinkės valdybų vicepirmininkas. Be to, jis bendradarbiauja spaudoje. Spaudai paremti paliko $15 auką, pavestas savo atstovaujamų organizacijų.—Iš Sudburio buvo atvykę Marija ir Petras Venskai aplankyti sūnaus kapo ir dalyvauti paminklo šventinime. Ta proga aplankė "TŽ" ir paaukojo $10. — Iš Čikagos lankėsi kun. A. Nockūnas. Jis pašventino p. Venskų sūnaus paminklą lietuvių kapinėse, atlaikė sekmadienio pamaldas Anapilyje ir aplankė "TŽ". — Dail. St. Smalinskienė ir St. Smalinskas iš Detroito, lankydamiesi Anapilyje, paaukojo gražų paveikslą "TŽ" tradicinio baliaus loterijai. Dailininkei ir kitiem aukotojam reiškiame nuoširdžią padėką.

St. Pautienienė, lydima S. ir Vyt. Aušrotų, aplankė "TŽ" ir ta proga informavo, kad jos vyras dail. Juozas Pautienius dėl sveikatos keliauti nebegali, bet tebėra pajėgus kurti ir planuoja parodos surengimą Toronte. Jiedu "TŽ" paaukojo $5.

Iš Britanijos buvo atvykę Stasys Avižienius su p. Avižieniene ir viešėjo pas A. Dilkų. Pastarojo lydimi, jiedu aplankė miesto įžymybes ir lietuvių institucijas. Lankydamiesi Anapilyje, užsuko ir į "TŽ", susipažino su jų darbu ir užsisakė juos, nes "TŽ" Britaniją greitai pasiekia. Britanijoj St. Avižienius dirba autobusų vairuotoju, o p. Avižienienė — ligoninėje.

Ontario švietimo ministeris Thomas Wells patvirtino projektą, kuriuo privati žydų mokykla (Associated Hebrew School Bathurst gatvėje) įjungiama viešųjų mokyklų sistemon ir pagal tai finansuojama (mokesčių mokėtojų lėšomis). Šis projektas palies apie 400 mokinių VII, VIII ir IX skyriuose ir bus pradėtas vykdyti nuo 1977 m. sausio 1 d. Jis yra bandomojo pobūdžio ir po dvejų metų paaiškės jo priimtinumas. Be to, švietimo ministeris tam projektui nustatė šias sąlygas: 1. valdžios lėšos negali būti panaudotos tikybos pamokoms finansuoti; 2. turi būti priimami visi mokiniai, neatsižvelgiant nei į etnokultūrinius skirtumus, nei religinius; 3. religijos kursas turi būti atskirtas nuo reguliarios programos; 4. mokyklos mokytojai turi paklusti švietimo vadybai. Tikyba ir hebrajų k. kursas bus privalomi, bet mokiniai, kurie nenorės jo imti, galės persikelti į gretimą mokyklą.

Dėl šios pastarosios sąlygos visas projektas užkliuvo. Švietimo min. T. Wells pareiškė, kad tikybos ir hebrajų kalbos pamokos viešųjų mokyklų sistemoje negali būti privalomos.

Tradicinė lietuvių maldininkų kelionė į Š. Amerikos kankinių šventovę Midlande įvyko rugsėjo 19 d. Esant gražiam orui, dalyvių susirinko daug. Koncelebracines Mišias atnašavo kun. P. Ažubalis ir kun. J. Bacevičius, OFM. Pastarasis pasakė turiningą pamokslą. Pamaldų metu giedojo Prisikėlimo par. choras, vadovaujamas E. Krikščiūno. Po Mišių buvo einami Kryžiaus keliai. Pamaldos baigtos kun. A. Prakapo, OFM, žodžiu prie Lietuvos kankinių kryžiaus ir giesme "Marija, Marija". Lietuvos kryžius, KLK Centro pirm. dr. J. Sungailos rūpesčiu, yra gražiai atnaujintas. Gražus šio kryžiaus atvirukai gaunami Tėvų jėzuitų kioske Midlande. Po visų pamaldų gausūs dalyviai išsiskirstė į šios istorinės vietovės aplinką: kas užkąsti, kas pailsėti arba apžiūrėti istorinių vietų. Dauguma maldininkų atvyko automobiliais, kiti važiavo autobusu, kuris irgi buvo pilnutėlis.

Toronto universiteto teologijos fakultetas (Toronto School of Teology) praneša, kad šalia reguliarių paskaitų studentams yra paruošęs specialų kursą visuomenei. Kursas yra akademinio lygio, bet prieinamas visiems suinteresuotiems — kunigams ir nekunigams. Numatytos devynios temos, kurias 1976/77 mokslo metais gvildens specialistai profesoriai arba doktorantai. Tų temų tarpe yra mistikos reiškiniai, jos psichologija, nematomasis pasaulis, žmogaus gyvenimo etapai, įvairios religijos, poeto T. E. Eliott dvasinis pasaulis, Tomo Mertono mistika, žmogiškoji kūryba, išvyka į Bodensee (V. Vokietijoje). Kiekvienai temai numatyta 10-20 paskaitų, kurios bus skaitomos vakarais nuo 7.30 iki 9.30. Mokestis — nuo $60 iki $95. Informacijų ir kitais reikalais kreiptis: School of Continuing Studies, 158 St. George St., Toronto M5S 2V8. Tel. (416) 978-2400.

Australija laukia. VI skautų tautinės stovyklos rengėjų komiteto pirm. ps. H. Antanaitis, aplankęs JAV, Kanadą, Angliją ir Vokietiją, laimingai sugrįžo iš kelionės. Kelionės tikslas buvo tautinės stovyklos ruošimas bei tų kraštų lietuvių skautų atvykimas į Australiją. Kelione ir pasitarimais labai patenkintas, nes visur buvo broliškai ir seseriškai priimtas. Dalindamasis įspūdžiai su tautinės stovyklos rengėjų komiteto nariais, specialiai užsiminė apie Toronto skautų "Stepo Kairio Muzikinį Vienetą", kuris susideda iš liaudies muzikos instrumentų — kanklių, skudučių, birbynių ir kt. Komitetas juo susidomėjo ir pageidautų, kad jis atvyktų į VI tautinę stovyklą, kuri įvyks 1977 m. pabaigoj ir 1978 m. pradžioj Melburne. Bus proga pasirodyti ne vien skautams, bet ir lietuvių visuomenei Australijoje. Laukiam. **VI TSR Komitetas**

Metropolinio Toronto mokyklų mokinių skaičius šį rudenį sumažėjo. Į viešąsias mokyklas įsirašė iš viso 370.740 mokinių, t.y. 7.320 mažiau. Į atskirąsias mokyklas įsirašė 91.700, t. y. 1000 mažiau. Tai tik pradiniai skaičiai, kurie dar pasikeis užbaigus registraciją. Statistikos žinovai mano, kad mokinių skaičius mažės iki 1981 m., bet vėl padidės 1995 m. Į šeštadieninę lietuvių mokyklą įsirašė 25 naujų mokinių. Tikimasi, kad jų skaičius dar padidės. Apgailėtinas reiškinys yra tas, kad kaikurios lietuvių šeimos neleidžia savo vaikų į šeštadieninę Maironio mokyklą ir tuo būdu nuskriaudžia lituanistinį auklėjimą. Kai vaikai sutampa su kanadiečiais, yra pavojus, kad gali visai dingti iš lietuviško gyvenimo.

Pajieškojimas

Vladas Brilingas prašo atsiliepti **Jadvygą Nargelėnienę** (Snabelytę) arba jos vaikus šiuo adresu: Mr. V. Brilingas, 72 Gorman's Hill Road, Bathurst, NSW 2795, Australia.

Vaiko prašymas

Vaikas prašo:
— Tėte, nupirk man būgną!
— Tu man trukdysi dirbti.
— Netrukdysiu. Aš mušiu jį tik tada, kai tu atsigulsi.

SOLISTĖ VIOLETA RAKAUSKAITĖ, šiuo metu koncertuojanti JAV-se ir Kanadoje. Ji yra gimusi Kaune. Baigusi studijas Vilniaus universitete, dėstė vokiečių kalbą Kauno vidurinėse mokyklose. Kaip ir daugelis mergaičių, jaunystės dienomis dainavo mergaičių choruose. Violetos balsą pastebėjo vienas dirigentas, kai ji su choru naujų metų išvakarėse dainavo okupuotos Lietuvos televizijoje. Tada ir prasidėjo jos karjera kaip estradinės muzikos solistės. Iš viso ji turėjo per 300 koncertų. Ilgą laiką dainavo su estradinės muzikos grupe "Trimitu" bei su kitais žinomais lietuviškais estradiniais ansambliais Pabaltijo miestuose, Lenkijoje, Čekoslovakijoje ir kituose kraštuose. Lietuvoje yra išleista 15 jos įdainuotų plokštelių. Yra pasirodžiusi ir televizijoje. 1975 m. žiemą ji ištekėjo ir persikėlė į Muencheną, kur ir dabar gyvena. Vakaruose yra dainavusi Muenchene, Bonnoje, Vasario 16 gimnazijoje, Italijoje, Prancūzijoje, JAV. Dabar ruošiasi koncertui Toronte. Šiuo metu yra įdainavusi juostų CBS plokštelių studijai, o vėlyvą rudenį pasirodys jos plokštelė vokiečių kalba

ŠYPSENOS

Meškeriojant

Išvažiavo Stasys meškerioti. Šį kartą pasiėmė ir savo žmoną. Nusiyrė valtimi į ežero vidurį, Stasys jau rengėsi leisti meškerę.

— Maryte, paduok dabar man tą skardinę, kur tau krante įdaviau palaikyti, — atsigręžęs kreipėsi į žmoną.

— Skardinę? — Marytė padarė nustebusį veidą. — Ak, tiesa, atsimenu, aš ją įmečiau į ežerą. Tokia purvina ir dar kirminų pilna!

Klasių kova

Marksizmo ekspertai Maskvoje aiškinosi kapitalizmo reikalus, kurie vyksta visai priešingai, negu Marksas pranašavo. Maotsetungo patikėtiniui neseniai Amerikoj lankiusis draugas Liu pareiškė:

— Socializmui Amerika yra mirusi šalis. Kaip pas mus nėra kapitalistų, taip ten nėra darbininkų klasės.

— Kur ji? Likviduota?

— Ne, daug blogiau, — sako Liu, — ji motorizuota . . .

Įstaigoje

Du tarnautojai susitiko įstaigos koridoriuje.

— Kaip reikalai jūsų skyriuje?

— Neklausk! Viršininkas spaudžia dirbti už keturis!

— Vargšeliai . . .

— Visa laimė, kad mes skyriuje aštuoni. Parinko **Pr. Alš.**

Turner & Porter laidotuvių namai
436 Roncesvalles Ave,
Toronto 3, Ont.
Tel. 533-7954

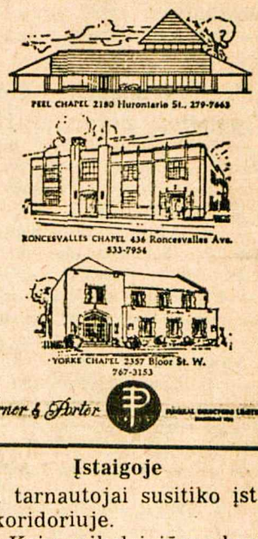

ED. KONDRATAS, siuvėjas
Individualūs užsakymai, pasiūtos eilutės, sportiniai švarkai ir kelnės (slacks) iš šių medžiagų: vilnonių, ožkinės vilnos (mohair), megztinės (double knit), sintetinės medžiagos (Fortrel, Terylene)
1113 Dundas St. W., Toronto 3, Ontario — Tel. 533-5454 — Lietuviams daroma NUOLAIDA

743-0100
Užmiesčio nuosavybės: ūkiai, sklypai, žemės investacijos
FRANK BARAUSKAS, F.R.I., R.P.A.
FRANK BARAUSKAS LIMITED, Realtor
3828 Bloor Street West • Islington, Ontario

DRAUDA
Balio Maskeliūno įstaiga
Tel. 251-4864 arba 251-4025 • Namų tel. 277-0814
2405 Lakeshore Boulevard West, Suite 403
Toronto, Ontario M8V 1C6
VISŲ RŪŠIŲ DRAUDA • 20 METŲ PATIRTIS
• ĮVAIRIŲ DRAUDOS BENDROVIŲ ATSTOVYBĖ •

Florida: West Palm Beach, Singer Island, Juno Beach
NAMAI, DVIBUČIAI, DAUGIABUČIAI (condominiums)
ROBERT DATZ, Associate of GE. Richman Realty
Raštinės telefonas 305/844-5500, namų: 305/848-3606
(su Prano Barausko rekomendacijomis)

Lietuviška maisto gaminių krautuvė
PARKSIDE MEAT MARKET
335 Roncesvalles Ave., Toronto, Ontario — Telefonas 535-1258
• Užsakymai priimami telefonu • Nemokamas pristatymas •

DRESHER-BARAUSKAS INSURANCE AGENCY LTD.
Vedėjas — VALTERIS DREŠERIS Padėjėja — Alė Mikšienė
Tel. įstaigos: 233-3334 ir 231-2661, namų 233-4446
3828 Bloor Street W., Islington, Ontario M9B 1K8
(Prie Kipling ir Six Points Plaza)
Žinotina apie namų draudą:
Dauguma draudos bendrovių reikalauja apdrausti namą 80% iki 100% atstatymo kainos. Kitaip, įvykus ir mažam nuostoliui, bendrovė nėra įpareigota pilnai padengti nuostolį
Jeigu turite klausimų apie betkokią draudą, kreipkitės — paaiškinsime. **Valteris Drešeris**

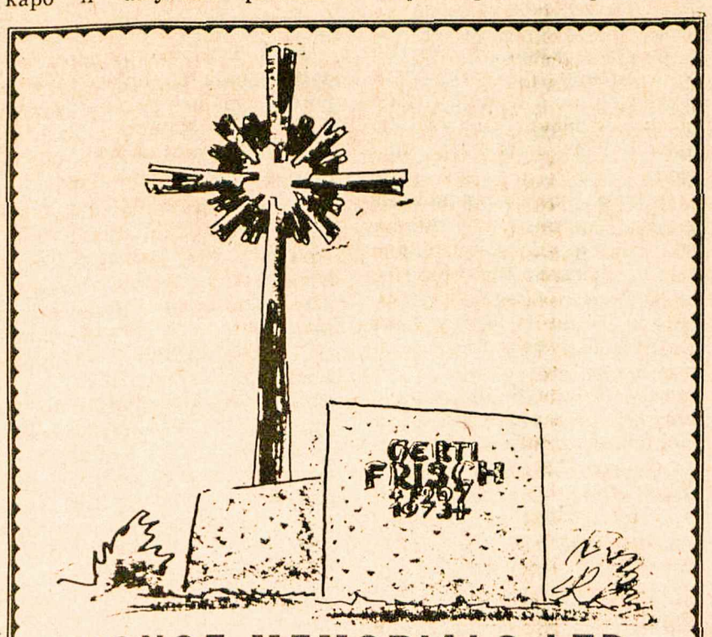

YONGE MEMORIALS LTD.
2019 YONGE ST., Toronto 7 (tarp Davisville ir Eglinton)
Tel. 487-2147, vakarais 445-8955
Meistriškas darbas, puikūs lietuviški projektai
ESTŲ PAMINKLŲ BENDROVĖ

OKULISTAS
L. LUNSKY, R.O.
M. LUNSKY, O.D., M.S.C.
470 COLLEGE ST., TORONTO
Tel. 921-3924
Darbo valandos 9.30 v.r. - 6 v.v.
Dėl priėmimo skambinti telefonu

Okulistas
S. Brogowski, O.D.
412 Roncesvalles Ave.
(prie Howard Park Ave.)
Kabineto telefonas
531-4251
Pacientai priimami susitarus telefonu

Įvairūs siuntiniai ir dovanos
į Lietuvą, Latviją, Estiją, Ukrainą, Sov. Sąjungą paprastu ir oro paštu
Siunčiame Jūsų sudarytus ir apdraustus įvairius siuntinius iki 19¾ svarų gryno svorio. Turime pardavimui įvairių medžiagų ir kitų prekių.
Sąžiningai ir greitai patarnaujame.
DARBO VALANDOS: TREČIADIENIAIS — UŽDARYTA. Pirmadieniais, antradieniais, ketvirtadieniais ir penktadieniais — nuo 9 v. ryto iki 7 v. vakaro; šeštadieniais — nuo 9 v. ryto iki 5 v. vakaro.
LIETUVIŲ ĮSTAIGA **Baltic Exporting Co.** 482 Roncesvalles Ave., Toronto 3, Ontario
Telefonas LE 1-3098 — Savininkai S. ir F. Janavičiai

V. BAČĖNAS
All Seasons Travel, B.D.
2224 Dundas Street W., Toronto, Ontario M6R 1X3
Visais kelionių reikalais betkur pasaulyje skambinti
tel. 533-3531
nuo 11 v. r iki 7 v. v.

INSURANCE
★ Namų — Gyvybės
★ Automobilių
★ Komerciniai
533-1121 **Walter Dauginis** 822-8480
1613 Bloor Street West, Toronto, Ontario

Maloniai kviečiame visus atsilankyti į SOLISTĖS

Violetos Rakauskaitės

LIETUVIŠKOS DAINOS

KONCERTĄ

1976 m. rugsėjo 26, sekmadienį, 4 v.p.p.,
Toronto Lietuvių Namuose
Karaliaus Mindaugo menėje

Bilietai — $3,00, studentams ir pensininkams — $2,00
Bilietus galima iš anksto užsisakyti telefonu 925-7646

Rengia Pasaulio Lietuvių Jaunimo Sąjungos valdyba

Visus maloniai kviečiame dalyvauti

Klevelando Tautinių Šokių grupės "Grandinėlė"

KONCERTE

ĮĖJIMAS — $5, $4, $3, o studentams, vaikams ir pensininkams — $4, $3, $2.
BILIETAI GAUNAMI: Hamiltone pas J. Stankų, 121 Rothsay Ave., Hamilton, Ont. (tel. 545-5432), sekmadieniais po pamaldų parapijos salėje ir koncerto dieną prie įėjimo; TORONTE — Prisikėlimo parapijos ir Anapilio spaudos kioskuose po pamaldų sekmadieniais.
Visos vietos numeruotos. Salė prieš koncertą bus atidaryta 2 val. po pietų.

rugsėjo 26, sekmadienį, 3 v. po pietų, Hamiltone, Mohawk College auditorijoje
(135 Fennell St. West, kampas West 5th St. ir Fennell St. W.)

Tad visi į "Grandinėlės" koncertą! Choro "Aidas" rėmėjų komitetas

TORONTO NT

Anapilio žinios

Telefonas 277-1270

— Toronto arkivyskupija pasitraukė iš bendrojo labdaros fondo vajaus "United Way" ir sudarė atskirą fondą "Share Life". Pasitraukimo priežastis — bendrasis fondas remia organizaciją, propaguojančią negimusių kūdikių žudymą.

— Anapilio tarybos posėdis įvyko rugsėjo 21 d. klebonijos patalpose.

— Iš šios parapijos rugsėjo 21 d. palaidotas a.a. Jurgis Krutulis.

— Parapijos choras po vasaros atostogų pradeda repeticijas. Tikimasi naujų choristų.

— Anapilio salėje prasideda sportininkų treniruotės.

— Nuoširdūs sveikinimai Juozui ir Birutei Mažeikoms, atšventusiems 25 metų vedybinę sukaktį.

— Tradicinis Anapilio balius bus spalio 16 d.

— Pamaldos šį sekmadienį, 10 v. r., už a.a. Celiną Ščepavičienę, 11 v. už a.a. Stasį Kymantą ir Lietuvoje neseniai mirusį a.a. Robertą Andruškevičių.

— Pakrikštyta: Linas-Viktoras Narušis.

Lietuvių evangelikų liuteronų Išganytojo parapijos žinios

— Penktadienį, 7 v.v., p.p. Bumeistrų namuose įvyks parapijos choro pagerbimas, ruošiamas moterų draugijos.

— Pamaldos — sekmadienį su šv. Komunija bei sekmadienio mokykla. Pradžia — 9.30 v.r.

— Finansinis 76/77 vajaus komitetas jieško savanorių parapijiečių bei rėmėjų pasižadėjimams surinkti. Vajus prasidės spalio viduryje.

— Maldose prisiminkime visus mūsų ligonius: Gertrudą Dičpetrienę, kuri sveiksta po operacijos Western ligoninėje, ir Valterį Dauginį, kuris serga Mississauga ligoninėje.

Lietuvių Namų žinios

— Pr. sekmadienio popietėje buvo apie 180 svečių. Jų knygoje pasirašė: p. Lyvienė iš Kauno, E. ir A. Petrašiūnai iš V. Vokietijos, R. ir J. Hillenbrand, R. Čečiuraitė iš Dearborn Hights, Mich., J. Gregos, F. ir Br. Kanapeckai iš Pensilvanijos, p. Stankus iš Ontario, O. ir A. Petrašiūnai iš Londono, Ont.

— Gautas laiškas iš Lietuvos Adel Kanunaitis. Laiško siuntėja Ona Kisielienė, Sarginės k., Jiestrakio paštas, Prienų rajonas. Laišką atsiimti LN raštinėje.

— Vl. Markevičius padovanojo LN gražių lietuviškų plokštelių. Juozas Taoras iš Pitsburgo aplankė LN ir paaukojo $5. LN jiem dėkoja.

— Kad LN organizacija augtų, stiprėtų ir būtų dar naudingesnė lietuviams, reikia jai daugiau narių. S.m. rugsėjo 14 d. posėdyje pertvarkyta naujų narių vajaus komisija. Jai vadovauti sutiko Alg. Senkus, V. Kulnys, Br. Saplys, Gunda Adomaitienė. Į vajaus komisiją numatyta pakviesti ir posėdyje nedalyvavusius.

— LN nario įnašus papildė: Leonas Abromonis ir A. S. po $75, Vl. Sližienė $50.

— Lietuvių Namuose valgius gamina S. Simonaitienė, daugumai Toronto lietuvių žinoma šeimininkė. Jos skaniai gamintais valgiais daugelis vaišinosi įvairiomis progomis. Dabar ji pietų valgius "Lokyje" patieks kasdien nuo 12 v. dienos iki 8 v.v.

Prisikėlimo parapijos žinios

— Sveikiname Justiną ir Bonifacą Sriubiškius, paminėjusius savo draugų tarpe 25 metų vedybinę sukaktį.

— Rugsėjo 16 d. iš mūsų šventovės palaidota Ona Sabaliauskienė, 89 m. amžiaus; sūnums Jeronimui ir Andriui, dukterims Bronei ir Teresei Bakanienei, broliams Jonui ir Stasiui Mikulskiams reiškiame nuoširdžią užuojautą. Rugsėjo 20 d. palaidotas senesnės imigracijos lietuvis Antanas Melešius, 74 m. amžiaus; dukrai Adelei, broliui ir artimiesiems reiškiame gilią užuojautą. Taip pat giliai užjaučiame Vladą Nakrošių, mirus Lietuvoje jo broliui.

— Sekmadienių Mišios atnašaujamos 8, 9, 10, 11.30 v.r. ir 7 v. vakaro. Per 10 v. Mišias giedos berniukų choras, 11.30 v. Mišiose giedos suaugusių choras. Jo repeticijos būna ketvirtadieniais, 7.30 v.v.

— Berniukų choras jau pradėjo repeticijas. Chorui vadovauja sol. V. Verikaitis. Choro repeticijos, pradedant šiuo sekmadienu, bus sekmadieniais 9 v. ryto.

— Kat. moterų Prisikėlimo par. skyriaus susirinkimas bus rugsėjo 26, sekmadienį, po 11.30 v. Mišių Parodų salėje.

— Susituokė Irena Vaičiūnaitė ir Robert Musgrove. Rengiasi santuokai: Eugenijus Girdauskas ir Rūta Radzevičiūtė; Ilona Zaleskytė ir John Sharoun; Irena Vaišnoraitė ir Gino Spizzirri.

— Pakrikštyta Danielle Margret Bronė, Živilės (Graičiūnaitės) ir Brian Francis Cullimore dukrelė.

— Mišios šeštadienį, 8 v.r. — už Eugeniją Ereminienę, užpr. J. J. Šarūnų; 8.30 v. — už Boleslovą ir Vladislovą Račkauskus, užpr. A. Dunauskienės; 9 v. — už Stasį Vaitiekūną, užpr. J. Smolskienės; 9.30 v. — už Oną Kybartienę, užpr. R. Kybartaitės; sekmad., 8 v. — už parapiją, 9 v. — už Joną Jarmalavičių, užpr. V. Karosienės; 10 v. — už Karoliną Priščepionkienę, užpr. J. Priščepionkos; 11.30 v. — už Aleksandrą Petkūną, užpr. U. Petkūnienės; 7 v. v. — už Antaną Balnį, užpr. E. G. Kuchalskių.

A.a. Jurgis Krutulis, 55 m. amžiaus, rastas miręs savo bute. Velionis palaidotas iš Lietuvos Kankinių parapijos Šv. Jono lietuvių kapinėse rugsėjo 21 d. Velionis buvo viengungis ir nepaliko testamento. Jo turtą perėmė "public trust" įstaiga.

Stasiui Saldžiūnui iš Kičeneario Toronto generalinėje ligoninėje sėkmingai padaryta širdies vožtuvo operacija. Šv. Juozapo ligoninėje gydosi Algirdas Vėlyvis.

Viktoro ir Onos Narušių pirmagimis sūnus Linas-Viktoras pakrikštytas rugsėjo 18 d. Tėvų namuose buvo suruoštas priėmimas, kuriame dalyvavo daug giminių ir šeimos bičiulių.

Kun. J. Staškus yra persikėlęs į Londono, Ont., vyskupiją, kur klebonauja dviejose lietuvių parapijose — Šiluvos Marijos Londone ir Šv Kazimiero — Delhi. Sekmadieniais pamaldas laiko abiejose vietovėse. Be to, jis nenutraukia ryšių ir su Torontu, kur tebėra įvairių organizacijų valdybų narys. Jis ir toliau sutiko paruošti žinias religiniam "TŽ" skyriui. Buvę parapijų klebonai — kun. dr. J. Gutauskas ir kun. B. Pacevičius atsisakė iš pareigų dėl amžiaus ir nesveikatos. Kun. dr. J. Gutauskas gyvens Delhi ir, tikimasi, galės talkinti parapijoje, kiek sveikata leis. Kun. B. Pacevičius apsigyveno Putname, Conn.

JIEŠKAU KAMBARIO ir virtuvės. Skambinti Povilui tel. 531-8129 Toronte.

LIETUVĖS NAŠLĖS, atsiliepkite! Jieškau gyvenimo draugės. Atsakysiu tik į rimtus laiškus. Pridėti trumpą gyvenimo aprašymą ir nuotrauką.. Siųsti "T. Žiburių" adresu, ant voko pažymint "Vyrui".

JIEŠKOMA LIETUVĖ MOTERIS prižiūrėti 5 mėnesių kūdikiui mūsų namuose su galimybe gyventi vietoje. Skambinti tel. 277-1128 Mississauga, Ontario.

ARIZONOS PHOENIXAS ir apylinkės yra labiausiai mėgstami dėl sauso, šilto ir saulėto oro. Be to, nuosavybių kainos yra daug žemesnės negu kitur. Kreiptis: D. Zakaras, Century 21 Realty, 8528 N. 7 St., Phoenix, Arizona 85020, USA.

GĖLĖS ĮVAIRIOM PROGOM (pagal susitarimą), ypač vestuvėms — jaunajai, pamergėms, stalų papuošimui, korsažams ir kt. Skambinti V. Simonkevičienei, telefonu 763-6256 po 6 v.v. Toronte.

NATŪRALAUS GYDYMO SVEIKATOS KLINIKA, 460 Roncesvalles Ave., Toronto, Ont. M6R 2N5. Tel. 533-8008. Bernardas Naujalis, R.M. Npt. R.N.A.

JONAS BANYLIS atlieka visus statybos remontus, naujus pristatymus, prausyklų keramikos, sienų ir grindų darbus. Skambinti po 5 v.p.p. telefonu 535-4329.

MIKOLAINIS VALTERIS atlieka staliaus, plytelių dėjimo, vonių, tualetų ir prausyklų įrengimo darbus už prieinamą kainą. Skambinti 769-5024, Toronte.

Prizminė kelionė

(A PRISMIC PILGRIMAGE)

dailininko Sauliaus Jaškaus paveikslų PARODA

Atidarymas — rugsėjo 28 d., 8-10 v.v. Lankymo valandos: pirmadieniais 11 v.r. — 9v.v., kitomis dienomis 11 v.r. — 5 v.p.p., sekmadieniais 2 v.p.p. — 5 v.p.p.

HART HOUSE GALLERY 1976 m. rugsėjo 28 – spalio 15

Rengia — Hart House meno komitetas Visi kviečiami atsilankyti

Maža garbė svetimomis kalbomis kalbėti, didi gėda savosios gerai nemokėti

AUGŠTESNIEJI LITUANISTINIAI KURSAI TORONTE

šiemet pradeda darbą spalio 5, antradienį, 7 v.v., West Park Secondary School patalpose (Bloor ir Dundas). Registracija – ten pat rugsėjo 27 ir 28 dienomis nuo 7 val. vakaro.

Kaip ir pernai, veiks gimnazijos užskaitų klasės ir pradedančiųjų kursas.

Lietuvių Mokyklų Taryba

HETHERINGTON *kelionių įstaiga*

maloniai praneša lietuvių visuomenei, kad jūsų tautietį **Marių E. Rusiną** paskyrė rūpintis jūsų asmeniniais ir grupiniais kelionių reikalais po visą pasaulį.

Mūsų įstaiga jau 66 metai patarnauja plačiai Kanados visuomenei, o ypač etninėms grupėms. Tikimės, kad naujai paskirtas tarnautojas jūsų tautietis **Marius Rusinas** nuoširdžiai padės ir patarnaus betkokiuose jūsų kelionių planuose patogiausiomis sąlygomis bei prieinamiausiomis kainomis. Jis paruoš kelionių planus, sugestijonuos ir patars jums geriausius būdus keliauti po visą pasaulį bei suteiks smulkiausias įnformacijas.

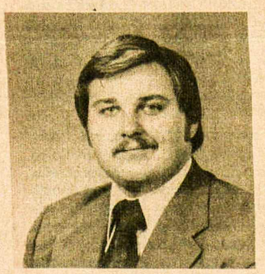

HETHERINGTON TRAVEL

(netoli Toronto Lietuvių Namų)

1651 Bloor St. W.,

TORONTO, ONT., M6P 1A6

DARBO VALANDOS: nuo pirmadienio iki penktadienio 9 v.r., — 5.30 v.p.p., šeštadieniais 10 v.r. — 3 v.p.p.

Telefonas

531-4674

(prašyti Mr. Marius)

Garsiojo ansamblio "Grandinėlės" (iš Klevelando) koncertas įvyks šį sekmadienį, 3 v.p.p., Hamiltone (žiūr. skelbimą). Atjaunėjusi grupė atvyksta su nauja programa. Rengėjai kviečia dalyvauti ir torontiečius.

Pasaulio Lietuvių Jaunimo Sąjunga kviečia visus atsilankyti Violetos Rakauskaitės koncerte šį sekmadienį, rugsėjo 26 d., 4 v.p.p., Toronto Lietuvių Namuose. Tai pirmasis iš kelių koncertų, kuriuos rengia PLJS valdyba, siekdama duoti progos pasireikšti jauniems talentams. Violeta yra okupuotoje Lietuvoje pripažintas ir išlavintas talentas, iš Lietuvos išvykusi prieš metus, šiuo metu gyvenanti Vokietijoje. Gavusi tik 8 dienom vizą atvykti Kanadon, nori pasinaudoti proga susipažinti su lietuviais Kanadoje ir jiems padainuoti. Tai reta proga išgirsti neseniai su dideliu pasisekimu koncertavusią Čikagoje estradinės dainos solistę. Savo atsilankymu paremsite PLJS veiklą. Bilietai bus gaunami prie įėjimo. Kaina — suaugusiems $3, studentams ir pensininkams $2.

Žymiųjų smuikininkų — D. Mazurkevičienės ir J. Mazurkevičiaus koncertas rengiamas Toronto universiteto Edward Johnson Building Walter Hall salėje spalio 7, ketvirtadienį, 8.30 v.v. Gali dalyvauti ir nestudentai. Įėjimas nemokamas. Abu smuikininkai yra Londono universiteto dėstytojai, neseniai emigravę iš Lietuvos.

Lietuvių Namų Moterų Būrelio informacinis susirinkimas įvyks Gedimino menėje rugsėjo 30, ketvirtadienį, 7.30 v.v. Valdyba kviečia visas nares dalyvauti.

Ontario Etninės Spaudos Sąjungos metinis susirinkimas bus rugsėjo 30, ketvirtadienį, 7.45 v.v., Ontario Welcome House, 8 York St. Pagrindinis kalbėtojas — dr. G. Korey, Ontario daugiakultūrės tarybos pirmininkas. Savaitraštis "T. Žiburiai" yra minėtos sąjungos narys, ir jo atstovai tame susirinkime dalyvaus.

Spaudos balių spalio 9, šeštadienį, rengia Londono lietuviai šaunioje salėje su įdomia ir linksma programa. Jie kviečia dalyvauti Toronto ir kitų apylinkių tautiečius.

Rengiama ekskursija autobusu iš Toronto į Lietuvių Dieną Montrealyje. Numatoma, kad autobusas išvažiuos iš Toronto spalio 8 d. vakarą ir grįš spalio 10 d. vakarą. Kaina — apie $20 (normali kaina — $32). Registruotis pas J. R. Simanavičių, 175 Parkside Dr., Toronto, Ont. Tel. 534-1274.

"Speak Up", mėnraštis, leidžiamas politiškai orientuotos grupės, kurioje dalyvauja ir kaikurie lietuviai, liepos - rugpjūčio numeryje išspausdino nemažai antikomunistinės ir kitokios medžiagos. Jame rašo ir lietuvių kilmės žurnalistė Patricia Young iš Vankuverio, ir M. Laupinaitis iš Brazilijos.

KLB Toronto apylinkės valdyba šaukia apylinkės tarybos posėdį spalio 19, antradienį, 7.30 v.v., L. Namuose. Tarp kitų darbotvarkės dalykų bus ir naujos valdybos rinkimai.

Toronto Maironio mokykloje užregistruota 25 nauji mokiniai, (daugiau nei pernai). Tėvai, kurie dar nesuskubo, prašomi užregistruoti savo vaikus ateinantį šeštadienį. Vaikai priimami į mokyklą nuo 4 metų amžiaus.

A.a. Ona Sabaliauskienė, 89 m. amžiaus, mirė 1976 rugsėjo 14 d. Toronte. Palaidota Londono Šv. Petro kapinėse. Paliko dukteris — Bronę ir Teresę, sūnus Jeronimą ir Andrių, brolius Joną ir Stasį Mikulskius.

Baltiečių posėdis įvyko rugsėjo 19 d. Prisikėlimo Parodų salėje. Iš kiekvienos tautybės turėjo dalyvauti po 12 asmenų, tačiau atsilankė žymiai mažiau atstovų. Posėdžiui pirmininkavo Kanados Baltiečių Federacijos pirm. J. R. Simanavičius. Išklausyti įvairūs pranešimai bei apyskaitos. Daug dėmesio skirta Baltiečių vakarui parlamento rūmuose, nes jis pasirodė esąs reikšmingas ir populiarus. Otavos atstovai — estas ir latvis pabrėžė reikalą plėsti bendravimą su ukrainiečiais, kurių balsas Kanados parlamente yra gana svarus. Taip pat aptarta 6 tautybių paroda, kurią rengia Science Centre Toronte. Joje baltiečiai sudarys vieną vienetą. Paroda prasidės lapkričio mėnesį ir truks 6 savaites.

Kanados Lietuvių Diena

XXII Kanados Lietuvių Dienos rengėjų komitetas, kuriam pirmininkauja J. Siaučiulis, praneša, kad visi renginiai jau suplanuoti, salės gautos, programa galutinai sudaryta ir kad Montrealis laukia tautiečių iš visos Kanados ir JAV spalio 9-10 dienomis.

Numatyta plati programa, apimanti net tris dienas. **Spalio 7, ketvirtadienį, 7.30 v.v.,** Expotheatre'o patalpose Cité du Havre bus simpoziumas, gvildenantis etninių grupių dalyvavimą Kvebeko gyvenime. — **Spalio 9, šeštadienį, 9 v.r. — 7 v.v.,** krepšinio rungtynės olimpinėje salėje (Polyvalent Georges Vanier, 1415 Jarry St. East). — **Nuo 10 valandos ryto iki 6 val. vak.** KLB krašto tarybos posėdis AV par. salėje (1465 rue de Seve). **Nuo 7 v.v. — didysis dalyvių balius ir dailės paroda** James Lyng High School salėje (5440 Notre Dame St. W.). — **Spalio 10, sekmadienį, 9.45 v.r.,** iškilmingos pamaldos Šv. Juozapo bazilikoje (3800 Queen Mary Rd.). **Didysis koncertas — 3 v. p.p.,** Claude Champagne salėje (220 Vincent d'Indy Ave., Outremont). Programą atliks: sol. G. Čapkauskienė, sol. V. Verikaitis, deklamatorė R. Lukošiūtė, Hamiltono choras "Aidas" su sol. R. Strimaičiu, abiejų Montrealio parapijų chorai, tautiniai ansambliai — Hamiltono "Gyvataras", Montrealio "Gintaras", Londono 'Baltija" ir Toronto "Gintaras". 7 v.v. bus jaunimo šokių vakaras Šv. Kazimiero par. salėje (3426 Parthenais St.). Gros orkestras "Roma".

Pamaldos evangelikams bus spalio 10 d., 12 v. Lutheran Church, 3594 Jeanne-Mance St. Jas laikys kun. A. Žilinskas iš Toronto.

Daugiakultūrės istorijos planas

Ontario vyriausybė paskyrė $3,000,000 etnokultūrinių grupių istorinei medžiagai telkti

Kultūros ir pramogų min. Robert Welch rugsėjo 10 d. Ontario daugiakultūrės tarybos posėdyje pranešė, kad šios provincijos vyriausybė patvirtino penkerių metų planą telkti istorinei etninių grupių medžiagai ir tam reikalui iš "Wintario" išteklių paskyrė $3,000,000. Planui vykdyti sudaryta speciali draugija "Multicultural History Society of Ontario" (Daugiakultūrė Ontario Istorijos Draugija). Valdybos pirmininku yra Toronto universiteto istorijos prof. Maurice Careless. Kiti draugijos pareigūnai: pirm. (tarybos) Toronto universiteto istorijos prof. Robert Harney, ižd. prof. Frank Iacobucci, sekr. Thade Rachwal, kontrolierius I. J. M. Jamieson, CA. Nariai: McMaster un-to istorijos prof. Ezio Cappadoccia, bibliotekininkė Edith Firth, prof. Milton Israel, Otavos un-to prof. Pierre Savard, prof. Walter Tarnopolsky. Nariai iš pareigos: Ontario archivistas Donald McOuat, kultūros ministerijos atstovai — Robert McPhee, Philippe Le Blanc, Thade Rachwal (koordinatorius). Pareigūnas informacijai — Mr. Thade Rachwal 965-6621.

Minėtos daugiakultūrės istorijos draugijos tikslas — telkti, saugoti ir skelbti etnokultūrinių grupių lobius. Tuo būdu etnokultūrinės grupės pamatys savo darbus, jais didžiuosis, o visos Ontario provincijos gyventojai galės susipažinti su turimais kultūriniais provincijos lobiais. Planuojama įjungti kompetentingus akademikus, mokančius atitinkamos etninės grupės kalbą, ir pasinaudoti daugelio kitų asmenų paslaugomis.

Surinkta medžiaga bus kataloguojama ir paruošiama taip, kad galėtų pasinaudoti akademikai, rašantys istorinio pobūdžio darbus. Iš sutelktos medžiagos bus rašomi veikalai, kuriuose atsispindės etnokultūrinių grupių raida ir įnašas į Ontario gyvenimą.

Tai didelio dėmesio vertas planas ir visiems Ontario lietuviams, nes šoje provincijoje gyvena daugiau kaip pusė visų Kanados lietuvių. Mūsų organizacijos turėtų susidomėti šiuo planu ir aptarti, kaip jame dalyvauti. **R.**

N. Pradėtosios Marijos vienuolijos seserys, grįžusios iš atostogų, vėl atidarė vaikų darželį nuo rugsėjo 7 d. Jame veikia dvi pagrindinės grupės — lietuvių (apie 15) ir nelietuvių (apie 30). Vaikų darželio vedėja paskirta sesuo Ignė, grįžusi į Torontą po ilgesnės pertraukos. Ji kurį laiką darbavosi P. Amerikoje, talkindama jaunimo kongreso ruošoje. Darželio lietuvių grupės mokytoja yra sesuo Konstancija, o nelietuvių — kanadietė (samdoma).

Į Torontą iš Montrealio yra atkelta sesuo Jonė. Iš Toronto išvyko sesuo Apolinara ir sesuo Arkadija. Iš viso Toronto skyriuje dirba 5 seserys. Jų vadovė yra sesuo Loreta. Pagrindinės jų darbo sritys: vaikų darželis, šeštadieninė mokykla, jaunimo organizacijos, katekizacija. Vaikų darželio adresas: 57 Sylvan Ave., Toronto, Ont. Tel. LE4-5773.

A.a. Sigitui Pranckūnui pagerbti vietoje gėlių "T. Žiburiams" paaukojo po $10 A. M. Elijošiai ir A. S. Kalūzos.

Brazinskai Niujorke

Baigiant rengti šį "TŽ" nr. gauta telefoninė žinia iš Niujorko, kad abu Brazinskai atvyko į Niujorką ir yra dr. K. J. Valiūno globoje. Jaunasis Brazinskas, Algirdas, jau spėjo susituokti su Bernardeta Vilvauskaite. Spaudos konferencija Brazinskų reikalu šaukiama rugsėjo 22 d. Ten bus plačiai painformuota apie įvykį. Bus ir patys Brazinskai.

Tautinių šokių grupė "Atžalynas" rugsėjo 18-19 d.d. buvo nuskridusi į Thunder Bay, Ont., ir dalyvavo vietiniame tautinių grupių festivalyje — programą atliko net du kartus. Vietiniai lietuviai atžalyniečius labai nuoširdžiai priėmė ir karališkai globojo. Išvykoje dalyvavo 30 asmenų, kurių 26 atžalyniečiai. Vadovavo "Atžalyno" vadovė Silvija Leparskienė ir tėvų komiteto pirm. J. Bubulienė. Visi atžalyniečiai grįžo labai patenkinti: Thunder Bay lietuviai sutiko juos ir išlydėjo su gėlėmis.

Greitas ir tikslus patarnavimas!

Tel. Bus.: 722-3545
Res.: 256-5355

PETRAS ADAMONIS
C. I. B.
GAISRAS • AUTOMOBILIAI • ATSAKOMYBĖ • GYVYBĖ
ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.
3907 A ROSEMONT BLVD., MONTREAL, QUE.

"LITAS"

ADRESAS: 1465 DE SEVE STREET
MONTREAL, QUE. H4E 2A8. TEL. 766-5827

MOKA UŽ:		DUODA PASKOLAS:	
Einamąsias s-tas	6,0 %	Asmenines	11.0%
Taupomąsias s-tas	8.25 %	Nekiln. turto	10.75%
Term. ind. 1 m.	9.5 %	Čekių kredito	12.0%
Term. ind. 2 m.	9.75 %	Investacines nuo	11%
Term. ind. 3 m.	10.0 %		

Duoda nemokamą gyvybės apdraudą iki $2,000 už taup. s-tos sumas.

Nemok. gyvybės apdr. iki $10.000 už paskolos sumą.

KASOS VALANDOS:

1465 De Seve St., pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais nuo 9 iki 3 v.; ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 12 iki 8 v.; sekmadieniais nuo 10.45 ik 12.45 v. Sekmadieniais nedirbama vasarą nuo gegužės 15 iki spalio 15 d. ir per visus ilguosius savaitgalius.

3907-A Rosemount Blvd.: pirmadieniais ir ketvirtadieniais nuo 6 iki 8 v. vakaro ir penktadieniais nuo 1 iki 8 v. vakaro.